

IRako presoentzat
amnistiari ez dela
izango esan du
John Majorrek / 18

Xabier Euzkitze:
«Suelto eta
konfiantzaz ikusi dut
neure burua» / 24-25

Manu Lejardi: «Biok
ari garela ere
kontuan izan behar
zuen Zezeagak» / 22

EUSKALDUNON

Egunkaria

Astearte, 1993ko azaroak 23 / IV. urtea / 919. zenbakia / Salneurria: 100 pta. / 5,5 libera

ANTZERKIA

22 txotxongilo talde Tolosan

Tolosako Nazioarteko Txotxongilo Jaialdian 85 antzezlan eskainiko dituzte bertan parte hartuko duten 22 taldeek. Ostiralean hasiko da jaialdia. / 23

Goikoetxea Ertzaintzako sarjentu nagusiaren aurka atentatua Bilbon

Bi ezezagunek egindako tiroek hilzorian utzi zuten EAJko kide izandako ertzaina

Joseba Goikoetxea Asla Ertzaintzako sarjentu nagusia oso larri zauritu zuten atzo Bilbon egindako atentatuan. Aurpegia agerian zuten bi ezezagunek tirokatuta buruan jo zuten balak hilzorian utzi zuen Goikoetxea. Atzo iluntzean «koma sakonean» zegoen, Basurtoko ospitaleko mediku taldeak plazaratutako azken agiriaren arabera. Ertzaintzak eta alderdi politikoek ETari egotzi zioten atentatuaren ardura.

Joseba Goikoetxea sarjentu nagusia Ertzaintzako informazio zerbitzuko burua izan zen 1986tik 1993ra arte, Garaikoe txeari eginiko ez-legezko entzuketengatik kargu publikorako inhabilitatu zuten arte alegia. 1968. urtean hasi zen EAJn lanean, 1975ean atxilotu egin zuten eta, amnistia medio kalera irten ondoren, EAJko antolaketa arduraduna izan zen 1980 bitartean. Andoni Murelaga atxilotuari ustez egindako torturengatik auzipetuta dago egun. / 4-5

Auto barruan zegoela tirokatu zuten Joseba Goikoetxea Ertzaintzako sarjentua.

XOUSE SIMAL

ERREAKZIOAK

«Esangura politiko berezia»

Joseba Goikoetxea ertzainaren aurkako atentatuak «esangura politiko berezia» duela adierazi dute politikari gehienek gaitzespen hitzetan.

- **JOSEBA EGIBAR:** «Ertzaintzaren kontrako atentatu zuzena izan da, eta orobat EAJren kontrako atentatu zuzena, Goikoetxearen oinarritzko ezaugarria, bere jardura politikoari dagokionez, EAJko kide izatea baita».
- **JUAN MARIA ATUTXA:** EAEko Barne sailburuak KAS, HB eta 'Egin' egunkariari leporatu zion atentatuaren erantzukizuna. «'Egin' egunkaria denbora luzez motoreak berotzen eta pistola batzuen kakoa olioztatzen aritu da eta nolabait berak eragin du gaur jasaten ari garen gertakizuna».

- **RAMON JAUREGI:** «ETAk Ertzaintza beldurtu nahi izan du. Ertzaintzak indarkeriaren aurkako borrokan izan duen inplikazioari eta profesionaltasunari eutsi behar dio».
- **HERRI BATASUNA:** «HBk dei egiten dio EAJri gogoeta egin dezan eta Ertzaintzak aurrera daraman dinamika berrekin diezaion».
- **ELKARRI:** «Arbuioa, kritika eta kezka agertzen dugu. Premiazko gogoeta egiteko eskatzen diogu ETari, indarkeria adierazpen hauek dituzten ondorioei buruz, eta bereziki tentsio egoera hauek indargabetzeko beharraz».

BESTERIK

G I Z A R T E A

Andoni Urrestarazu
'Umandi' euskalari
arabarra hil da / 9

E S T A T U A K

Bost lagun hil dira hotzak
Frantzia / 15

K I R O L A

Jugoplastika ohiaren
aurka jokatu du gaur
Taugresak / 21

BACH JAIALDIAREN XIV. EDIZIOA GAUR HASIKO DA DONOSTIAN ETA ORDIZIAN / 26

Landabenen 1.100
lanpostu kendu
nahi ditu Seatek
1998. urterako

Seatek 1998. urterako 1.100 lanpostu kenduko ditu Landabengo (Iruñea) lantegian, enpresako arduradunek sindikatuetakordezkariei atzo jakinarazi zieten. Horietatik 500 lanpostu datorren urtean bertan galduko lirateke. Iruñean murrizketarik ez zela egingo esan zuen Seatek atzo arte. Kataluniako lantegietan 9.900 lanpostu kentzekoak dira. / 12

Vera, Asuncion
edo Roldan izan
liteke Barne
ministro berria

Jose Luis Corcuera gaur prentsaurrekoan argituko du Espainiako Barne ministro izateari utzikodion, eta Felipe Gonzalez gobernu buruak gaur bertan jakinarazi lezake hurrengo ministroa zein izango den. Rafael Vera, Antoni Asuncion eta Luis Roldan dira hautagai aipatuak. / 14

Bosniako gerrako
alde guztiak bildu
nahi ditu Europako
Batasunak

Bosniako eta Krajina gerrako alde guztiak bildu nahi ditu Europako Batasunak (EB), datorren astelehenean abian jarriko duen diplomazia ekimen berrian. EBko Atzerri ministroek atzo Luxenburg erabaki zuten, Serbiari eta Montenegrori zigorrak apurka arindu egingo zaizkie. / 16

Urdaneta jeneralak, sustraiak Legorretan

MARTIN UGALDE

**VENEZUELA-
RREK** Madrilen duten enbaxadore jaunak Legorretako Udaletxera deitu zuen orain egun batzuk, herria bisitu nahi zuela adierazteko. Udaletxekoak apur bat urduritu ziren, ez baita herrira hone-lako gizon ospetsurik egunero agertzen. Egia da Urdanetarren jatorria bertakoa dela: Oria ibaiari lotuta daudela inguruko Berostegi, Korate, Guadalupe eta Urdaneta; badela izan izen honetako baserririk ere 'Urdanetazpikoa' eta 'Urdanetagoikoa', eta baduela leinu honek armaria ere, zuhaitz, basurde, gaztelu eta guzti. Izen honekin ezagunak direla Ameriketara, bai Txilen eta baita Venezuelara ere, batez ere hau da osperik haundiena lortu duena, Rafael, Bolivar Askatzailearen jeneraletan haundienetakoa izana. Hau zen, beraz, Venezuelako enbaxadore jaunak egin nahi duen bisitaren zentzua. Kasu hauetan kazetariak dira lehen mugitzen direnak, eta haue-tako batek deitu dit jeneral honen berriak jakin nahian. Neuk, egia esan, Urdaneta jenerala Independentziako borrokan Bolivarrekin egin zuela banekien, eta Venezuelara hertar bat balitz bezala ezaguna izanik, ez dut telefono deia-aren unetxo honetan besterik buruan. Aurkitu bai aise: Maracaibon jaio zen 1788an Urdaneta Barrenetxea batengandik eta Espainiagandik hiri honen independentzia erabaki zuena izan zen, beti Bolivarren ondoan, eta hau erabaki eta gero 1842an, honen gorpua Kolonbiako Santa Martatik Caracaserara ekarri eta harrera zoragarria egin zioten tropen buru izan zen, eta Parisen hil zen. Espainiako Venezuelaren askatasuna sinatu zezan zihono Enbaxada Ofizialaren buru zela, bidean bezala 1845ean. Hara, laburki Legorretako jatorria duen Rafael Urdaneta jenerala aipatu.

Nesken konspirazioak

GARBIÑE UBEDA

**EMAKUMEZ-
KOAK** denak igoalak gabela» esaten ausartzen diren gizonetakoak gaur egun gutxi diren arren, komunetan binaka edo koadrilan sartzen ikusten gaituztenean, subkontzienteak huts egiten die askori. Horri buruzko komentarioak, bromak, txisteak eta itsusikeriak maiz entzun izan ditut, parabolika edozein lekutan luzatzea gustatzen baitzait.

Ez naiz ni jardura horren zalea. Bakarrik joatea gustatzen zaidala, alegia. Baina komuna elkarrekin joatearena emakumeok elkarrekin amankomunean dugun misterioarekin parekatu izan duenik ezagutu dudana neurrian, 'txibatoarena' egiteko irrikia piztu izan zait beti.

Niri tartean egotea egokitu izan zaidan kasuetan, noizbait zerraila apurtuak izan du errua. Gehienetan, ordea, hori baino arrazoi trazeentalagoa da gailentzen dena. Neskatuen taldeek, mutikoen kasuan bezala, gehientsuena komentatu eta kontsentsuatu behar izaten dute elkarrekin, 'milindris' edo antzekoak entzun behar izan gabe: mutilei edo irakasleei buruzko iritzia, lige posibleen banaketa, gustoko pertsonarekin gozo-gozo jartzeko estrategia, amari edo nobioari esan beharreko gezur piadosoak...

Dena den, orain arte frogatu zaidanaren arabera arrazoi sinesgarrienak ere ezer gutxi-ko balio baitu, komunetan tranpak eta konspirazioak prestatzen ditugula pentsa lezake batek, eta arrazoi faltarik ez luke izango.

egin

Betiko trikimailu bera

Teologoei diote etengabe-ko zalantza dutela lagun beren lanean, Jainkoaren existentzia frogatu nahi zailean alegia. Egun batean inexistenziaz etsitzera iritsi, berriz ekiteko, objetibotasunean eta gogoeta diziplinatuan oinarriturik, demostraziorako bide metodologikoari. Teologo baten bizitza, hortaz, ibilaldi gogorra bihurtzen da, itzalen itsasoan nabigatu ondoren soilik iritsi daitekeena portu onera. Ez da harritzekoa, beraz, teologoak gaur Jainkoa ezestea bihar existentzia hobeki arrazoitzeko.

Harritzekoa da, ordea, filosofoari eta ideologoari obra osoa epaitzea premisetako bat hartuz oinarri bakartzat, enuntziatua baztertzat eta konklusioa baloratzera iritsi gabe. Harriagarria da, nahiz ez hainbeste, egin nahi dena as-

paldiko trikimailu zaharra bada: botoi batetik hasita trajea egin.

Puntu honetan beharrezko da begirada atzera egitea eta zenbait balorazio eta baieztapen hautsa kentzea, lagun-tzen ahal baitigute prentsa bide zenbaitetan argitaratu berri diren informazioen funtsa edo hutsa zuzen kokatzeko; alegia, Jose Luis Alvarez Santacristina 'Txelis' euskal militanteak «bere kideei igorri eta Espainiako agintarien esku dagoen idazki» horrena. Idazki horren gainera jausi dira analista batzuk euskal nazio askapen mugimenduaren

ZULET / EL DIARIO VASCO

barne zatiketaren tesi zahar-
rak harrotzeko ideien bila.

J. IRATZAR

DEIA

Oreka nazionalista

Behar-beharrezkotzat jo-
tzen dut indar nazionalista ez-
berdinen arteko topaketa, bai-
na ez nazionalismoaren oina-
rriko printzipioak behin eta
berriz errepikatzen oinarri-
tua edo iraganeko akats eta
azertuen aipamenean, baizik

hurbilketa serio eta ardura-
tsua, azken helburu gehiengo
nazionalista osatzeko propo-
samena izango duena, demo-
kraziatik beti ere, Euskal He-
rria gobernatzeko.

Aliantza politika bat be-
rretsi behar da, beraz, bertan
dogmak utzi eta proiektu eta
helburu komun baten bidez
bilatzeko.

Ez etsaia irensteko jarrera,
ezta egiten utzi eta ardia ar-
tegira itzuli zain egotea ere
ez dira baliozko aukerak
egungo krisi garaian. Gainera,
korronte nazionalista guztien
beharrezko hurbilketa horre-
tan estankatzea sortzen ari di-
ra. EAJ ezin da zain egon bere
marfilezko dorre ahulean gai-
nerako aukera guztiak desegin
daitezen; halaber, ez da egoki
beti ukur izatea EAJrekin
akordio instituzionalak egite-
ko. Jarrera positibo eta akti-
boa behar da, keinuak egin.
ekimena izan, elkarriketa
gardenak hasi eta alde guztie-
tatiko proposamen eta plan
heldu.

X. ALBISTUR

ZUZENDARIARI

Fernando Bakaikoa HEZiko zuzendariari

Gutun honen bitartez, Gasteizko Ikas-
kuntza Gaitzako Ikastaroan (IEIn) egune-
tik egunera jasaten ari garen gehiegike-
riak salatu nahi genituzke bertako ikasle
garenok.

Kurtsoaren hasieran, esate baterako, ez
zitzaigun eskeini bertako programa zeha-
tza, ez eta ordutegi edota beronek iraungo
zuen daten berri, arratsaldeko eskolak
15.30 eta 19.30 bitartean izango zirela
izan ezik. Gu, ikasleoi, ordea, oso beste-
lako jarrera eskatu digute, derrigorrezko
asistentzia eta aktiboki parte hartzea, ale-
gia. Eguna joan eta eguna etorri, irakasle
bakoitzak banan bana izendatzen gaitu
inor fala den ikusteko, etorri ez denari
gurutze bat jartzen diolarik. Horrela ema-
ten ditugu eskola ordutako lehen 10 mi-
nutuak.

Kurtsoko gaiei dagokienez, esan behar,

hautazko modulu ugari ezabatuak izan
direla inolako arrazoirik gabe, berauek 3
aldiz aukeratu behar izan ondoren. Prak-
tikak direla eta, bada hauei buruz ere zer
esana. Hasteko, azaroak 3a arte ez zitza-
gun jakin erazi berauek hasiko ziren data
zehatza; hori dela eta, aurtengo kurtso es-
kolarrean zehar lan egiteko aukera guz-
tiak ukatu dizkigute. Hau gutxi ez zela,
bidali gintuzten Institutoetako helbidea
edo bertan gure zain egongo zenaren berri
ez ziguten eman, ez eta praktikak zein
eratan egin behar genituen —100 ordu
izango zirela besterik—. Zalantza guzti
hauei ikastetxeetan bertan erantzun bat
aurkituko genien esperantzarekin ba-
geunden ere, laister konturatu ginen ikas-
tetxeetakoak ere gu bezain galduta zebil-
tzala informazio aldetik —hori zenbait
ikastetxetan ikasle batzuk jasan behar
izan dituzten arrazoi txar eta IEIko ikas-
leez ez zutela ezer jakin nahi entzutea
kontutan izan gabe. Arrazoi honengatik
makina bat ikasle praktikak hastear dago,

eta beldur dira batzuk ez ote dituzten
egiterik izango.

Bukatzeke IEI kurtsoa euskeraz egite-
ko aukera halaxe nahi eta matrikula
egiteko garaian eskatu genuen ikasleoi
ukatu zaigun aukera salatu nahi genuke.
IEI kurtsoa Gasteizen egiten ari garen ar-
tean asko euskaldunak garelako kontutan
izanik.

Hauek, gutun honen hasieran aipatzen
genituen gehiegikeri batzuk besterik ez
dira. Espero dezagun lerro hauetan adie-
razitakoa IEIko arduradunek kontutan
izango duzuela, eta hartu beharreko neur-
riak hartu eta egoera honi konponbide bat
lehenbailehen aurkituko diezuela etorki-
zunean honelakorik berriro gerta ez da-
din.

Izan dezagun guztion gogoko irakas-
kuntza-ikasikuntza metodoa, funtziona-
beza egoki gure hezkuntza sistemak, gure
herriaren etorkizuna beronen menpe bai-
tago neurri haundi batetan.

GASTEIZKO IEI-KO IKASLEAK

GAIA JARRITA

Miguel Indurain

Indurain haundi horrek
hainbeste birtute,
hiru aldiz Tourrean
gailendu zaituzte.
Euskaldunak bihotzez
maité degu guk'e,
domina jarri arren
lan onaren truke,
Mitterrand ta Felipek
fitxatu nahi dute.

KOLDO ZELAIA

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 8000

OJDK IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORREALBA

Kontseilari Ordezkaria: INAKI URIA

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Zuzendaria: MARTXEL OTEAMENDI

Zuzendariordea: LUZIAN ETXEHARRETA

Publizitatea: MARI JOSE SARASA

Espainiako Publizitatea: PUBLICITAS

Capitan Haya 1 2.a 28020 Madrid ☎: 91 555 11 01 / Faxa: 91 556 20 20

HELBIDEAK

Erredakzio eta Tailerra: ANTZA S.A. Industrialdea 01-02 Pabellon

20160 Lasarte-Oria / ☎: 37 15 45 / Faxa: 36 54 93

Egoitza soziala, Publizitatea eta Administrazioa: Antso Jakarri

16-1. / 20010 Donostia / ☎ 46 90 22 / Faxa: 45 59 57

Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 72

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iratxe

/ ☎: 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. ezker. / 48003 Bilbo /

☎: 410 40 46 / Faxa: 410 37 15

Lapurd / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, / 503 Pannecau

kutatila, / 64100 Baiona / ☎: 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11

Sindikatu arteko itunaren alde

SINDIKATU arteko harremanen arazoa hauxe behar luke izan soil-soilik: ikuspegi eta estrategia sindikal ezberdinetatik zein den egokiena langileen interesak defenditzeko. Zorritzarez, ez da hala; planteamendu politikoak, estrategia partidistak, hegemonia nahiak eta sindikatuen sigla lehiak elkargurutzatzen dira eta halako enfrentamenduak sortzen non denon antagonista ikustea eragozten diguten: ugazaberiaren interesak, eurek nahiz Gobernuak defenditurik. Horrela, errealitate bihurtzen da 'Brianen bizitza' filmeko elkarrizketa hura: «Zein da Herri Askapen Frontearen etsai handiena?». «Askapen Fronte Herritarra» batek, eta beste ereneren batek berriz: «Hori ez, asto alae-na! Erromatarrak!».

Adibideak dioenaren pareko zerbait ari da gertatzen egungo egoeran. Gobernu gizarte laguntzak zorrotz mozteko ahaleginetan ari denean —ez zait gustatzen Ongizate Estatu eufemismoa erabiltzea— CCOO eta UGTk badakitenez pentsioak, langabezi laguntzak, kontratazio tipoak, zerga laguntzak, industri politika eta abar ez direla negoziatzen ezin enpresa hitzarmenetan edo sektoretan, baizik eta Estatu Espainiarreko langile guztiei eragingo dieten legeak proposatu eta erabakitze ahalmena dutenekin

(Espainiako Gobernu), beste sindikatuak negoziazio estatal bati ematen dioten erantzuna da arlo horietan negoziatzen ari dena neurri antisozialen erantzukidetzat salatzea, iradokizun maltzurra erantsiz: «zerbaitengatik izango da». Garrantzitsua da urriko 100.000 langabetuak aipatzea, Itun Sozialik ez, eta zer gerta litekeen negoziatu ez eta Gobernuaren erabakiari men egitearen aldeko ildo sindikala aterako balitz garaile, CEOEk koherentziaz defenditzen duen ildo.

Non negoziatu behar den, gure ikuspegi argia eta ezaguna da. CCOO uste du negoziazio marko anitz badirela, Euskadi Lan Harremanetarako Marko Autonomotzat hartzen dugula aspalditik da jakina, eta beraz langileen interesen defentsan hitzarmen guztietan egongo gara, Gasteizen, Madrilén, Bruselan edo Tombuctun, zeren eta leku horietako bakoitzean egosten baitira langileontzako mehatxuak eta konponbideak. Jakin nahi nuke zer hitzarmenetan konponduko den pentsioen gaia edo langabeziarena. Hitzarmen Sozialeko negoziazioan egon nahi ez duenak azal dezala zer dakarren langabe, pentsionista, gazte eta espeditatutako langileak bertan behera uzteak. Honek zerikusi franko baitu sindikaturen batek sigletan ere aipatzen duen elkartasun irizpidearekin.

Sindikatu arteko beste desadostasun puntu bat zera izaten da, nola erantzun erasoei modu bateratuan. Eguna aukeratzea, propaganda, manifestaldi-burua eta abar... erantzun bateratua zail egiten duten gaiak izaten dira, jendea sinetsi ezinik dagoela eta gure aurkariak poz-pozik. Puntu honetan bitxia eta ikustea nola negoziazio prozesu batekin ados ez dagoena negoziazio horren aldeko mobilizazioen gurdira igotzen den; hori bai, egunak, koloreak eta arrazoiak bereiziz, baina besteren deialdien arrimoan.

Gure artean elementurik gatazkatsuen lan hitzarmenean dago, tiriar eta troiarak tematzen direlarik sektorearen batean hegemonia lortzen, ogia eta ura ukatuz halakorik ez daukanari, are gehiago zati-tuz langileen indar eskasak. Beharrezko da sindikatu arteko ituna gai honetan; osterantzean, lan hitzarmena negoziatzean bakanizatze batean sartuko gara, eta langileen interesak sigla patriotismo hutsaren zerbitzuko geldituko.

INAKI GURREA

CCOO-KO BIZKAIKO ANTOLAKETA IDAZKARIA
● Erredakzioan itzulia

Herri komunikabideak, nolakoak?

HERRI komunikabideen garapena Euskal Herrian ere fenomeno kategoriara hurbiltzen ari da, ezezagupenaren eta bitxikeriaren faseak gainditu eta gero. Orain bost urte sortutako medioak sendo agertzen dira eta haien ondotik berriak sortuz doaz, presarik eta etenik gabe. Bestalde, hasierakoak gehienbat idatziak baziren, gero eta ugariagoak dira herri-telebistak eta irratia. Eta badirudi etengabeko garapen hau kezka bat baino gehiago sortzen hasia dela komunikabide handiagotan.

Alde guztietan bezala, gurean ere informazio orokorreko medioak sortu eta garatu ziren lehenengo, publikoak nahiz pribatuak, 60. hamarkadan piztu zen mundu zabaleko berrien egarriari erantzunaz. Geroago ordea, eta joera hori orekatzeko, hurbileko informazioaren premia agertu zen eta honen eskutik herri-komunikabideak. Munduan zehar, komunikabide handiek egoera berri honetara egokitu beharra izan dute, eurek hurbileko informazioa indartuz edota medio lokalekin elkarlana jorratuz. Horretarako, noski, ezinbesteko premisa izan da gaiaren garrantziaz jabetzeaz

gain, hurbileko informazioaren esparruan hurbileko medioek duten indarrak ohartzea. Badirudi oraintxe gaudela hemen une horretan.

Duela hiru bat urte —hau da, atzo— herri-komunikabideen gauza bitxia zirudien goialdetik begiratuta. Apenas han-hemenka mugitzen ziren taldetxo jator eta borondate onez betetako emaitza sinpatikoa. Hiru urte beranduago —gaur— gaiak serioagoa dirudi eta goialdekoen jarrerak gogortzen hasi dira: kompetentzia, diru-laguntzen bikoizketa eta antzeko kontzeptu beldurgarriak erabiltzen dituzte dagoeneko. Argitasun pixkat merezi dutenak, bestalde.

Kompetentziarena egia da matematikoki. Ikusle/entzule/irakurleen kopurua mugatua da eta medioen ugaltzeak koizientearen murrizketa dakar, dudarik gabe. Baina hizkuntzaren datua sartzen bada ekuazioan gauzak dextente aldatzen dira. Euskarazko herri-komunikabideak publiko berria sortzen ari dira —eta hau neurtu daitekeen errealitatea da— kide nagusiak iristen ez diren gizamultzoetan. Beste horrenbeste esan daiteke publizitateaz, herri-komunikabideetako bezeroa

inoiz publizitatea egin gabekoa bait da % 90ean: Bi puntu horietan, beraz, kompetentzia baino mesedea egiten diete txikiak haundiei.

Dirulaguntza publikoen kontuan ere badago azalaren pean haragirik. Euskal Herrian herri-komunikabideak sortu egingo dira —sortzen ari dira— dirulaguntzekin edo gabe. Lehen kasuan lor daiteke, politika egokia ezarritik, sortzen diren medioak euskaldunak izatea eta zerbitzu funtzioa egitea. Bigarrenetan, sortuko diren medioak —sortzen ari den zenbait— erdaldunak izango dira eta komertzialak. Hemen dago benetako koska.

Helburua ederra da; banakakeria nagusi den garaiotan, giza-kohesioa gorde eta sendotzea. Are ederragoa lan hori euskararen bidez eta bere mesederako egiten bada. Lastima litzateke jarrera defentsiboen eraginez herri-komunikabideen aukera galtzea.

MIKEL IRIZAR

ARRASATE KOMUNIKABIDEAK ELKARTEKO KIDEA

BERRIAKZIRI

MARCELINO OREJA
PPko diputatua
Arabatik
EL MUNDO

«Irtenbide bat aurkitu

behar da Euskadik ahotza izan dezan Europan»

JOSE LUIS LARREA
Jauriritako
Ekonomia sailburua
DEIA

«Madrilek Euskal He-

rriarekiko duen tratamendu politikoa erabat diskriminatzaila da Nafarroarekikoaren aldean»

KEPA AULESTIA
EUEko
parlamentaria
EGIN

«Gure lurperatzea

iragartzen duena oker dago»

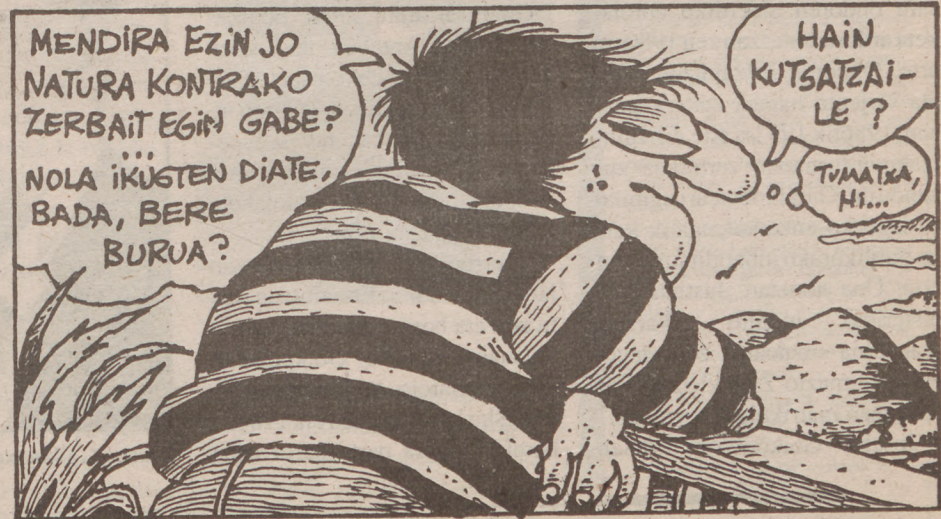
JUAN GUTIERREZ
Gernika
Gogoratze-eko
zuzendaria
EL CORREO

«Armak

laster desagertuko dira euskal gatazkatik»

ZAKILIXUT

© Olariagak

Goikoetxea Ertzaintzako sarjentu nagusia tirokatu egin dute Bilbon

«Koma arreflexiboan» dago Basurtoko ospitalean buruan jasotako tiroaren ondorioz

Joseba Goikoetxea Asla Ertzaintzako sarjentu ohia larri zauritu zuten atzo goizeko zortziak eta laurdenetan izandako atentatuan. Jaurtikigai bakar batek buruan jo zuen belarriaren atzealdean eta sama aldean geratu zitzaion. Ertzaintzak eta alderdi politikoek ETari egotzi zioten atentatuaren eginkizuna.

INAKI URIARTE / BILBO

Joseba Goikoetxea Asla larri zauritu zen goizeko zortziak eta laurdenetan Bilboko Campo Volantinen gertaturiko atentatuan. Ordu horretan Ertzaintzako sarjentu nagusia, epaitegiek ezgaitua egun, zain zegoen Opel Vectra zuri batean Tivoli kaleko semaforoa berde jarri arte. Lekuak adierazi zuten, praka bakeroak eta anorak urdina janzten zituen gazte bizardun bat hurbildu zitzaion oinez eta tiro bi bota zizkion arma labur batez leihatila ondotik. Dirudien, tiro egin zuen gizonezkoaz gain emakumezko bat ere bazegoen toki berean.

Goikoetxeak tiro bakar bat jaso zuen ezkerreko belarriaren atzealdean, eta eskuin masailaren inguruan geratu zitzaion. Auto berean zihoan sarjentuaren semeak lehen tiroa entzundakoan kalera egin zuen jauzi eta ez zuen kalterik izan. Ambulantzian eraman eta hoge minutu geroago heldu zen Basurtoko ospitalera. Lehen azterketa medikoa egin eta

Goikoetxea ertzainari tiro egin zioten semaforo batean geldirik zegoela.

XOUSE SIMAL

gero, suspertze sailera igo zuten.

Ertzaintzako buruzagia, 42 urtekoa, ezkondua zegoen eta hiru seme-alaba zituen.

Burukide jeltzale eta arduradun publiko ugari hurbildu ziren egunean zehar larrialdi zerbitzuraino. Jose Alberto Pradera Bizkaiko diputatu nagusia, Josu Ortuondo Bilboko alkatea, Dimas Sañudo zinegotzi sozialista, Juan Maria Atutxa Barne sailburua eta Jose Manuel Martiarena sailburuordea ere bertan izan ziren. Burukide jeltzaleak ere goizetik hurbildu ziren. Lehen orduetatik aurrera Luis Maria Retolaza EAJren BBBko lehendakaria eta Ricardo Ansotegi EB-

Bko idazkaria bertaratu ziren, besteak beste.

OSO EGOERA LARRIAN

Basurtoko ospitaleak emandako agiri medikoak jakinarazi zuen Goikoetxea Asla koma arreflexiboan dagoela, midriasis bilateral arreaktiboa eta arnasketa artifiziala eta hipotermia zentralaz. Egunean zehar ez zuen aldaketa neurologikorik izan. Elektroentzefalograma bat egin ondoren bizi zerebralaren azterak erakusten zituen.

Ertzaintzako buruak zauri ugari zituen, bigarren saihesta zerbikala hautsia; area hipodentsoa zehaztu gabea eskuineko ze-

rebeluan, infartu iskemikoak eragindakoa litekeena. Eriak zati metalikoak ditu belarri atzean, balak sartzean eragindakoak. Jaurtikigaiak samako eskuinaldean geratu zitzaion, azalpean. Oso Egoera larrian zegoen bart.

Iturri polizialek ETari egotzi zioten atentatua. Horrela izatekotan, ETak Ertzaintzako kide baten aurkako atentatua zutenki egiten duen lehen aldia izango litzateke. Izan ere, Ertzaintzako superintendentea zen Carlos Diez Arkotxa hil zuenean ETak azaldu zuen atentatu hori ez zegoela Ertzaintzako burukide baten aurka zuzendua, Armadako koronelaren aurka baizik.

Alderdi jeltzaletik Ertzaintzara

BILBO

■ Joseba Goikoetxea Asla 1951ko martxoaren 17an jaio zen Bilbon. Frankismoaren garaian sartu zen EAJn eta espetxetik pasatu ondoren alderdiko antolaketa arduraduna izan zen 1980era arte. Ondoren Ertzaintzan sartu eta sarjentu nagusi izatera iritsi zen. 1986tik 1993ra arte, Ertzaintzako informazio zerbitzua zuzendu du. Garaikoetxearekin ez-legezko entzuketengatik kargu publikorako inhabilitatu zuten arte. Une honetan, Justizia Ministerioak indulto eskaerari erantzuna ematearen zain dago, eta Informazio Zientzietako Fakultatean matrikulatu berria da.

Joseba Goikoetxea 1968an

hasi zen lanean EAJrentzat 'liberatu' gisa, hain zuzen liburuak eta diskoak banatzen zuen enpresa baten bidez. Urtetan Bizkaiko EAJko antolaketa arduraduna izanik, 1975ean atxilotu zuten eta DGSen torturatu zuten. Epaietan Xabier Arzalluz izan zuen abokatu. Hiru urteko espetxe zigorra ezarri zioten eta ia urtebete egin zuen Carabanchelgo espetxean amnistiatu zuten arte. 1980era arte EAJko antolaketa arduraduna izan zen.

'Berroci' taldearen osaketan lan egin ondoren Ertzaintzan sartu zen eta bertan zeregin garrantzitsuak izan ditu. Goikoetxeak Genaro Garcia Andoainekin eskuz esku lan egin zuen eta 1986an berekin batera parte hartu zuen

Joseba Goikoetxea.

Lucio Aginagalde bahitua askatzeko operazioan. ETako komandoarekin izandako tiroketan hil zen Garcia Andoain. Harrez geroztik, Ertzaintzako informazio unitate berezia (AVCS) osatu eta zuzendu zuen. Unitate horren buru izanik, Ertzaintzak ETaren kontra egindako polizi operazio nagusi guztietan esku hartu du. Adibidez, 1991ko abuztuan, Bilboko Etxebarria parkean egindakoa, non Juan Maria Ormazabal 'Turko' eta Alfonso Mentxak ertzaina hil ziren.

Egun, kargu publikorako inhabilitatua dago Garaikoetxeak jasan zituen telefono entzuketan zerikusia izateagatik eta Andoni Murelagak jasan zituen torturengatik auzipetuta.

«Lasaitasuna eta arrazionalitatea» eskatu du EBBk

BILBO

EAJko Euzkadi Buru Batzarak «oro har euskal nazionalismo demokratikoaren aurkakoa, eta zehazki, EAJren kontrakoa» iritzi zion Joseba Goikoetxea Asla ertzaina larri zauritu zuteneko atentatuari. Asteleheneroko bilera egin ondoren kaleratutako komunikatuan, «lasaitasuna eta arrazionalitatea» eskatu zituen EBBk «maitatuenaren kontrako erasoak jasan izanako eragindako aspektu emozionalari aurre egiteko». Hala ere, «zenbait balio eta esku-bideren defentsan tinkotasunari eta erabatekotasunari eustea» eskatu zuen EBBk.

Azkenik, HBko Mahai Nazionalari, KAsi, ETari eta 'Egin' egunkariari «EAJren kontra atentatu duen osotasuna osatzea» leporatu zieten jeltzideek, eta «balorazio horretatik tratatuko ditugu aurrerantzean».

Jose Antonio Agiriano Gobernu Zentralaren ordezkariaren esanetan, «basatia» izan da atzoko atentatua. Bere ustez gainera, ez da bereizketarik egin behar biktima Ertzaintzako kidea delako. «Biktima guztiak berdinak dira, herritarak izan, Estatuako Segurtasun Indarretako kide izan, edo Ertzaintzakoak izan» esan zuen Agirianok.

HBk Ertzaintzaren «dinamikaz»

gogoeta egiteko eskatu dio EAJri

DONOSTIA

Euskal Herriaren eta Estatu espainarraren arteko gatazkaren ondorio izan da. HBren ustez, Joseba Goikoetxearen kontrako atentatua. «Gatazka horretan Ertzaintza, EAJren erabaki politiko, Estatuaren estrategiaren eskutan jarri nahi dute, gure herriaren erreibindikazio politikoen kontra lehen mailako elementu errepresibo bihurtuz», azaldu zuen HBk prentsa ohar batean. Ertzaintzako sarjentuaren kontrako atentatuaren ostean, gatazkaren benetako arrazoia «desbideratu» egin nahi da HBren esanetan, «euskal herritarren arteko arazo bihurtuz».

HBk dei egin zion EAJri «gogoeta egin dezan eta Ertzaintzak aurrera daraman dinamika berrekin diezaion». Estatuari aurre egiteko «jarriera ausartagoa» hartzeko eskatu zion baita ere, «Euskal Herriak normalizazio politikoa lor dezan elkarriketa eta negoziazioaren alde eginez».

Egibar: «Ertzaintzaren eta EAJren kontrako atentatu zuzena izan da»

Euskal instituzioen kontrako erasotzat jo dute alderdi gehienek

Alderdi politiko gehienek Joseba Goikoetxea Asla ertzaintzaren kontrako atentatuaren «esangura politiko berezia» azpimarratu zuten beren gaitzespen agirietan eta herriaren instituzio baten kontrako eraso iritzi zioten. EAJk, berriz, bere alderdiaren kontrako atentatutzat jo zuen.

BILBO

Joseba Egibar Euzko Alderdi Jeltzaleko bozeramailearen esanetan, Joseba Goikoetxe sarjentu nagusiaren kontrako atentatua «Ertzaintzaren, herri honek berarentzat sortutako instituzioaren eta baketzearen alde lan egiten ari den Polizia baten kontrako atentatu zuzena izan da, eta orobat EAJren kontrako atentatu zuzena izan da».

Azken urteotan Joseba Goikoetxea «zigortzeko kanpaina» bultzatzea leporatu zien Egibarrek Herri Batasunari eta 'Egin' egunkariari, baina «jauzi koalitatibotzat» jo zuten gertatutakoa, «bere kontra atentatu dute, bere bizia arriskuan dago eta egoera atzerazinean dago».

Halaber, EAJren iritziz, bere alderdiaren kontrako atentatu zuzena izan da, «Joseba Goikoetxearen oinarritzko ezaugarria, bere jardura politikoari dagozkionez, EAJko kide izatea baita». «EAJren bihotza, gunea atentatu nahi izan dute, eta mina egin nahi bazuten, lortu dute», esan zuten Egibarrek. Jeltzaleak lasaitasuna eta tinkotasuna eskatu zuten egoerari aurre egiteko.

Atutxa hospitalean izan zen goizean eta bertan egin zuen atentatuaren balorazioa.

X.SIMAL

JAUREGI: PSE-EEko buruzagiaren ustez, Bilboko atentatuarekin ETAK Ertzaintza «beldurtu» nahi izan du. Horren inguruan, Ertzaintzak indarkeriaren aurkako borrokan izan duen «inplikazioari eta profesionaltasunari» eustea eskatu zuen, «euskal herritarrei segurtasuna emateko eta terrorismoari amaiera emateko».

BUESA: Atentatua «ETAren basakeria bat gehiago» dela adierazi zuen Jaurilaritzako lehendakariordeak, «baina ez gaitu harritu behar terroristek Poliziaren kontra, autonomikoa edo nazionala, atentatzeak».

GARAIOETXEA: «Ez dago zalantzarik atentatu honek, aurrekari nazionalista nabarmenak

dituen Ertzaintzako kide baten kontra egindakoa, esanahi politiko berezia duela. Atentatu honek erabateko mesprezua erakusten du euskal gizartearen baitan, eta zehazki mundu nazionalistan, balizko enfrentamendu batek sorlitzakeen ondorioekiko. Biktimarekin izandako kontentzioso judiziala alde batera utzita, ekinza kriminal honen gaitzespen gogorrena adierazi nahi dugu».

EUE: «Joseba Goikoetxearen kontra atentatu dutenek biolentzia espirala estutu nahi zuten, Ertzaintzako kide izaera bereiztuz. Baina gizaki guztien giza eskubideak defenditzen ditugunok eta indarkeriaren biktimak bereizteari uko egiten diogunok argi esaten dugu giza eskubideen

kontrako atentatu hau gure herriari hautatutako instituzio baten kontrako atentatua ere badela».

ANASAGASTI: Zauritutako ertzaina ondo ezagutzen duen EAJko diputatuak frankismoaren kontra egindako lana azpimarratu zuen. «Anaia bat zen. Biok atxiloturik egon ginen 1976an, propaganda ilegala jartzeaz akusatuta» adierazi zuen. Anasagastik ere EAJren kontrakotzat jo zuen atentatua, «soslai berezia du, EAJri oso lotutako pertsona baitzen Goikoetxea. Ia EAJren kontrako atentatua da». Halaber, zauritutako ertzaina goraiatu zuen, «polizia eredugarria izan zen, bere garaian torturatu egin baitzuten, baina berak ez zuen inoiz inor torturatu. Agian hori da

Atutxak KAS, HB eta 'Egin' egunkariari egotzi die atentatuaren erantzukizuna

INAKI URIARTE / BILBO

Juan Maria Atutxa Barne sailburua Basurtoko ospitalean izan zen atzo goizean Jose Manuel Martiarena Ertzaintzako zuzendariarekin batera. Bertan egin dako adierazpenetan, KAS, HB eta 'Egin' egunkariari leporatu zien Atutxak Ertzaintzako sarjentu nagusiaren kontrako atentatuaren erantzukizun politikoa.

«Gertakizun honen errua KASen estratergiari leporatzen diogu, beraien ezkutatzeko eta anonimato koldarretik markatzen baitute estratergia, gaur bezalako gertakizun mingarriak gerta daitezkeen», esan zuen.

Bere gaitzespenak Herri Batasunari ere zuzendu zizkion.

«HBk erakunde terrorista honen pantaila gisa funtzionatzen du, euritako kamuflatu horren pean —ETAK— lor dezaten gizarte babesa». Barne sailburuak dei egin zien HBko hautesleei erakunde politiko honi ez diezaioten botorik eman, «eskatzen diet kontuan har dezaten beraien zeharkako erantzukizuna koalizio hori bultzatzen dutenean».

Juan Mari Atutxak 'Egin' egunkariari zuzendu zion gaitzespenik gogorrena. «Denbora luzez motoreak berotuz joan da eta pistola batzuen kakoa olioztatuz joan da, langile eta abertzale baten pertsonaz eta herri honen etorkizuna eta aurrerapenaren aldeko pertsonaz idatziz, nolabait eragin du gaur jasaten ari garen

gertakizuna gara zedin».

Barne sailburuak ezetsi zuen atentatua EAJ alderdiko kidea izanagatik gertatu denik. Ertzaintzak orain arteko estratergiari eutsiko diola nabarmendu zuen: «Betidanik jarraiki gaitzaizkie koldarki edozein estratergia bortitza erabiliz herri hau porrotera eta aterabiderik gabeko tokira eramaten duena».

Goikoetxea Asla Kazetaritza Fakultatean matrikulatu berri zela jakinarazi ostean kazetariari dei egin zien «Joseba Goikoetxea bezala Euskadiren onerako hainbeste urtetan lan egin duten pertsonak ikusmiran jartzeko komunikabideak, edo komunikabide jakin bat, erabiltzen duten lankide sarraskijaleei maskara

Martiarena Basurton.

SIMAL

ken diezaieten». Atutxak «euskaldun abertzale eta diktaduraren aurka borrokatzeagatik espetxean egon zen pertsona» gisa aurkeztu zuen Goikoetxea Asla.

HONDARRIBIKO UDALA

IRAGARKIA

Udal Pleno Txit Gorenak, joan den azaroaren 4ean eginiko bilkuran, uztailaren 5eko 11/89 Foru Arauak eta gainontzeko xedapen baterakorrekin ematen dizkieten ahalmenak erabiliz, ZERGA LOKALAK ETA PREZIO PUBLIKOAK ezarri eta erregulatzeari buruzko akordioak hartu ditu, 1994eko urtarrilaren 1etik aurrera aplikatuak izango direlarik.

Horiei dagozkien espedienteak, Udai Kontuhartzailatza Bulegoan egongo dira agerian 30 egunez, iragarkia Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratzen den egunaren hurrengotik kontatzen hasita, egokierizten den erreklamazio oro aurkeztu ahal izan dadin.

Publiko egiten delarik, aipatutako 11/89 Foru Araueko 16.2 artikulua ezarritakoa betez.

Hondarribia, 1993ko azaroak 16.
ALKATEAS

Gatazka egoera «baliteke laster desbokatzea» Gutierrezen ustez

Verarekin harremanetan izan da Gernika Gogoratuz-eko zuzendaria

Euskal Herriak bizi duen gatazka egoera «laster desbokatzea» Juan Gutierrez Gernika Gogoratuz talde bakezaleko zuzendariaren ustez. Hori gertatu ahal izateko «nahikoa komunikazio» egon da, bere esanetan, bi aldeen artean. Gutierrez bitartekaritza lanetan saiatu da.

DONOSTIA

Gernika Gogoratuz bakearen aldeko taldea 1987an sortu zen. Gatazka politikoak ikertzen dituen akademi gisa jarduten du, eta Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak diruz laguntzen du. Isilean egiten du bereziki lan; Juan Gutierrez zuzendariak dioenez, «guk egiten dugun lanaren bat zapuztu egingo litzateke bere hastapenetan iritzi publikoari jakinaraziko balitzai».

Gernika Gogoratuz-eko kideak Rafael Veraren eta Eugenio Etxebeste 'Antxon' arteko mezu trukaketarekin erlazioan dituzte azkenaldian. 'El Correo Español' egunkariak atzo kale-ratutako elkarrizketan, Juan Gutierrezek onartu egiten du Rafael Vera Estatuko Seguritasunerako idazkari nagusiarekin harremanetan izan dela, baina bestelako zehaztasunik eman gabe. Ez di-rela «mezulari», «hirugarrenak» baizik dio Gutierrezek berak zuzentzen duen taldeari buruz. Ez da inoiz Santo Domingon egon, eta ez du Jose Luis Arrieta Zubimendi 'Azkoiti' ezagutzen, «erakundeak dioenez Antxon da kontaktua, eta guk ez dugu ma-niobrarik egiten», esan zuen.

ETArekin harremanak dituen

Juan Gutierrez Eduardo Vallejo Gernikako alkatearekin. XOUSE SIMAL

galderari ihardetsiz, «ez dut inoiz ETAkoa dela esan didan inorekin hitz egin. Baina ETArekin harremanetan daudela badakidan batzurekin hitz egin dut», adierazi zuen.

Bitartekaritza lanetan jarduten duela bereziki Gernika Gogoratuz-ek dio Juan Gutierrezek, «baina gure funtsezko helburua babes zientifikotik bakeari ekarpenak egitea da».

«Guk bilatzen duguna» dio elkarrizketako beste pasarte batean, «independentziaren alde borrokatzen dutenen artean eta bakea berehala nahi dutenen artean sintonia bat lortzeko helburuarekin aurrera egitea da».

Konponbideei buruz hitz egi-terakoan, «epe laburrean armak euskal gatazkatik aldentzeko aukera irekia dago» dio Gutierrezek.

«Baliteke laster egoera desbokatzea. Hori oraintxe bertan gerta daiteke, edo urtebete baino lehenago. Hori da gure aurrikuspena» azaldu du.

Juan Gutierrezen esanetan, «bi aurkarien arteko nahikoa komunikazio egon da hori gauzatu ahal izateko». Bi aldeak —ETA eta Gobernua— gogoeta epe batean ote dauden galderari erantzunez, «ezagutzen ez ditugun gauza asko daude hor barruan, baina baietz uste dugu, desbokatzea egon zitekeela».

Hurrengo hurratsa «elkarrizketa zabala» irekitzea litzateke Gernika Gogoratuz-eko partaidearen ustez. «Eta hori babestu egin beharko litzateke ez dadin hautsi, hori da bitartekaritzaren artea», gaineratzen du 'El Correo Español'-eko elkarrizketan.

Rigoberta Menchu Foruma bihar zabalduko du Elkarrizketa

TOLOSA

Elkarri-k Rigoberta Menchuren izena duen elkarrizketa, akordioa eta bakearen aldeko Foruma zabalduko du bihar, Tolosako Laskorain kalean. Aurkezpena arratsaldeko zazpi t'erdietan egingo du gizarte mugimenduaren Tolosako tailerrak eta bertan izango dira, beseak beste, Andoni Egaña eta Angel Mari Peñagarikano bertsolariak eta Tapia eta Leturia trikitilariak.

Iragan abuztuaren Sean Elkarrizketa eta Rigoberta Menchu 1992ko Bakearen Nobel sari-dunak lankidetzak akordio bat hitzartu zuten NBERen Genebako egoitzan. Akordio haren eraginez, Elkarrizketa Foruma sortzeko konprometua hartu zuen, elkarrizketaren eta akordioaren filosofia-aren sustapenerako.

Ostiralean, hilaren 26an, bere lehen hitzaldia eskainiko du Rigoberta Menchu Forumak, Luis M. Xirinacsen es-

kutik. Hizlaria nazioen arteko bakeaz mintzatuko da.

Duela 61 urte Bartzelonako familia burges batean sortua, Luis M. Xirinacsek Espainiako Gerra Zibila bizi izan zuen haurra zelarik. Bere aita eta beste zenbait senitarteko preso egon ziren, eskuindarrak izateagatik. Filosofia, magisteritza eta teologia ikasketak egin zituen. 1955ean apaiz sartu zen eta 9 urtez irakaskuntzan aritu zen.

Gero eskolapioak utzi zituen eta Bartzelona inguruko eliz-barruti txikietan jardun zuen. 1969an politikari ekin zion, beti ere filosofia bakeza-learen ikuspuntutik. Urtebete geroago bere aurreneko gose greba egin zuen, Burgosko prozesua zela eta. 1973tik 1975era ere kartzelan egon zen. Hiru aldiz izan zen Bakearen Nobel saria jasotzeko hautagai eta 1975etik 1977era Bartzelonako Modelo kartzelaren aurrean izan zen, amnistia politikoaren eske.

Bost preso jipoitu dituztela salatu du Senideak elkarteak

BILBO

Senideak elkarteak azken asteotan bost presok jasan dituzten jipoiak salatu zituen atzo. Juan Carlos Tapiarena traslado baterako zain Valdemoro kartzelako ziega amankomunean zegoenean gertatu zen. Praxak jaitziaz eta bularra agirian kolpeak hartu zituen barrabil eta hanketan. Lurrera botata ostikadak eta mehatxuak jasan zituen goardia zibilengandik. Burgos eta Langraizko espetxeetan berriro gertatu zirela jakinarazi zuen Senideak.

Unai Parot, Baionako preso Valdemoroko espetxean egurtu zuten. Senideek emandako bertsioaren arabera, Baionako preso Almeriatik Madrilgo espetxe ho-

rretara eraman zuten hilaren 18an. Hurrengo egunean Valdemoroko funtzionari bik jipoitu zuten ziega barruan.

Tolosako Esteban Esteban Puerto-II espetxera aldatu zuten goardia zibilen eskutik jaso zuen jipoia. Hurrengo egunean beste jipoi bat jasan zuen Cordobako presondegian. Senideak-ek azaldu zuen presoak min handia daukala saihets eta barrabiletan.

Ander Mitxelena azaroaren Sean egurtu zuten Kanaria Irletako Salto del Negrotik Langraizera bidean. Valladoliden irainak eta karate kolpeak hartu zituen. Berdintsu gertatu ei zitzaion Burgostik atera eta Langraizera heldu zenean.

Azkenik, Patxi Antolin Cordoban jipoitu zuten iragan larunbatean.

Europako hauteskunderi begira EAJrekin negoziatuko du UVk

VALENTZIA

Union Valenciana (UV) alderdiak EAJrekin negoziatuko du 1994eko ekainean egingo diren Europako hauteskundera zerrenda berean aurkezteko aukera. Bilbora etorriko da gaur Vicente Gonzalez Lizondak UVko lehendakaria buruzagi jeltzaleekin elkarrizketatzeko. Negoziazioak zehaztuko ditu eta ziurrenik etzi bilduko da Xabier Arzalluzekin.

Gonzalez Lizondak atzo adierazi zuenez, Coalicion Canaria alderdiarekin ere harremanetan jarri dira koalizioa osatzeko aukeraz hitz egiteko. UVk ez du baztertzeko PAR (Partido Aragonés Regionalista) bezalako beste alderdi batzuekin ere akordioa lortzea Europako hauteskunderi begira. EAJ bere aldetik Coalicion Canariarekin negoziatuetan da, orain lau urte osatu zuten koalizioa errepikatzeko asmotan.

USURBILGO FRONTOLAK

TXISTE KONTALARIA: GILBERTO SEGUROLA

IMUNTZO ETA BELOKI JULIO KAGETA E.H. SOKARRA

LAZARI: MADDALEN LUJANBIO JESUS M. IRATU

EGUNKARIA

AZAROAK 27

gaueko 11etan

SARRERA 700 PZTA

OPIONAK

1994eko aurrekontuetan zergen % 15 udalen esku uztea proposatu du HBk

Diruaren banaketan udalek partehartze zuzena izatea eskatu du

Datorren urteko aurrekontuetan zerga murrinduen % 15 udalen esku uztea eta epe ertainerako portzentaia % 25era gutxitzea proposatu du HBk, udalen finantza arazoa konpontzen hasteko. Halaber, diruaren banaketa erabakitzen den erakundeetan udalek partehartze zuzena izatea eskatu du HBk.

JON ESKISABEL / DONOSTIA

Azken egunetan sortutako eztabaidaren haritik, udalek jasaten duten egoera ekonomiko larriaz kezkatu agertu da Herri Batasuna eta berau konpontzeko zenbait proposamen aurkeztu ditu. HBren iritziz, legeak «konpetentzia dezente» ematen dizkie udalei, baina konpetentzia horiek era egokian finantzatzera ez dute behar adina baliabide ekonomikorik.

Udalen arazoari «lehenbailehen» heldu behar zaiolakoan, 1994eko aurrekontuetan zerga murrinduen % 15aren gestioa udalen esku uztea eskatu du alderdi abertzaleak. Horren arabera, Gipuzkoako kasuan Diputazioak udalen artean banatzeko aurrikusita duen 28.000 milioi pezetako (1.200 milioi libera inguru) diru kopurua 33.000 milioikoa izango litzateke. Hala ere, epe ertainerako portzentaia % 25ekoa izan beharko lukeela uste du HBk.

UPNk ez du osoko zuzenketarik espero sozialisten aldetik

A. UNANUE / IRUNEA

Nafarroako Gobernuak pozik hartu du Eusko Alkartasunaren erabakia —UPNren jokaera kritikatu arren, ez baitie osoko zuzenketarik egingo 1994eko aurrekontuei— eta jarrera bera espero du PSN-PSOEn aldetik, Miguel Sanz lehendakariordeak atzo adierazi zuenez.

Espero zitekeen moduan, EAK ez du onartu UPNk Foru Hobe-kuntzaren 29. artikulua aldatzeko egin zuen azken eskaintza. Jakina denenez, UPNk gehiago osoko sistema ezarri nahi zuen Nafarroako lehendakaria aukeratzeko, EA eta PSN gehiago soilaren alde badaude ere. EAren ustez, UPNk proposaturiko prozedura «anormala» da eta «ez du parekorik sistema demokratikoetan».

Hala ere, alderdi abertzaleak ez du osoko zuzenketarik aurkeztuko Gobernuaren aurrekontuen kontra, gaur egungo ekonomikoaren kaltegarria izango litzake.

Udalen eskumenak zehaztu behar direla uste du HBk. ANDER GILLENEA

Bestalde, diruaren banaketa erabakitzen den erakundeetan udalek partehartze zuzena izatea eskatu du HBk. Euskal Autonomi Elkartearen Jaurilaritzak eta Diputazioek osatutako Euskal Finantza Kontseiluari dagokio ardura hori eta Nafarroan udalek iritzia azal badezakete ere, erabakia Gobernuak hartzen du.

Adolfo Araiz Mahai Nazionalako kideak 1979az geroztik udalentzat erabili den finantza sistemari «norabide aldaketa» ematea eta udalen «finantza autonomia» bermatzea eskatu zuen. Ildo horretan, udalek pilotutako zorraren birfinantzaketa orokorra planteatu zuen Araizek, birfinantzaketaren zutabeak Diputazioak eta aurrezki kutxak izanik.

Xabier Olano Gipuzkoako batzarkideak azaldu zuenez, Es-

painian udalek % 10 gestioatzen duten bitartean Europako zenbait Estatutan, esaterako Erresuma Batuan, % 60 gestioatzen dute, kontuan hartuz hemen baino askoz zerbitzu gehiago eskaintzen dituztela. Hau dela eta, HBren iritziz, finantzaketa sistema egokia izan dadin, aurretik zehaztu beharko lirateke zeintzuk diren udalen esku dauden zerbitzuak eta horren arabera dirua banatzea. Lurralde Historikoen Legea aldatzeko prest azaldu zen HB.

Horretaz gain, HBk proposamena aurkeztu du Hego Euskal Herriko lau herrialdeek udalen finantzaketarako irizpide berberak erabil ditzaten. Irizpide horiek «objektiboak, berdintasunezkoak eta zuzenak» izan beharko lukete, HBren iritziz.

Miguel Sanz.

LACALLE

du. «Ezin dira Jaimeren azalpenak bere pentsamoldearekin nahasi», adierazi zuen, «maiz esaten duena ez delako esan nahi duena eta, horregatik, esanahia hartu behar da aintzat».

Horri lotuta, Mujika etxeiko biztanleei buruz esan zuena, beren jaioterrietara itzuli behar dutela, alegia, bidezkoa dela uste du Sanzek. Bere irudikoz, alkatea ez da arrazista, baizik eta «denok, Gobernuak barne, ahapeka esaten duguna ozen esaten duela».

Bihar bilduko dira Madrilén Zubia sailburua eta Saavedra

GASTEIZ

Joseba Zubia Eusko Jaurilaritzako Lehendakaria eta Garapen Autonomikorako sailburua Jeronimo Saavedra Espainiako Administrazio Publikoetarako ministroarekin bilduko da bihar Madrilén. Elkarriketaren helburua informazioa trukatzeko izango da Jaurilaritzako iturriek jakinarazi dutenez.

Estatutuaren garapena ez dago bi agintarien gaizterrendan. Lehendakariaren iturriaren arabera. Hala ere iturri hauek ez dute aukera hori guztiz baztertu. Hartu-emanaren xedea funtzio publikoa aztertzea izango dela baino ez dute jakinarazi.

Asteazkeneko elkarriketa EAJk PSOEn zituen negoziaketak amaitutzat eman ondoren egingo den lehena izango da. PSOek ez zuela Estatutua garatzeko borondaterik argudiatu zuen EAJk akordioa lortzeko negoziaketak bertan behera uzteko.

Erabaki hau hartu aurretik EAJko eta PSOeko ordezkariak hainbat bilera egin zuten transferentziei buruz hi-

Joseba Zubia.

GILLENEA

tzarmen bat erdiesteko. Legebiltzarrak 54 transferentzia gauzatu barik daudela ebatzi zuen eta PSE-EE ebazpen horren alde azaldu zen.

Jeltzaleen iturriek jakinarazi zuten, transferentziak lortzeko aldarrikapen abertzaleei amaiera emateko eskatu zion PSOEn. «Estatutua azken aldarrikapena den jakin nahi dugu garapenari ekiteko», esan omen zion EAJko ordezkariak PSOEn Jose Antonio Ardanza lehendakariarekin.

Unai Parotek ez du onartu epaitu behar zuen epaimahaia

MADRIL

Unai Parot epaitu zuten atzo Madrilgo Entzutegi Nazionalean, Espainiako Armadako koronel baten eta komandante baten hilketan parte hartzeaz akusatutak. Unai Parotek ez du onartu epaitu behar zuen epaimahaia eta epaigelatik irtetea eskatu zuen. Epaimahaiburuak Unai Paroten kanporaketa agindu zuen eta Eduardo Fungairiño fiskalak «koldarra» deitu zion Paroti. «Akusatua koldarra da ez dituelako bere gain hartu nahi izan bere ekintzaren ondorio judizialak», esan zuen fiskalak bere txostenean.

Fiskalak 85 urteko espetxe

zigorra eskatu zuen Paroten kontra, atxiloteta garaian Goardia Zibilaren aurrean eta epaitegiaren aurrean egindako deklarazioak oinarritzat harturik.

Terrorismoaren Biktimen Elkarteak abokatuak Estatuari legedia aldatzea eskatu zion, Parotek «eguzkiaren argia berriz ikus ez dezan». Paroten abokatuak absoluzioa eskatu zuen eta defentsaren eskubidea bete ahal izateko Valdemoroko kartzelan izandako eragozpenak salatatu zituen. Epaketan, koronelaren eta komandantearen gidariak deklaratu zuen lekuko gisa eta ezin zuela akusatua ezagutu esan zuen.

ASTEASUKO UDALA IRAGARKIA

Udal Batzarrek 1993ko urriaren 18an egindako bilkuran hasieraz onartu ditu Planeamenduko Arau Subsidiarioak, Jose Miguel Tolledok idatzitakoak. Horren berri ematen zaio jendeari, hilabeteko epean, iragarki hau Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta biharamunetik aurrera. Jendeak aztertu egin ditzake Arauak birtarte horretan, eta halaber, egoki irizitako erreklamazioak egin ditzake.

Jarraian zehaztuko diren esparruetan bertan behera gelditzen da baimenak ematea, zeren eta Arauen zehaztapen berriek esparru horietan indarrean dauden arauak eraldatzen baitituzte.

Esparru horiek ondorengoak dira: lurzoru hiritargaria, lurzoru ez-hiritargaria, 1. sektorea eta 4. sektorea. Urtebeteko epean geldituko da bertan behera baimenak ematea.

Asteasu, 1993ko urriak 26. ALKATEA

Alokairu Legeaz mintzatu dira Borrell eta Hirigintza kontseilariak Donostian

Ministroak adostasuna nahi du Kongresuak araudi berria arazorik gabe onar dezan

Alokairu Legearen Aurreproiektua atzo Donostian egin zen Etxebizitza Sektoreko Konferentziaren ardatza izan zen. Bilkuran Jose Borrell Espainiako Herrilan, Garraio eta Ingurugiro ministroa eta Komunitate Autonomoetako kontseilariak elkartu ziren «gai honi buruzko iritzien berri izateko».

DONOSTIA

Estatuko komunitate autonomoetako Etxebizitza kontseilariak Gobernuak «jadanik egin» duen Hiri-Alokairu Legeari buruz zer pentsatzen duten jakiteko aukera izan zuen Jose Borrell atzo Donostian. Ministroa Gipuzkoako hiriburuan izan zen kontseilarien jarrerak *in situ* eza-gutzeko.

Borrellen arabera, kontseilariak ez zuten lege proiektu honen kontrako iritzirik azaldu Miramar jauregian egindako bileran. Ministroak, beraz, Gobernuak nahi eta espero zuen adostasuna lortu zuen kontseilariengandik «ondoren Diputatuen Kongresuak Hiri-Alokairu Legea arazorik gabe onar dezan».

Etxebizitza Sektoreko Konferentzia goiz eta arratsaldean egin zen. Alokairuei buruzko adostasunaz gain, Garantia Fondoa osotu eta Eraikuntzaren Kalitate Plana egitea erabaki zuten kontseilariak.

Garantia Fondoa Etxebizitzaren Plangintza Orokorren bidez gauzatuak operazio eta kredituak ordaintzeko ezintasunari aurre egiteko erabiliko da.

Jose Antonio Maturana atzoko bileran.

GILLENEA

«Alokairuaren kultura»

DONOSTIA

■Alokairuen arazoa gai garrantzitsua izan zen bileran. Borja Carreras Espainia-ko Herrilan Ministerioaren Etxe-bizitza zuzendariak adierazi zuenez, Hiri Alokairuen Legearen aurreproiektuaren eragina «funtsezkoa» izango da Estatuko etxebizitza merkatua mugiarazteko.

«Alokairuaren etxebizitzaren portzentaia Europan baino askoz txikiagoa da hemen», azaldu zuen Carreras. Etxebizitza zuzendariak nabarmendu zuenez, «Espainian alokatutako etxebizitzaren kopurua % 15 besterik ez da, Europan % 35 eta % 50 artean dagoen bitartean».

Carrerasen ustez 1964. urtetik indarrean dagoen legeak eta 1985eko erret dekretoak eragotzi egiten dute «Espainian alokairuaren kultura sortzea». Lehenak «oso protekzionista delako». Bigarrenak «prezio librea eta kontratu laburrak ezarri alokairuen inflazioa eragin duelako».

Donostian elkartutako Etxebizitza kontseilariak legedi berria abian jartzeko beharraz mintzatu ziren. Lege honekin indarrean jarriko diren arauetan gutxienez lau urteko iraupena emango zaie alokairu kontratuei eta hauek prezio iraunkorrak izan beharko dituzte urteko KPIaren arabera —Kontsumorako Prezioen Indizea— igoko direnak.

Krisi denbora hauetan gero eta ugariago dira herritarren zorrak edo kredituak amortizatzeko arazoak. Honek ekar litekeen kalteak kontuan izanda erabaki da Garantia Fondoa egitea.

Fondo honetan ez da Euskal Autonomi Elkarte sartuko. Izan ere, Gasteizko konpetentziak ditu arlo honetan eta ez dago Estatuko Etxebizitzaren Plangintza Orokorren barruan. EAEk bere plana dauka eta honetan aurrikusi egiten dira arazo ekonomikotan dauden herritarren zorrak arintzeko baliabideak. «Ordaindu ezinik gabiltzan herritarrentzat Garantia Fondoa osotzea pentsatu da baina guk ez dugu horretan parte hartuko, jadanik beste sistema batzuk ditugulako hori bermatzeko», esan zuen Jose Antonio Maturana Eusko Jaurlaritzako Hirigintza, Etxebizitza eta Ingurugiro sailburuak.

ERAIKUNTZAREN KALITATE PLANA

Eraikuntzaren Kalitate Plana egitea ere erabaki zen bileran. Plangintzaren helburua hiritarren aldetik gero eta handiagoak diren kalitate eskaerei erantzutea da. Honetan Jaurlaritzak hartuko du parte Estatu osoko irizpideak bateratzeko asmoz. «Etxebizitzako zuzendari nagusiak esan duenez, herritarren erreklamazioen % 30 inguru etxebizitzaren kalitate txarragatik gertatzen dira», adierazi zuen Maturanak.

Kontseilariak EAEko Etxebizitza Plana azaldu zuen Donostian: «Hiru aldiz biderkatu ditugu kredituei zuzendutako diru kantitateak, hau da, 9.000 milioi pezetatik 25.000 milioi pasatu gara eta etxebizitzetan konponketak egiteko 41.000 dirulaguntza eman ditugu».

Iruñeko mendizale bat hil da asteburuan Candanchun

DONOSTIA

Mendizale nafar bat hil zen herenegun Candanchun (Aragoi) ingurutako mendian bat eskalatzen ari zela erorita. Xabier Sueskun 27 urteko iruñesmea da hildakoa, eta bai mendirako bai eskalatzeke zaletasun handia zuela azaldu dute bere inguruko iturriek.

Lorezaina zen Xabier Sueskun gaztea, eta lan horixe zuen bizibide Nafarroako hiriburuko Sanduzelai auzoan. Horrezaz gain, euskara ikasten ari zen Iruñean IKAk duen euskaltegian.

Lekukoek azaldu duteenez, Huescako sorospen taldeek helikoptero baten beharra izan zuten gorpua atera ahal izateko.

BEASAINDAR BAT GALDUTA

Gazte nafarren heriotza ez da izan, ordea, asteburu honetan mendiak ekarri duen zoritxarreko albiste bakarra. Izan ere, herenegun jakin zen Beasaingo A.J.A.F. 34 urteko gaztea mendian galdu dela. Orain hamabosten bat egun alde egin zuen etxetik beasaindarrak, kanpindenda hartuta Aralarren egun batzuk pasatzeko asmoz. Orduanik baina, familiak ez du haren berririk izan eta, arduratuta, sorospen taldeetara jo zuten.

Igandean hasita, erreskate lanetan dabilta SOS Navarra, DYA eta Nafarroako Polizia Forala, baina orain artekoan ez dute galdutako gaztearen berririk izan.

Beste hamahiru intsumiso nafar kartzelaratu dituzte Iruñean

T.S. / IRUÑEA

Hamalau intsumiso entregatu ziren atzo goizean Iruñean, baina kartzelara beren kabuz sartu nahi ez zuten, Aizoaingo koartelera joan eta bertan kateatu ziren, sarrerako ateetan. Intsumisoek harrapatze eta atxilotze agindua zuten kontra. Hau dela eta, goardia zibilak askotan joan izan dira haien etxetara.

Azkenean, entregatzea erabaki zuten, baina «zailtasunak» jarri «beraiek eraman gaitzaten». Ez zen istilurik sortu; bai, ordea, tentsio uneak, agenteak erabat armaturik agertu zirenean. Ordu t'erdian bertan pasatu eta gero, furgoi bat ekarri eta Komandantziara eraman zituzten gazteak.

Goardia Zibilaren aurrean azalpenik egin nahi ez eta, ondorioz, epaitegira eraman zituzten arratsean. Han ere ez zieten deklaraziorik hartu, baizik eta beraien kontrako harrapatze eta atxilotze aginduak egiatzatu zituztela. Antza denez, baten aurka ez zegoen agindurik eta hura libre utzi zuten. Beste guztiak, berriz, zuzenean espetxeratu zituzten.

Mikel Huarte, Alfredo Alles Landa, David Zelaia, Jose Arana, Juan Manuel Martin, Cesar San Martin, Ruben Marcilla, Iñigo Ramirez, Juan Manuel Navarro, Alejandro Belasco, Iñaki Diaz Oiaga, Ismael Martiarena, Jose Miguel Agirre eta Ramon Lopez dira atxilotu zituzten intsumisoak.

Goardia zibilek hautsi zituzten gazteen kateak.

JOXE LACALLE

EHUko bost irakasle kaleratuen aurka kereila jarri du fiskalak

Irakasleok «gehiegikeriatzat» jo dute beraien kontrako neurria

EAeko Auzitegi Nagusiko fiskalburuak EHUko bost irakasle kaleratuen kontrako kereila kriminala jarri zuen atzo. Fiskalak nahasketa publikoa eragitea leporatu die irakasle hauei, Kode Penalak sei hilabete eta sei urteko kartzelarekin zigortzen duena. Irakasle kaleratuek bestalde, «gehiegikeriatzat» jo zuten beraien kontrako neurria.

BILBO

Juan Jose Goiriena EHUko errektorea.

Atzo goizean Getxoko epaitegian aurkeztutako kereila, Juan Jose Goiriena Gandarias EHUko errektoreak «irakasle ohiek zenbait klaseren kontra egindako boikotari buruz» fiskalari igorritako txostenean oinarritzen da.

Jesus Cardenal EAEko Auzitegi Nagusiko fiskalak salaketa onartzea, kausa instruitzea eta salatutakoen erruduntasuna deklaratzea eskatu zion epaileari. Era berean, «lehenbailehen, horrelako gertakizunak galerazteko beharrezko neurriak» hartzea.

Errektoreak igorritako dokumentazioa, Gizarte eta Informazio Fakultateko Dekanotzak landutako txostena eta Fakultateko Batzordeak eskatuta bi notarik jorratutako aktak frogamodura hartzea eskatu dio Fiskaltzak epaileari. Ildo beretik, salatutakoei eta fakultateko irakasleei deklarazioa hartzea ere eskatu dio.

Gertakariak, fiskalaren arabera, nahasketa publikoko delitua izan daitezke. Kode Penalak bere 246 artikuluan jasotzen duenez, delitu hau sei hilabete eta sei urte

bitarteko kartzelarekin zigortzen da.

Iturri berberak 'El Correo Español' egunkariari adierazi ziotenez, «ikastetxe bateko partaide izan gabe, zentro horretako aretoetan bertako jardura normala hautsi, ikasketa askatasuna gutxietsi edo nagusien aginduen desobedientzia eragin dezaketen jarduerak egiteagatik presoaldi txikiarekin zigortuko dira».

«EZ DITUGU KLASAK OZTOPATU» Atzo beren bulegoetan jarraitzen zuten irakasle kaleratuek, berriz, «gehiegikeriatzat» jo zuten neurri hau eta argi utzi nahi izan zuten ez dutela inor mehatxatu ezta iraindu ere. «Gure gara klaseak oztopatzea joan, klasea ematera baizik. Gure mobilizazioekin arazo bat dagoela adierazi eta, ikasleen zein gure eskubideak hausten direla salatu nahi genuen».

«Kartzelara eramaten bagaituzte», gehitu zuten, «harro joango gara, gure eskubideen eta

Klaustroak eskatutakoaren alde borrokatu dugulako. Ez gara kilduko. Gure borrokak agerian utzi du EHU autoritario, errepre-sibo eta espainola dela, baita Kazetaritza Fakultateko *progre*-en miseria orokorra».

Irakasle hauek «hipokresiatzat» jo zuten EILAS sindikatuak Unibertsitateko agintariei kaleratuekin negoziaketak hasteko egindako deia. «Sindikatu horretako kideak izan dira orain jasaten dugun errepresio giroa diseinatu eta ezarri dutenak. Alferrik da errepresiorako ate guztiak ireki eta horretarako kondizio aproposak jarri ondoren, orain negoziaketa hotsak hedatzen hastea», azaldu zuten.

Kaleratuen jokabidea Irakasle Asoziatuen Mugimenduaren adierazle ez dela jakinarazi zuen EILASek. «Irakaslego propioaren alde borrokatzeagatik kaleratu gaituzte, beraiek hitz egiten eta papera banatzen goxo-goxo segitzen duten bitartean», gaitzetsi zuten iturri berberak.

Andoni Urrestarazu 'Umandi' euskalari arabarra hil da

GASTEIZ

Andoni Urrestarazu 'Umandi' euskaltzale eta euskara gramatikalaria hil zen atzo 91 urte zituela eta hileta elizkizunak atzo arratsaldean egin ziren Araia herrian (Arabak).

Umandi Araian jaio zen eta euskaldun berri egin zen gasetxoa zela euskara ikasteari ekin ondoren. Harrezkero Urrestarazuren bizitza guztia euskararen inguruan ibili da, hala euskalari modura zenbait testu idazteagatik nola euskaltzale gisa «akatsik eginik ere euskaraz egiteko» hainbat aldiz animatu izan baitu Araban. Umandi Euskaltzaindiko kidea zen.

Umandik euskara ikasi eta berehala euskara irakasle egin zen. Horregatik sona handia jaso du Araban, hainbat lagun irakaslea izan delako denboraren poderioz. Esaterako,

1991ko Araba Euskaraz-ek omendu zuen Peli Presa irakasleak Umandiren eskutik ikasi zuen 1947. urtean. Beraz, Urrestarazu euskaldun berriaren eredu gorena da Araban.

Bestalde, Umandik euskalari gisa bide luzea urratu zuen. Berrogeita hamarreko hamarkadan hasi zen liburuak argitaratzen, gramatikari buruzkoak baitipat. Adibidez, 1955ean Donostiako Julio de Urkijo mintegiak 'Bizkaierazko aditz erak' obra argitara eman zuen. 'Euskararen gramatika' eta gramatikari buruzko bi ale ere plazaratu zituen. Horrezaz gainera, hainbat kolaborazio egin zituen Frantziara erbesteratu eta gero. 'Euzko Gogoan', 'Euzko Deyan', 'Egi Billa' eta abarretan idatzi zuen. 1962an Parisen 'Euskal Kulturaren Aldeko' idazkari izendatu zuen.

Nairobitarrean Bosniara laguntza bidaltzeko kanpaina Tolosaldean

DONOSTIA

Bosniako gerratik ihes egindako errefuxiatuei laguntza bidaltzeko kanpaina berezia antolatu du Nairobitarra autobus ezagunean ibiltzen ohi den Tolosako (Gipuzkoa) taldeak. Lagundu nahi duen Tolosa bertako eta inguruetako jendeak aste honetan utzi beharko du errefuxiatuentzako bidali nahi duena, Tolosako Igarondo zinemaren, udaletxe zaharra zegoeneko tokian.

Janaria eta botikak eraman nahi dituzte Nairobitarrean batez ere, baiña baita eskolako

traste eta arropak ere. Nolanahi, zer eraman eta nola jaso duten zehazteko gaur bertan bilera egingo dute arratsaldeko zazpitan. Jugoslavia ohiko gerrak bukatzeko itxurarik ez duela eta egoera «benetan larria» delako usteak bultzatu ditu Nairobitarra taldekoak kanpaina hau indarrean jarri eta beren autobus berezi horretan garraiatzea. «Autobusaren sinboloa erabili nahi dugu, badakigulako ezaguna dena eta agian jende gehiago eta jende ezberdina laguntza kanpaina honetan inplikatzeko balioko digulako», azaldu digu Josu Iztueta.

Donostian hezur-muin trasplantea egin dioten emakumea ondo dago

DONOSTIA

Iragan ostiralean Donostiako Arantzazuko Andre Maria eritexean hezur muineko trasplantea egin zioten emakumeak orain arte «normaltasunez egin du hobera». Jabier Arrieta trasplantea zuzendu zuen medikuak atzo jakinarazi zuenez. Dena dela, hemendik bi edo hiru astera arte ezingo da ziurtasunez esan gaixoa sendatuko den, «denbora epe hori beharrezkoa baita muin berriak behar bezala funtzionatuko duen ala ez jakiteko», argitu zuen Arrietak, «globulo zuri eta gorriak produzitzeko gai izango den baieztatzeko».

Hezur-muin trasplante honek

izan du berezitasunik. Izan ere, leuzemia zeukanez muin berri bat ezartzea zen emakume honek bizitzaren segitzeko zuen aukera bakarra, baiña bere senitarteko inoren hezur muina ez zen berearekin bateragarria. Eragozpen hori gainditzeko, Josep Carreras tenore katalanak sortutako Carreras Fundazioa emakume honentzako baliagarria izan zitekeen hezur muin baten bila ibili da mundu osoan. Azkenean, gizonetako frantziar batek eman dio hezur muinaren zati bat Donostian ebakuntza egin dioten gaixoari.

Honela, ostiralean bertan Dijongo eritexe batean kendu zioten hezur muinaren zatia emalea-

ri eta horretarako bereziki prestatutako hegazkin batean ekarri zuten Donostiaraino. Ordubete eskas iraun zuen ebakuntzak, eta normaltasuna izan zen ezaugarri nagusia. Horren ondoren, aipatutako eritexeko hematologi unitatean sartu zuten trasplantea egindako gaixoa eta bertan egon beharko du ebakuntzaren emaitzak onak diren edo ez jakin artean. «Gutxienez, hilabete egin beharko du ospitalean», adierazi zuen atzo Arrieta medikuak.

Donostiako Arantzazuko Andre Maria eritexean 76 hezur-muin trasplante egin dituzte 1984etik hona, eta arlo honetan EAEen esperientzia gehien duen ospitalea da dagoeneko.

KULTUR AKTIBITATEAK
EUSKARAZ: HITZALDIA
 Azaroak 23
 Arratseko 7.30etan
 Hizkuntz Eskolako Compañiako aretoan
 Ibon Sarasola
 Euskaltzain osoa. Unibertsitate irakaslea
 «Euskara batuaren 25 urte: orain arte arautu dena»
 Nafarroako Ateneoarekin elkarlanean

Santa Lutziako azokaren araudien berri eman du Zumarragako Udalak

Lehiaketan izateko abenduaren 9an bukatuko da izena emateko epea

Santa Lutzia eguneko feriarekin arau eta ezaugarriak jakinarazi ditu Zumarragako Udalak. Abenduaren 13an gipuzkoako herrian ospatuko den urteroko azokako barazki, fruta, oilasko eta kapoi lehiaketarako epea datorren hilaren 9an bukatuko da, antolatzaileek aditzera eman dutenez.

DONOSTIA

Zumarragan abenduaren 13an ospatuko den Santa Lutziako ferriako erakusketetan parte hartzeko baimenak eskatzeko epea joan den astean amaitu zen —hilaren 18an—. Lehiaketetan parte hartu nahi dutenek, berriz, azoka egunaren aurreko astera arte —13ra arte zaldi-behorren kasuan— izango dute izena emateko aukera.

Santa Lutziako ferriako fruta, errezil sagar, barazki, kapoi, baserriko oilasko nahiz buzkantza lehiaketetan parte hartu nahi dutenek abenduaren 9ko eguerdiko ordu biak baino lehen jakinarazi beharko dute euren asmoa, Zumarragako udaletxera azalduz nahiz 72.30.00 telefonora deituz.

Sariak honakoak izango dira: barazki eta frutentzako 20, 15 eta

Santo Tomas eguneko azoka iaz Donostian.

LEIRE ARZUAGA

12.000 pezetako hiru sari. Irabazleak garaikurra eramango du. Herriko lote onenari, gainera, 10.000 pezetako saria emango zaio. Errezil sagarrentzako lehiaketan, oster, bost sari izango dira, 20, 15, 12, 10 eta 8.000 pezetakoak. Aurreko ataletan bezala, 10.000 pezetako emango zaizkio herriko lote onenari.

Oilasko lehiaketen araudia ere prest dago jadanik. Arlo honetan honoko ezaugarriak hartuko dira kontuan: oilaskoen adina, ezau-

garriak eta arraza. Lehiaketa honetako partehartzaile bakoitzak bi oilasko pare eraman beharko ditu gutxienez herri honetara.

Oilaskozalea Zumarragako baldin bada bertako udal zergak eta izan litzakeen isunak ordainduta eduki beharko ditu. Animalien lehiaketa honetan izena emateko azken eguna ere abenduaren 9an dago jarrita.

Oilasko lehiaketan 20, 15, 12, 10, 9, 8, 7 eta 6.000 pezetako zortzi sari izango dira. Honetaz gain, 10.000 pezetako sari berezia eratu da oilasko parerik onena eramaten duen herritarrentzat.

Oilasko lehiaketen araudia ere prest dago jadanik. Arlo honetan honoko ezaugarriak hartuko dira kontuan: oilaskoen adina, ezau-

Santo Tomas ere prest

DONOSTIA

Donostiako Santo Tomas ferriaren arauak ere prestatu ditu hiriburuko Kultur eta Turismo Ekintzetxeak —KTE—. Baserriko animalien lehiaketa-erakusketan parte hartu nahi dutenei abenduaren 14a baino lehen jakinaraztea eskatu diete antolatzaileek. Horretarako 48 11 66 telefonora deitu beharko dute.

Eskaera egiterakoan bakoitzak aurkezten duen animali taldea eta arraza zehaztu beharko ditu. Ize-

na ematerakoan erakuslearen herriko albaitari baten ziurtagiria aurkeztu beharko da animalia norberak hazi duela frogatzeko. Atal honetan 475.000 pezetako sariak daude.

Barazkietan, berriz, 250.000 pezetako banatuko dira. Atal honetan Gipuzkoako nekazari guztiek hartu ahal izango dute parte eta, nahiz eta beste jardueraren bat izan, famili neurriko baratz txiki batean aritu beharko dute. Izena emateko epea abenduaren 14eko 12.00etan bukatuko da.

Gabonetan 208.488 milioi banatuko ditu Espainiako Loteriak aurtan

DONOSTIA

Eguberrietako ezohizko bi zozketetan, 208.488 milioi pezetako (8.600 milioi libera inguru) dirutza banatuko du Espainiako Loteriak, Gregorio Mañez Vidal Espainiako Loteria eta Apustuen Erakundeko zuzendariak atzo jakinarazi zuenez.

Aipatzekoa da, hilaren 22an Madril zozketatuko den 'Gabonetako Loteriaren' igorpena 108 serietara zabaltu dutela aurtan, eta serie bakoitzak 66.000 zenbaki izango dituela. Guztira, 213.000 milioi pezetako (8.800 liberatik gora) jasoko ditu Espainiako loteria erakundeak zozketa honetarako txar telekin, eta horietatik 149.688 milioi pezetako (6.000 libera gutxi gorabehera) saritan banatuko dira.

Lehendabiziko saria irabazten duen zenbaki osoarentzat izango dira 32.400 milioi pezetako (1.350 milioi libera).

Ondorioz, lehenengo sariaren zenbakia duten serie guztiek 300 milioi pezetako jasoko dute eta 30 milioi berriz, dezimo bakoitzak. Erosi behar duenarentzat, berriz, serie bakoitzak 30.000 pezetako balio du (1.250 libera), eta 3.000 pezetako dezimoak.

Aurtengo 'Gabonetako Loteriaren' dezimoek, Palenciako Museo Diócesanoan dagoen XVII. mendeko Andra Mariaren Erretaularen irudia izango dute apaingarri.

Urtarrilaren 5ean zozketatuko den 'El Niño-ren' loteriari dagokionez, lehendabiziko saria jasotzen duten 28 dezimoetako bakoitzak, 125 milioi pezetako (5 milioi liberatik gora) jasoko du.

Andoni

URRESTARAZU

Euskaltzale sutsua

Ez adiorik

GEU. GASTEIZ EUSKALDUNA

Gasteiz, 1993ko azaroak 23

Jabier
SUESCUN
ALEGRIA
"Xabi"

Ez zaitugu
inoiz ahaztuko

Zure auzoko lagunak
SANDUZELAI - Iruñea

Xabier
SUESCUN
ALEGRIA

Nigar egin nian
hik utzi leku hutsari
begira

ARTURO KANPION
IKA

Iruñea, 1993ko azaroak 23

Egunkaria

IRAGAR
KIAK

(943)
46
90
22

Jendearen duintasunaren errespetatzea

Alliance elkarteak pertsonaren bizia «heriotza arte loratu nahi du»

Baionako Laugan Alliance Akitaniako elkarteak, Jacques Faucher apaiz medikua hitzaldi batera gomitatzuz, pertsonari doakion errespetua zehaztu nahi izan du, duintasunaren inguruan eztabaida aberasgarria antolatuz. Enbrioi egoeratik hilzorian den ezinduen mailaraino, pertsona oso bati zor zaion errespetu osoa azpimarratu da.

L. ETXEZAHARRETA / BAIONA

Arrats sakona antolatu zuen Alliance elkarteak Baionako Lauga Salan ehun lagunen aurrean, elkartaren lehendakariorde, mediku eta apaiz den Jacques Faucher, bioetikan ikertzaile dena gomitatzuz. Akitanian ari den elkartea da 'Lasaitu beti eta heriotza arte bizia loratu' leloarekin dabilena.

Yvette Bielerrek Bordelen egoiza daukan erakundea aurkeztu zuen. Baiona, Akize, Périgues eta Agenen dauzka lagunak. «Multikonfesionala eta apolitikoa» aurkeztu duen elkartea, dohainik, norbait osasun egoera larrian, hilzorian delarik, azkenerraino etxekoei eta erriari buruz laguntzak eskaintzen ditu. Etxekoen arteko intimitate berri bat sortzen laguntzen du, sufrikarioen alde zerbait eztatuz. Frantziar oraindik gutxi garatuak diren artatze palatiiboak antolatzen ditu.

Mintzaldi interesgarria egin zuen Faucherrek 'Jendeaz duin den duintasunaz' gaiaren inguruan. «Hitzen pisua» eta «argazkien txokea», eslogan aipatua erabiliz bere hitzaldia bi partetan jarri zuen. Hitzen garrantzia lehendabizi aipatu zuen, hauek beren definizioen atzean dauzkaten ondorioz beteko errealitateekin. Jarrera batetik bestera gertatu «lerrakada arriskugarria» nabarmendu zuen: duintasun oinarrikoa, Giza Eskubideen Deklarapen Unibertsalak edozein bizidunentzat aldarrikatzen duena, «duintasun aldakorra» bilakatzen delarik eta gal daitekeelarik.

Duintasunaren eta biziaren artean den lotura zehaztu zuen, «humanitatea besteen deiarekin garatzen dela» agertuz. Horrela osasun egoera larrian direnei buruzko jarrera premiazkotzat jo zuen. Pertsona «gauza erabilgarri, manipulagarri» mailara iristea guztiz arriskugarritzat jo zuen. Eliminazio politikak laster hurbil direla desbaloratze bultzetarik agertu zuen.

Bizitzaren bukaeran direnek, Faucherren ustez «bizitzaren kalitate batera deitzen gaituzte», zeren «egun batean edo bestean

Jacques Faucher, apaiz eta medikua.

L. ETXEZAHARRETA

nork bere buruari azaldu behar baitzikio bizitzaren arazo nagusiak: zergatik bizi nahi dut edo zer norabide emango diot neure biziari». Horrela kasu horietan direnen entzutea premiazkotzat hartu zuen, honen zailtasuna aipatuz. Maitasunaren aukera dela azken batean agertzen erakutsi zuen: «Humanitatea ez da soilik lortzen zerbait menperatuz baina eskaintza bat eginez».

EGUNKARIA.— Arazo premiaz-

«Garrantzitsua da gizartearentzat eri handien ez baztertzea eta laguntzea. Gure gizatasuna hor zalantzan jartzen da».

koak diren heriotza edo genetika manipulazioei begira 'duintasunez' hitz egiten duzu. Gaur egun hitzei eman balio asko zalantzan dira: zergatik hori?

JACQUES FAUCHER.— 'Duintasun' hitza erranahi ezberdin askotara erabilia da. Zehaztu egin behar dira, zeren bestela elkar ez-ulertze arazoak sortzen baitira. Bada duintasun ezin alienatuzkoa, Giza Eskubideen Deklarapen Unibertsalean dena: edozein gizadiren partaideei lotua da. Maiz beste erranahia eman zaio: 'dignitarioena' denari, egin zerbitzuen edo merezimenduen

ezagupenari lotua. Duintasun hori gal daiteke eta orduan da 'gradu kentze' edo 'apaltzea'. Hitz horiek dira preseski erabiltzen pertsonen osasuna galtzen dutelarik eta orduan da 'duintasun galtzea' ere aipatzen. Duintasuna pertsonaren oinarri bada, duintasun ezin alienatuzkoa bada, pertsonaren gauzak sartu behar dira edozein egoeratan izan arren, bizitzaren hasieran edo elbarritua berdin koma batean. Duintasun hori gal daitekeela onartzen bada, dignitarioenaren eran, pertsonaren oinarri den duintasuna horrela ikusirik gal baldin badaiteke, orduan pertsonak manipulatuz, ezabatu eta errespeturik gabe erabil daitezke. Beraz duintasunaren inguruko eztabaida zentrala da. Denek onartzen duten 'duintasun' kontzeptuari buruz, jakin behar da pertsonaren izateari lotua den, edonolako egoeran izan dadin ala gal daitekeen gauza den. Azken kasu horretan pertsona errespetagarria, 'performantea', osasun onekoak edo gazteak baizik ez daiteke izan; hori izugarria da.

EGUNKARIA.— Elizak goresnen duen pertsonaren duintasuna, Giza Eskubideen Agiriaren antzekoa da?

FAUCHER.— Osoki. Deklarapen Unibertsaleko kontzeptua hainbat korronteren emaitza da: liberalena, pertsonen indibidualtasunari konfiantza ematen dionarena, elizena, zeren guztiek pertsona bakoitzak kalitate bakoitza daukala azpimarratzen baitute eta baitiote altxor bat bezala

«Enbrioen manipulazioaz gainera, klonatzeak jendea gauzatzat hartzen du, 'konponketaren bat' egiteko helburuarekin. Uste dut giza gorputza ezin daitekeela makinatzat hartu».

errespetatu behar dela. Pertsona bat zangopilatua delarik gizadi guztia zangopilatua dela diote.

EGUNKARIA.— Heriotzaren ordua kezka betetria da, beraz?

FAUCHER.— Gogoeta egin behar da 'dependetzia' eta 'independetzia'. Ez da ahaztu behar, hala ere, independentzia pertsonaren urrats premiazkoa baldin bada ere, denen artean 'interdependetzia' badela. Badira pertsonari buruzko jestu edo urratsak, jendearen duintasunaren azpimarratzaile edo aurkitzaile direnak. Maiz diagnostiko larriek sortzen dute egoera bat, non aurki daitekeen gomit bat kalitate eta intentsitate berezi batera biziko diren uneetan. Suerte handia da garai hori, pertsona egoera larrien direnekin topatzeak bizitzaren mamira bidaltzen baitu. Inportantea da gizartearentzat eri handien ez baztertzea eta laguntzea. Gu guztion gizatasuna hor zalantzan jartzen da.

EGUNKARIA.— Heriotzaren atarian dena edo enbrioiari buruz gogoeta bera aplikatzen duzu?

FAUCHER.— Etikaren Aholku Komite Nazionalak oroitarazi du enbrioi oso pertsona potentzial gisa hartu behar dela, denek errespetuarekin tratatu behar dena. Zehazki mintzatu da horien erabilpenei buruz, zeren giza izaki batentzat hartua baita. Pasaia bat da, denek bizi izan duguna. Honen hunkitzea, koman denarena edo ezin mintza daitekeen zaharraren hunkitzea, gure gizatasunaren erasotzea da.

EGUNKARIA.— Berriki Elizak jende zelulekin egin diren klonatzeak salatu ditu. Gogoeta bera aplikatzen duzu?

FAUCHER.— Harrigarri da, klonatzeaz hitz egiten delarik, izoztu daitezkeen enbrioiak aipatzen direla, 'organo bankua' egiten balitz bezala. Hori da zinez jendearen erabiltzea gauza batzuen antzera. Enbrioen manipulazioetarik gainera, klonatzeak jendea gauzatzat hartzen du, 'konponketen' egiteko helburuekin. Uste dut giza gorputza ezin daitekeela makinatzat hartu. Gorputza pertsonaren parte da eta enbrioiak organo bankuen gai soilak bezala erabiltzea, pertsonaren bakoitzasunaren ez errespetatzeko molde bat da.

Klonazioaren kontra hitz egin dute gogor Vatikanoko Konferentzian

ERROMA

Giza enbrioen klonazioa egin ezina da teknika aldetik eta natura legeek 'debekatua' daukate, Jerome Lejeune irakasle frantsesak nabarmendu duenez. Haurrak eta Munduaren Etorkizuna izeneko Nazioarteko VIII. Konferentzian hartu du parte Lejeune biologo ezagunak joan den astean. Klonazioaren inguruan oraindik orain egin diren esperimientuek huts egin dute, bere ustez.

Erreproduktzio sexuala bitarteko ez dela izaki berdinaren erreproduktzio sistematikoa «naturaren legeek beraiek debekatua daukate espezie garatuenetan», adierazi zuen biologo frantsesak 'Genetikaren mugak' izeneko solasaldian. Ez dira urte asko 'debeku' natural hau ezagutzen dela, Lejeunek Erroman azaldu zuenez: «Gizakia definitzeko agindu beharrezko guztiak jasotzen dituen ADN molekula luzea ez da berdina gizonezkoaren eta emakumezkoaren zelulan, eta ADNean idatzia dagoena da izakiak eratzeke segituan egin behar duena».

Oso hitz gogorrak izan zituen ahotan Jerome Lejeune biologoak klonazioari buruz oraintsu ezaugarazi diren esperimientuen emaitzez. «Porrot itzela izan da», esan zuen, «osatutako zortzi zelula zituen enbrioi baten zatiketaren ondorioz lau zelula besterik ez zituzten bi enbrioi sortu direlako. Zatiketa bi zelulako enbrioi egin zaienean, sortutako enbrioi berriak hil egin dira. Klonazioaren bidez manipulazio genetiko ezin da egin».

Ekologia eta Progresoa III. Hitzaldi Zikloa

Asteartea 23 - Mahaingurua

«Zer hartzen dugu progresotzat»

Mario GAVIRIA (Soziologoa eta NUPEko irakaslea)
Esteban MORRAS (Nafarroako Hidroelektrikako Gerentea)
Mabel CANADA (Nekazaria eta Lakabeke biztanlea)
NON: U.P.N.A. - ORDUA: 19.30

ANTOLATZEN DU: C/ LA MERCED, 33 31001 BURSA (Tfno. 223400)
GOBIERNO DE NAVARRA DEPARTAMENTO DE ORDENACIÓN DEL TERRITORIO Y MEDIO AMBIENTE
BASTEN DU: CAJA LABORAL LUSKADKO KUTXA

Seatek 1.100 lanpostu kendu nahi ditu Landabengo lantegian 1998rako

Horietatik 500 lanpostu datorren urtean bertan desagertuko dira

Seat 1998. urterako 1.100 lanpostu kenduko ditu Landabengo (Iruñea) lantegian, enpresako arduradunek sindikatueta ordezkariei atzo esan zieten. Horietatik 500 lanpostu datorren urtean bertan galduko lirake Iruñeko lantegian.

BARTZELONA

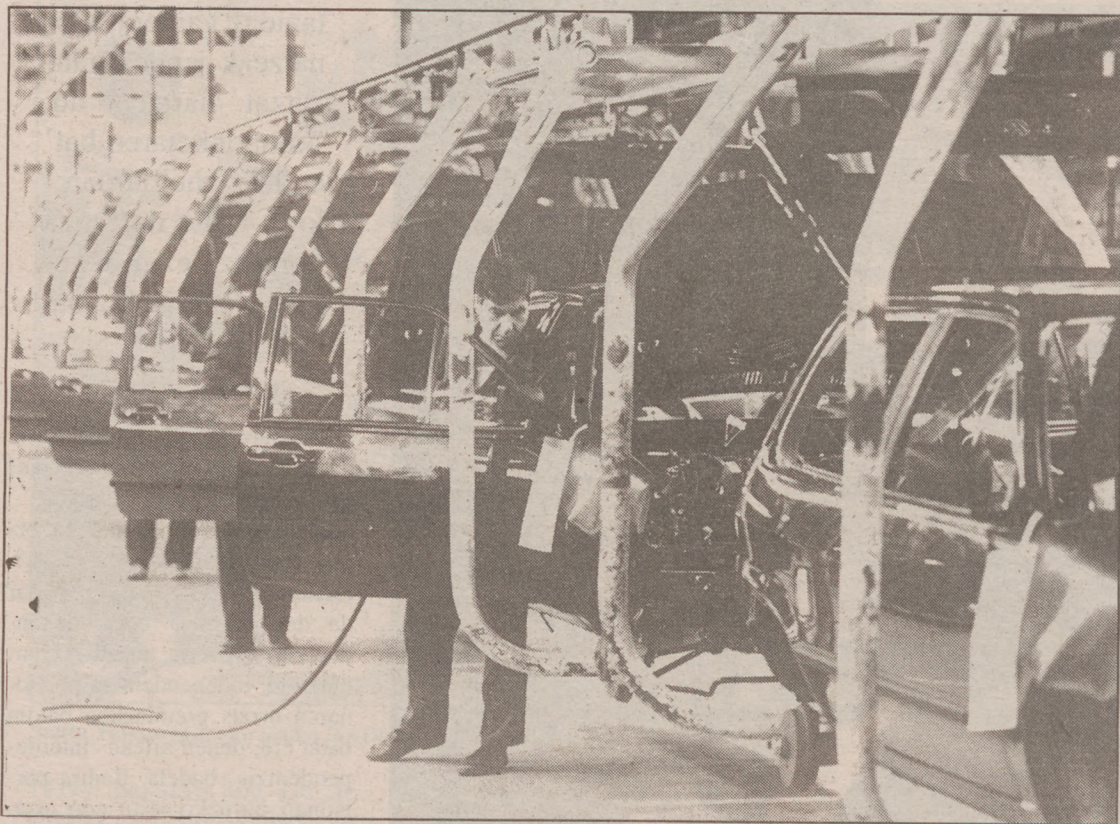
Bartzelonako ordezkariek sindikalek ezagutarazi zuten atzo Seat-erako murrizketa planak Nafarroako lantegian ere eragina izango duela eta 1.100 lanpostu-kentzea jasotzen duela.

Berri horrek Volkswageneko nahiz Seateko arduradunek eta Nafarroako agintariek orain arte esandakoa gezurtatu egiten dute, beraz, Landabengok produkzioari eta langilegoari eutsiko ziola ziurtatu izan baitute atzo arte.

Seat-Landabengoren lanpostu murrizketa hau Bartzelonako Zona Francan eta Martorellgo lantegietan beste 9.900 lanpostu desagertzeko erabakiari gehitu behar zaio, autogintzako konpainia espainiarraren jabea den Volkswagenek indarrean jarriko duen egokipen egitasmoak hala jasotzen baitu.

Egitasmo honek Bartzelonako Zona Francako lantegiak autoak egiteari utzi eta bertan hornitzaile parke bat kokatzea aurriztatu du, Seat modeloen produkzioa Martorellan biltzeko.

Seateko zuzendaritza eta sindikatueta ordezkariek atzo hasi ziren negoziatzen datozen bost urteetarako lantegiek

Seaten birmoldaketak Landabengo lantegiari ere eragingo diola jakin zen atzo.

A. BAYO

ekoiztuko duten auto kopurua, aipatu egitasmoaren barruan.

Seatek 1994etik 1998ra bitartean produzituko duen auto kopuruaz eztabaidatzeko egin zuten atzokoa bilera. Bertan enpresako sindikatu nagusiak diren UGTren eta CCOOren arteko jarrera ezberdinak agerian geratu ziren.

UGT prest dago onartzeko Zona Francako lantegiak ibilgailuak egiteari utzi eta lanpostuak bestelako produkzioa zuzentzeko, adibidez hornitzaile parkera. CCOO, ordea, ez dago prest Bartzelonako lantegiak autorik ez produzitzeko, horrek konpainiaren etorkizuna arriskuan jarriko lukeelakoan.

✓ Volkswageneko nahiz Seateko arduradunek eta Nafarroako agintariek orain arte esandakoa gezurtatu egiten du berri honen.

Ordezkariek sindikalek Seateko langilegoaren murrizketa plana gaitzetsi egin zuten berriro ere eta enpresak aurkeztu dituen hiru erregulazio espedienteak nego-

ziatzeari uko egin zioten, Seaten-tzat produkzio egitasmoa zehazten ez den bitartean.

Seatek hilaren 15ean aurkeztu zituen hiru espediente horiek Bartzelonako lantegietarako, baina Kataluniako Generalitateak hitza eman zuen ez zituela txostenok baimenduko enpresak langileekin negoziatu arte.

Nolanahi ere, Seateko langileek mobilizazioak hasi dituzte egitasmo murriztaile hauen aurka. Landabengo lantegiak ez du kasu guztietan bat egin mobilizazio hauekin, langileek faktoria honetarako planak zeintzuk diren ez dakitelako. Plan hauek atzo hasi dira ezagutzen ordea.

Inepsa enpresak parte hartuko du Porsche berriaren diseinuan

BILBO

Inepsa euskal konpainiak Porsche enpresak 1994eko udazkenean kaleratuko duen automobil berriaren ingeniari-tza diseinuan parte hartuko du. Inepsak automobilgintza sektorerako koalifikazio handiko kautxu teknika ekoizten du. Aurtengo lehen hamar hilabeteetan 1.250 milioi pezetako (54,34 milioi libera) fakturazioa izan du, aurreko urtean baino % 3 gehiago.

Joan den urria arte Inepsaren esportazioek % 5,5 egin dute gora eta fakturazio osoaren % 55 izatera iritsi dira. Frantzia da oraindik ere konpainiaren bezero nagusia, baina hazkunde nabariena Alemaniara egindako salmentek izan dute aurtengo.

Kautxu piezak lantzeko hogeit robot jarri berri ditu eta ordenadorearen bitartez diseinatzeko sistema martxan da dagoeneko. Berrikuntza hauekin ekoizpen prozesuaren automatizazio osoa burutu du Inepsak.

Automatizazioari esker lortu duela Porscheren kalitate kontrolak gaintzea adierazi dute enpresako iturriek.

Iaztik Toyota eta Honda konpainiek Europar egiten dituzten automobilen piezen ekoizpe-nean ere hartzen du parte Inepsak Hardy Psicer enpresarekin elkarlanean.

Gainera, lan harremanak ditu RNUR, Opel-General Motors eta GNK konpainiekin transmisio sistema eta abiadura kaxa berriak garatzeko helburuarekin.

Aiara Sortu programari esker 76 lanpostu eta zazpi enpresa

AMURRIO

Arabako Aiara eskualdean 76 lanpostu eta zazpi enpresa sortu dira azken urtebetean Gasteizko Gobernuak aurrera daraman Sortu programaren bidez, atzo ISEB (Industriaren Sustapen eta Eraldaketarako Baltzua) erakundeko iturriek jakinarazi zuten.

Altzairu berezien sektorearen birmoldaketak Aiara eragin dako langabeziari irtenbidea ematea da programa honen helburua. Ildo horretatik, ISEBek beste bederatzi proiektu dauzka eta denak gauzatuz gero eskualdean beste 250 lanpostu berri sortuko direla ziurtatu zuten iturri berek.

Programa honekin batera eta industri lur eskaintza hobetzeko

helburuz, Amurrioko Industrialdea S.A. elkarteak sortu zuten atzo ISEBek, Arabako Diputazioak eta Amurrioko Udalak. Industrialdea hau Eusko Jaurlaritzak Tubacex enpresari erositako lurretan kokatuko da eta bertan 1.693 milioi pezeta inguru inbertituko dira zortzi urteren buruan.

Industrialdea programaren helburua enpresak eratu ahal izateko azpiegitura baliabideak eskaintzea da, pabilioiak eta bestelako eraikinak alegia.

Programa honen bidez 20 industriagune eraiki dira dagoeneko EAEko hiru herrialdeetan. Industrialdeetan 12.000 milioi pezeta inbertitu dira orain arte eta beste 8.500 milioi inbertsioak egitea aurrizitatu dago.

LABURREAN

PAPELERAK 6.500 milioi behar ditu

Papelera Española konpainiak 6.500 milioi pezeta (282,6 milioi libera) behar ditu aurrizitako inbertsioak gauzatu eta bideragarritasun planari ekiteko. Paper ekoizleak 5.164 milioi pezetako galerak izan ditu aurtengo irailean arte. Aipatutako dirutzaren bitartez Erreterria eta Arrigorriagako lantegiak bultzatu nahi ditu Papelera Españolak.

MICHELINEK

eskaintza berria egin du

Industri planean eta hitzarmen kolektiboan berrikuntzak jasotzen dituen eskaintza berria egin die Michelin konpainiak Gasteizko lantegiko beharginei. Enpresa batzordeak eskaintza aztertu eta atzo ematekoa zen erantzuna. Eskaintza berria 1994ean soldata igoera KPIaren parekoa izango litzateke. Industri planean, berriz, aurretik erretiratutakoen soldaten % 80ra arteko osagarria jartzeko prest agertu da.

EHNEK

dirulaguntzen banaketa salatu du

Nahiz eta iazko banaketarekin alderatuz «hobekuntza» nabaria den, dirulaguntzak emateko orduan erabiltzen den sistema aldatu beharra azpimarratu du Euskal Herriko Nekazarien Elkartasunak. EHNERen iritziz diru publikoa banatzerako orduan nekazaritza arloko sindikatuen afiliazioa hartu beharko litzateke kontuan batez ere.

ARABAKO esportazio saria jaso dute hiru enpresek

Electra Vitoria, General Química eta Ocariz Arabako enpresek probintzia horretako 1992ko esportazio saria jaso dute. Sariak Arabako Merkataritza Ganbarak banatzen ditu eta merkatu berrietan sartzea eta kanpo salmentak handitzea saritzen dituzte. Aurtengo lehen bost hilabeteetan Arabako esportazioek % 26 egin dutela gora adierazi zuten Ganbaratik. EAE mailan gorakada % 14koa izan da.

Zerga kontuan EAEkiko bazterketa salatu du Larreak

C.L. / BILBO

Jose Luis Larrea Gasteizko Hazienda sailburuaren iritziz, Euskal Autonomi Elkarrekin zerga kontuan «tratu guztiz baztertua» jasotzen du Madril aldetik, batez ere Nafarroarekin alderatuz gero, «bertako neurriak ez baititu inoiz errekurritzen».

Zerga neurri bereziak biltzen dituen foru arau bakoitzari Madrilerekin errekurtsoa ezartzeari «politikoki onartezin» deritza Jaurritzak Hazienda sailburuak.

Ondo iruditzen zaio Nafarroak onartzen dituen arauak inolako arazorik ez izatea, baina Iruñeak EAEtik hartu eta egokitzen dituenek ere ez dutela errekurtsorik izaten gogorarazi zuen Vasco Pres berri agentziak egindako elkarriketan.

Errekurtsoen arazoa Bruselarekin konpontzeko urte amaierara arteko epea dauka Eusko Jaurritzak, Larreak esanetan. Arazoa konpontzen ez bada «erakundearen arteko gatazka handitu egingo» dela adierazi zuen, eta «oso negatiboa» litzatekeela gaineratu.

EUSKAL EAEko Banku Publikoa ren gainean «nahiko adostasun orokorra» lortzea espero du Hazienda sailburuak. Sozialistekin koefizienteekin zerikusirik ez dituzten gaitan jarriko lirateke ados eta PPrekin ere nola baiteko akordioa lortzea posibletzat jotzen du. Gainera, lege proiektuak EA eta EUEren onespina jasoko luke.

Horrela, Gasteizko Gobernuak kidearen esanetan, urtarilean Gabonetako oporren ostean onartuko luke Eusko Legebiltzarak lege proiektua.

Kutxa koefizienteen kudeaketa bereganatu ala ez EAEko Banku Publikoa «errentagarria» izango dela berretsi zuen Hazienda buruak, eta hori erakusten duten dokumentuak eta azterketak badituztela adierazi.

Lege proiektua hobetu edota zenbait gai argitzeko bidean «ahal den adostasun zabalea lortzeko» ahaleginak egingo dituzte jeltzaleek, Larreak ziurtatu zuenez.

Metalgintzako hitzarmenak aurrez aurre jarri ditu ELA eta UGT-CCOO

Azken hauek auzitegira jo lezakete hitzarmena baliogabetzeko

Euskal sindikatuen arteko harremanetan azkenotan nabari den urruntzea agerian utzi du orain Bizkaiko metalgintzako hitzarmenak. ELA sindikatuak eta Bizkaiko Metalgintzako Enpresen Federazioak sinatu zuten hitzarmena ez zuen ontzat eman LABek. UGTk eta CCOOk, berriz, auzitegietara eraman lezakete.

BILBO

Bizkaiko Metalgintzako Enpresen Federazioak eta ELAk 1993rako sinatutako hitzarmen kolektiboaren aurkako lege ekintzak aurrera eramatea aztertzen ari dira UGT eta CCOO sindikatuak, akordio hori indarrean sar ez dadin ahalegintzeko.

Adolfo Alonsok eta Pedro Gomezek, UGTko eta CCOOko metalgintzako arduradunak hurrenez hurren, hitzarmen hori gaitzetsi egin zuten atzo Bilbon eginko agerraldian.

Sindikalista hauek gogor salatu zuten ELAren jokabidea. «Elkartasunik eza» eta «patronalarekiko adostasuna» leporatu zizkioten sindikatu abertzaleari hitzarmen hori sinatzeagatik.

«ELAren sindikalismoaren eredu agerian geratu da hitzarmen horrekin», adierazi zuen Adolfo Alonso UGTkoak. «ELArentzat Euskadi bere etxaldea da eta jauntxoak balitz bezala jokatu du», gehitu zuen. «Sindikatu horrek jauntxoaren sindikalismoa erabiltzen du eta enpresari zerbizura dago», salatu zuen UGTk.

Gobernuen politika ekonomikoen aurka mobilizatza deitu du Herri Batasunak

MONTSE ARREGI / BILBO

Madril, Gasteiz eta Iruñeko gobernuen politika ekonomikoa salatu du Herri Batasunak, eta langabeziaren aurkako eta lan baldintzen hobekuntzarako neurriak errebindikatu.

Politika horien aurka eta Madrilgo Gobernuak iragarritako gizarte-babes alorreko murrizketak salatuz, datorren igandean giza kateak egitera deitu du Hego Euskal Herriko herri askotan, Gasteiz, Iruñea eta Bilbo barne.

Carlos Rodriguez HBko Mahaia Nazionaleko Ekonomia arduradunak eta Yolanda Jubeto Bizkaiko Mahaiko kideak atzo Bilbon adierazi zuten, «gizarte ezin da geldirik egon» PSOE,

Adolfo Alonso UGTko metalgintzako idazkaria.

XOUSA SIMAL

Bizkaiko metalgintzako hitzarmenak eraginkortasun mugatua izango duela azpimarratu zuten bi sindikatuotako ordezkariak, sektoreko langileen ordezkapenaren % 60k ez baitu bat egin konbenioarekin.

Era berean, enpresari asko Bizkaiko Metalgintzako Enpresen Federazioan ez direla ordezkaturik sentitzen ziurtatu zuten. Azken enpresari horiek «gurekin negoziatu nahi dute negoziatu beharreko kontuak».

«Bizkaiko patronalak seriooki erabaki behar du hemendik aurrera norekin nahi duen hitzarmen kolektiboa negoziatu», baietsi zuten UGT eta CCOOko kideek.

Sindikatuaren arteko ezadostasunaren eragile nagusia hitzarmen horretan sinaturiko lan egutegiaren malgutasunari dagokio. ELAk sinatutako hitzarmenak 60

orduko boltsa jasotzen du enpresaren beharren arabera eta ordu horiek gehitu egin daitezke enpresak eta langileek hala erabakiz gero.

UGT eta CCOOren ustez, hitzarmenaren jasotako beste eduki guztiak ez dira berez oztopoak sinatzeko, baina ordu boltsa gehitzeko posibilitateak «lanaldiaren desarautzea dakar, enpresen negozioaz indibiduala bultzatzen du eta kolektiboa arriskuan jarri».

Azkenik, bi sindikatuotako ordezkariak ziur dira ELAk hitzarmena negoziatu izan ez balu patronalak ontzat emango zukeela lanordu boltsa hori langileen ordezkarien kontrolpean erabiltzea. Alonso eta Gomez kezkatuta azaldu dira datorren urteko hitzarmenaren negoziazioan aurtengo egoerak izango duen eraginaz.

Inbertsioak finantzatzeko 5.000 milioiren 'bizkaibonoak'

BILBO

Bizkaiko Diputazioak bigarren 'bizkaibono' jaulkipena egin du, herrialde honetan azpiegitura lanetarako egingo diren inbertsioak finantzatzeko helburuz. Jaulkipen hau 5.000 milioi pezetakoa da.

Jose Alberio Pradera Bizkaiko diputatu nagusiak zor jaulkipena aurkezteko ekitaldian azpimarratu zuenez, «hau oso une egokia da foru zorpe-tzea berriro antolatzeke, interes tasen jaitsieraren ondoren finantza zama aurrikusitakoa baino txikiagoa izango delako».

Jaulkipen honetan parte hartuko duten finantza entitateei —BBK, BBV eta Banco de Santander— 'bizkaibonoak' Espainia osoan saltzea eskatu zien Praderak, «Estatuko zorra hemen saltzen den bezala».

Bizkaiko Diputazioaren zor publikoa 65.000 milioi pezetara iritsi da dagoeneko eta, Praderak azpimarratu zuenez, azken jaulkipen honekin Diputazioaren zorra ez da gehituko, «aurreko partidak ordezkatu egingo baititu».

'Bizkaibonoak' % 8,20ko interesa izango dute eta inbertsioek urtero jaso ahal izango dituzte etekinak. Amortizazioa bost urtekoa izan da.

Diputazioak finantzatzeko pagareak jaulkitzeari utzi zionetik egiten duen bigarren bono jaulkipena izango da hau. Lehenengoa iazko irailean egin zuen.

Zutik-ek gizartea mobilizatza deia egin du

BILBO

Nahiz eta UGT eta CCOOk batetik eta ELA eta LABek bestetik deitu dituzten mobilizazioak «nahiko ez» direla uste duen, Zutik alderdi politikoak ekintzotan parte hartzeke deia egin du.

Zutik-en arabera, Espainiako gizarte ituna sinatzeko epea bukatu ondoren, hau da, hilaren 30etik aurrera, Madrilgo Gobernuak «terapia basatia» izango diren dekretuak kaleratzen hasiko da.

Sindikatuaren artean sortu diren bi taldeen arteko eztabaiden aurretik «Gobernuaren neurriek aho batez erantzuteko borondatea» egon beharko litzatekeela uste du Zutik-ek.

Vera, Roldan eta Asuncion dira Corcueraren ordezkoko aipatuenak

Bere dimisioari buruz hitz egiteko prentsaurrekoa emango du gaur Barne ministroak

Bere dimisioari buruzko prentsaurrekoa emango du gaur Jose Luis Corcuera Barne ministro espainiarra. Prentsaurrekoaren aurretik, ez da baztertzeko Felipe Gonzalezek ministro berriaren izena jakinaraztea, ziurra ez bada ere. Hautagai asko daude kargu horretarako, baina Rafael Vera, Luis Roldan eta Antoni Asuncion dira aipatuenak.

MADRIL

Corcuera atzoko iragarri zuen prentsaurrekoa, baina igande arratsaldean gaur arte atzeratu egin zela jakinazi zuten Barne Ministerioko iturriek. Egun horretan bertan, Corcuera Felipe Gonzalez presidentearekin elkarrizketatu zen bere dimisioari buruz hitz egiteko eta bere ordezkoa izan litekeenari buruz eztabaidatzeko. Gonzalezek Corcuera dimititzeko nahiko arrazoirik ez dagoela esan arren, badirudi onartu egingo duela Barne ministroaren eskaera eta gaur bertan eman lezake ordezkoren izenaren berri. Atzo arratsaldean ere sekretuan bilera berria egin zezaketarik ez da baztertzeko.

Corcuera ordezkoko izateko gehien aipatzen diren bi pertsonak Rafael Vera Estatuko Segurtasunerako idazkaria eta Luis Roldan Goardia Zibileko zuzendaria dira. Barne Ministerioko pertsonak izanik, erakunde ho-

Jose Luis Corcuera eta Ramon Jauregi atzo PSOEn Batzorde Federalak egindako bileran.

EFE

nen barne egoera ezagutzeak beren aldeko apustuak handitu ditu. Aukeratua Roldan edo Vera izango balitz, Gonzalezek ez luke bere Gobernuan beste aldatetarik egin beharko. Herenegungo bileran, gainera, karguan Ministerioa ondo ezagutuko lukeen pertsona jartzea eskatu zion Corcuera Gonzalez.

ASUNCION ETA HERNANDEZ TARTEAN

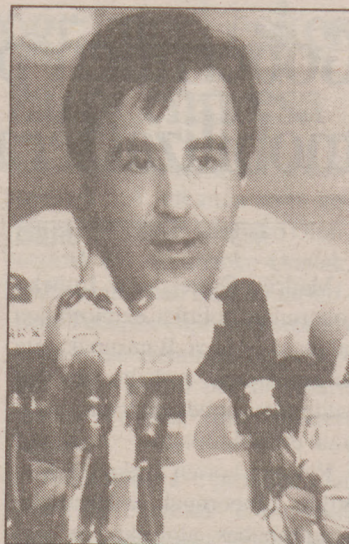
Barne ministro izateko aukerak dituzten artean Antoni Asuncion Espetxe Erakundeetako Estatu idazkaria eta Eligio Hernandez Estatuko fiskalburua daude. Lehenengoaren alde apustu egin zuen atzo Antonio Romero Iuko

diputatuak eta Corcuera berak ez luke gaizki ikusiko Hernandez fiskalburua, Hiritarren Segurtasunerako Legearen defendatzaile sutsua baita.

Aukera gutxi dute ordea, Juan Manuel Egiagarai Industria ministroa, Ramon Jauregi PSE-EEko idazkari nagusia eta Baltasar Garzon eta Ventura Perez Mariño epaile ohi eta gaur egungo PSOeko diputatuak. Garzon eta Perez Mariño poztu egin ziren Auzitegi Konstituzionalak Hiritarren Segurtasunerako Legearen bi artikuluko baliogabetu zituztean, eta horrek aukerak kentzen dizkie. Jauregik berak baztertu egin zuen atzo Corcuera ordezkoko izango zenik.

Nolanahi ere, ezin da baztertu Barne ministro berria orain arte inork gutxi ezagutzen duen pertsona izatea, Gonzalezek berdina jokatu baitzuen duela bi urte Julian Garcia Valverde Osasun ministroaren ordezkoko modura, Jose Antonio Griñan aukeratuta. Iñaki Anasagasti EAJko Kongresuko eledunak Jose Maria Benegasen hautagaitzaren alde egin zuen.

Atzo, berriz ere, burukide sozialistek Corcuera jarraipena nahi zutela adierazi zuten, ministroaren erabakia errespetatu egin zutela zioten arren. Joaquin Almunia ministro ohiak Corcuera lan «zoragarria» txalotu zuen eta ministro izateari uzteko «ez dago arrazoirik» gehitu zuen.

Apolinar Rodriguez.

EFE

Greba orokorra egiteko «nahikoa arrazoi» badaude sindikatuen ustez

MADRIL

UGT eta CCOO ez dute Gobernuaren neurri ekonomikoen aurka greba orokorrerako dei egiterik baztertzeko, atzo exekutiboko ordezkariekin bildu ostean jakinarazi zuten. Bilera horretan, Gobernuak kaleratzeak merkatzeko zenbait proposamen aurkeztu zituzten sindikatuak, guztiz onartezinak beren ustetan.

Proposamen berrien arabera, orain arteko taldekako kaleratzeetan beharrezkoa zen Administrazioaren baimena gutxiagotzea izango da beharrezkoa. Kaleratze bat taldekakoa izateko, ehun langile baino gutxiago dituen enpresa batean 90 egunetan hamar langile kaleratu beharko

dira, langile guztien % 10 ehun eta 300 langile arteko enpresetan eta 30 lagun 300 langile baino gehiagotan. Kaleratzeak kopuru horien behetikoak badira, banakako izango dira eta epailearen baimena besterik ez dute beharko legezkoak izateko. Taldekako kaleratzea izango da baita ere enpresak bere ateak ixten baditu. Berrogeita hamar langile baino gehiago dituen enpresak enplegu plana aurkeztu beharko du itxi ahal izateko. Banakako kaleratzeetan iruzurrik ez egotea, enpresari ezin dute epe batzuetan langile gehiago kaleratu.

Enplegua arautzerako espedienteak aurkeztu ondoren, kaleratutako parteek 15 egun izango dituzte negoziaketak egin ahal izateko, eta ez 30 gaur egungo moduan. Kaleratutako edozein langile 20 eguneko soldata jasoko du lan egin duen urte bakoitzeko banakako kaleratzea izan bada, eta 45 eguneko lansaria taldekako kaleratzeen kasuan.

Bileraren ostean, Marcos Peña Enplegurako Estatu idazkariak ukatu egin zuen proposamen honen bitartez Gobernuak lan merkaturak malgutzen duela. Sindikatuek greba eginda ere, «Gobernuak ez du bere proposamena aldatuko», Peña ziurtatu zuenez.

Apolinar Rodriguez UGTko ordezkariaren ustetan, Gobernuaren proposamenak nahikoa arrazoi dira «greba orokorra eta erantzun bortitza» egiteko. Bere ustetan, taldekako kalera-

tzeen definizio berriaren poderioz, kaleratzeen % 95etan ez da Administrazioaren baimenik beharko. CCOOko Jose Maria Fidalgo ere «hilaren 25eko manifestazioak baino gogorragoak izango diren ekintzak» egiteko ordua iritsi dela esan zuen.

LABURREAN

POLIZIAK 115 kurdu atxilotu ditu Parisen

Frantziako Poliziak 115 kurdu atxilotu zituen atzo Pariseko La Republique plazaren inguruan, joan den ostegun bere herikideen aurka egindako sarekadaren aurka protestatzen zeudela. Saint Deniseko atean beste 150 kurdu manifestaldia egiten saiatu ziren, baina Poliziak eragotzi egin zien. Protestaldi hauetan hiru poliziak eta manifestari batek zauriak jaso zituzten.

JUAN Guerraren aurkako laugarren epaiketa hasi da

Atzo hasi zen Sevillako Entzutegi Probintzialean Juan Guerraren aurkako laugarren epaiketa, 'Litomed auzia' izenez ezagutua. IU-Caren akusazioaren arabera, Juan Guerrak Andaluziako Osasun Zerbitzuko (SAS) giltzurdineko gaixoak Litomed izeneko klinika pribatura joan zitezen presio egin zuen. IU-CAk sei urteko kargu publikorako inhabilitazioa eskatzen du. Fiskalak, berriz, aske uztea eskatu du.

KASKO urdin bat arin zauritu dute

Kasko urdin espainiar bat arin zauritu zen herenegun Mostar hirian (Bosnia-Herzegovina), atzo Bill Aikman UNPROFOR-eko eledunak jakinarazi zuenez. Soldadu espainiarra mina batzuk zapaldu ondoren zauritutako bosniarrak salbatzen zegoela granada bat gertu lehertu zitzaion eta zauriak eragin zituzten.

Kioiko dorreak 16.000 milioiren truke salduta

Madrilgo Castilla Plazan eraikitzen hasitako KIOko dorreak azkenean saldu ahal izan zituzten atzo, hirugarren enkantean. Dorre bat Caja Madridek erosi zuen 8.268 milioi pezetaren truke (360 milioi libera) eta FCC enpresak bestea bost milioi pezeta gutxiago ordainduta. 7.000 milioi pezeta behar dira 1992an KIOk porrot egitean amaitzeke geratu ziren bi dorreen eraikuntza bukatzeko.

Aterberik gabekoen egoera latzagoa bilakatu du azken egunotako hotzak

Frantzian izan litezkeen 400.000 etxe gabekoetarik bost hil berri dira

Aterberik gabe zeuden bost lagun hotzak hil ziren joan zen astearen amaieran Frantzian. Hotz handiak egiten dituen egun hauetan, karrikan bizi direnei laguntza ekartzeko hartu diren neurri ahulak hitz gogorrez salatu ditu berriz ere Abbe Pierrek, Emmaus lagundiaren sortzaileak. Frantzian, gaur egun, gutxienez 400.000 herritar etxebizitzarik gabe izan litezke.

ALLANDE SOKARROS / BAIONA

Joan zen igande goizean, Mar-seillako metro sarrera batean, 50 urte inguruko gizon bat hotzez hilik aurkitu zuten.

Bere alboan zen beste lagun bat, aldiz, doi-doi salbatu zuten, bere gorputzaren tenperatura 32 gradutara jaitsia baitzen ospitalera eraman zuten unean. Larunbatean, berriz, etxebizitzarik gabe izanik, kalean bizitzera behartuak ziren beste bi lagun hotzaren ondorioz hil ziren, La Rochellen (Charente Maritime) eta Les Murcaux (Yvelines) hirietan.

Aterberik ez dutenen egoera tamalgarria urte guztikoa den arren, neguaren etorrerak are latzagoa bilakatzen du, batez ere azken egun hauetan bezala, hotz handiak egiten dituelarik Frantzian. Parise eta inguruetan, 40.000 lagun karrikan bizitzera behartuak izan litezkeelarik, larrialdi uneetarako aterbegueneen eskasiari aurre egiteko, Simone Veil Gizarte Arazoetarako eta Osasun ministroak

Hotzak aterberik gabeko bost lagun hil ditu asteburuan Frantzian.

Etxe okupazioen aurka

A. S. / BAIONA

■ Frantzian, gutxienez 400.000 lagun aterberik batere gabe eta beste zortzi milioi inguru baldintza oso txarretan aterbetuak bizi direlarik, eskuineko hiru diputatuk etxe okupatuetan egoten direnen zigortzeko lege bat aurkeztu nahi lukete. Bernard Pons (RPR), Laurent Dominati (PR) eta Claude Goasguen (CDS) di-

putatuek moldatutako «etxebizitzaren lege kanpoko okupazioari aurre egiteko eta zigortzeko» legea ontzat hartu zuen Legebiltzarreko lege batzordeak, joan zen azaroaren 10ean.

Testu horren arabera, etxebizitza hutsak okupatzen dituzten kanporatzeko ahalak ugaltzeaz gain, beraiei laguntza ekartzen dietenak ere gogor zigortuko lituzke indarrean jarritz gero.

utzitakoa den metroaren Saint Martin geltokia zabaltzeko agindua eman du aurreneko. Gune honetan, 104 ohe aterberik ez dutenen esku jarriak dira, arratsko 20.00etatik biharamun gizaldera arte.

Bestalde, Pariseko Udalak jakinarazi du, 6.000 ohe gehiago, kalean bizi direnei harrera egiteko moduan jarri dituztela azken egunotan. Udal honek berak ere, maiz osasun arazo larriak pairatzen dituzten jende hauen alde 'SAMU-social' artatze zerbitzu berezia abian jarriko du, datorren abenduaren 15etik hasita.

ABBE PIERRE HASERRETUA Neurri horien eskasa eta ahulkeria etengabe salatu egin ohi duenez, Abbe Pierre apaizak hitz gogorak aditzera eman zituen joan zen larunbatean eta berriro ere agintari politikoen jokaera bipilki salatu zuen. Aspaldidanik txirotasunaren aurkako guduka bat daraman Emmaus lagundiko sortzaileak iritzi zionez, «Frantzia lotsagabekeria bizi da; badakigu bi milioi t'erdietxebizitza eskas direla gutxienez eta horiek horrela beste hildakorik izango da».

Politiko arduradunen ezaxola hitz gogorrez salatu ondoren, Abbe Pierrek zera gehitu zuen: «Gerraren egiteko balitz, diru ahalak atzemanen lituzkete». Egoera honi, hein batean, aurre egiteko gisan, Pierre abadeak, Frantzian zehar 13 'elkartasun gune' eratuko direla jakinarazi zuen, toki horietan, karrikan bizi direnek, laguntza eta artatzeak aurki ditzaten. Joan den urteko neguan, aterberik gabe zeuden 15 lagun hotzez hil ziren.

Politiko arduradunen ezaxola hitz gogorrez salatu ondoren, Abbe Pierrek zera gehitu zuen: «Gerraren egiteko balitz, diru ahalak atzemanen lituzkete». Egoera honi, hein batean, aurre egiteko gisan, Pierre abadeak, Frantzian zehar 13 'elkartasun gune' eratuko direla jakinarazi zuen, toki horietan, karrikan bizi direnek, laguntza eta artatzeak aurki ditzaten. Joan den urteko neguan, aterberik gabe zeuden 15 lagun hotzez hil ziren.

Hil honen 30ean IUn sartzeko asmoa du LCRk

MADRIL

Liga Komunista Iraultzailea (LCR) Izquierda Unidan (IU), sartuko dela iragarri dute talde troskista honetako ordezkariak. LCRk Izquierda Alternativa plataforma osatu zuen 1991ko azaroan Movimiento Comunistarekin (MC) batera, baina orain batasun hau utziko du, 'El Mundo' egunkariak zabalduko informazioaren arabera.

Hil honen 30ean gauzatu da LCRren sarrera. IUn sartuko diren LCRko burukideen artean Joaquin Nieto CCOOko zuzendaritzako kidea, Miguel Romero 'Viento Sur' aldizkariko zuzendaria, Jaime Pastor unibertsitateko irakaslea eta Jesus Albarracin eta Pedro Montes ekonomilariak daude.

Herrialde pobreenzat laguntza eske gose greban

MADRIL

Giza Eskubideen aldeko Elkarteko bost kidek hamargarren eguna beteko dute gaur gose greban, Gobernuak Espainiako Barne Produktu Gordinaren (BPG) % 0,23 herrialde pobreei ematea eskatzeko. Gose grebarien arabera, Gobernuaren laguntzak Barne Produktu Gordinaren % 0,7ra iritsi behar du. Grebariek ehundaka lagun laguntza izan dute asteburu honetan.

Ultraeskuindarrek Madrilen jipoitu zuten gaztea ospitalean hil egin da

MADRIL

Jesus Sanchez Rodriguez 27 urteko gaztea hil egin zen atzo Madrilgo Ospitale Klinikoko, herenegun ultraeskuineko 'skinhead' edo kaskamotzen eman zituen jipoien ondorioz. Jesus Sanchez arratsaldeko hiruretan hil zen, egun oso bat hilzorian egon ondoren.

Jesus Sanchez Madrilgo erdialdeko plaza batean haxixa errotzen ari zelako eraso egin zitoten skinheadek, herenegun goizez, Madrilgo erdialdean ultraeskuindar eta faxisten aurkakoen artean izan ziren borroken barne. Istilu horien ondorioz, hamar lagun zauriak jasan zituz-

ten —horietarik hiru larri daude eta Sanchez Rodriguez oso larri— eta 28 lagun atxilotu zituen Poliziak. Atxilotuetatik 13 epailearen esku geratu dira.

Poliziak «oso zaila» ikusten du Jesus Sanchezen erasotzaileak aurkitzea, orain arte ez baita lekukorik eta eraso egin zioten lekuan inork ez baitzuen kaskamotzik ikusi. Sanchez gaztea bera izan zen erasotzaileak skinheadak izan zirela bere aitari esan ziona, konortea galdu aurretik jipoia jasan zueneko lekutik bere etxera odoletan bustirik egin ondoren.

Françisco Franco diktadorearen eta Jose Antonio Primo de Rivera Falangearen sortzailearen

heriotzen urteurrena ospatzen zela eta, ultraeskuindarrak eta faxistak Madrilgo Oriente Plazan elkartu ziren ohi duten moduan. Bere garaian jendetsua zen ekitaldi honetara 3.000 eta 6.000 pertsonen artean bildu ziren aurreneko iturri desberdinen arabera. Horien artean Europa osotik Madrilera etorritako faxistak eta skinhead taldeak zeuden. Blas Piñar Espainiako Fronte Nazionalako burua ez zen ordea Oriente Plazan egon, joan den urtean ez baitzioten hitz egiten utzi.

ARRAZAKERIAREN AURKAKO MANIFESTALDIA

Ekitaldia amaituta, ehundaka gazte Madrilgo erdialdean da-

Naziek erasotako gaztea hil egin da.

EFE

goen Tirso de Molina plazara abiatu ziren, bertan faxismoaren eta arrazakeriaren aurkako talde ezkertiarak elkartzeko baitira egun honetan. Igandean mila lagun inguru bildu ziren ezkerreko taldeen manifestaldi honetan,

'Corcuera Legearen' eta Atzerriarren Legearen aurkako oihuak eginez. Borroken ondorioz zauritutako lagun artean Puerta del Sol-eko metroaren sarreran nazien labankadak jaso zituzten ezkerreko bi gazte daude.

Bosnia eta Krajinako aldeak bilduko ditu Europako Batasunak astelehenean

Atzerri ministroek Jugoslavia ohirako pausoz pausoko egitasmoa adostu zuten atzo

Europako Batasunak Bosnian aurrez aurre dauden alde guztiekin batera ekimen diplomatiko berria jarriko du abian, atzo Luxenburg biltutako Atzerri ministroek onartu zuten. Halaber, bake akordioa mesedetuko duelakoan, Serbia eta Montenegroren aurkako zigorrak apurka arintzea erabaki dute.

LUXEMBURG

Europako Batasuna osatzen duten hamabi herrialdeetako diplomazia buruek ezohizko bilera deitu dute datorren astelehenerako: Geneban bildu nahi dituzte Bosnia-Herzegovinan eta Kroaziako Krajinan gerran ari diren alde guztiak eskualde hartarako prestatu duten ekimen berria abian jarri eta laguntza humanitaria desbokatze saioan.

«Astelehenean aldeak akordio politikoa hitzartu eta militarrek pasabide humanitarioak irekitzen badituzte, Nazio Batuetako indarrek ez dute dudarik izango hauek babesteko indarra erabiltzerako orduan», adierazi zuen atzo Willy Claes Belgikako —Europako Batasuneko lehen-dakaritza du seihilabeteko honetan— Atzerri ministroak. Ildo honetan, azaroaren 18an hiru aldeak hitzartutako akordio humanitarioa betetzen denentz adi egongo direla ohartarazi dute Hamabiek.

Baldin eta konboi humanitarioak gerarazi eta haien jarduera oztopatuz gero, indarra erabiliko duten mehatxua egin dute Hamabiek inoiz baino gogorrago. Hala ere, «konboien bidea ziurtatzeko aurrez akordio politikorik ez badago» ekimen militarrik ez dela izango ziurtatu zuten atzo. «Behin akordioa hitzartu ostean, in-

Bake prozesua bultzatuz gero zigorrak arinduko zaizkiola jakinarazi diote Hamabiek Serbiari.

EFE

dar erregular eta irregularrek Nazio Batuetako indarrak izango dituzte aurrez aurre, lehorrean edo airez», gaineratu zuen Javier Solana Espainiako diplomazia buruak.

Atzo adostutako egitasmoak bi zati nagusitan banatzen da, politikoa bata eta humanitarioa bestea, eta Balkanetako irtenbide orokorra bilatzerako orduan ekimena Europako Batasunarena dela agertaraztea du helburu nagusi.

Asmo honi ekingo diote astelehenean Genebako bileran. Bertan izango dira Europako Batasuneko hamabi Atzerri ministroak, Europako Batzordea, aurrez aurre dauden hiru aldeetako buruzagi politikoa eta militarra, eta Errusia eta Estatu Batuetako ordezkariak.

Mahai gainean auziaren gerturatzeko orokorra eta pausoz pausozkoa jarriko du Europako Ba-

✓ **Konboi humanitarioak gerarazi eta haien jarduera oztopatuz gero, indarra erabiliko duten mehatxua egin dute Hamabiek.**

tasunak: Lehen fasean, Bosnia eta Krajinako auziak konpondu asmo dituzten Bruselak Serbia eta Montenegrori zigorrak arinduz honek bake prozesua bultzatuko duelakoan.

EB SERBIARREI KEINUKA

Bigarren urrats gisa, Serbiako Voivodina eta Kosovoko eskualdeetako (Serbiako eskualdean egon arren, herriar gehienak ez dira serbiarrak bi zonalde hauetan) auziak kon-

pontzeko Konferentzia deituko litzateke. Azkenik, Bosnia berreraikitze eta Serbia berriz nazioarteko komunitatera biltzeko Konferentzia deituko lukete.

Europako Batasunak keinu garbia egin dio Slobodan Miloseviceri: «bake prozesua bultzatzearren truke, ezin izango ditugu zigorrak berehala altxatu, baina bai apurka arindu». Halaxe ohartarazi nahi izan zuen atzo Douglas Hurd Erresuma Batuko Atzerri ministroak.

«Itxuraz Europako Batasunak izan duen jarrera aldaketak» kontent utzi du Radovan Karadzic Bosniako serbiarren burua. «Europako Batasuna Jugoslavia ohiko gertakarien erantzule gorenaren izan da, eta hortaz bakea lortzeko egin behar dituen ahalginek ere handiagoak izan behar dute», adierazi zion atzo psikiatra serbiarrak Belgrad irratia-ri.

Andrei Kozirev.

daketa arrazoitzeko aitzakia-tzat. Andrei Kozirev Errusiako Atzerri ministroak Armeniari egotzi zion atzo gertakari haien erantzukizuna, eta horrelako saioetan jarraituz gero «neurri gogorragoak» agindu beharko dituela ohartarazi zuen.

«Ziurrenik, aurrez aurre dauden aldeak, Armeniak bereziki, gaintitu egin dute muga, eta Errusiaren interes nazionalak kalte handia egin diezaiekete», adierazi zuen Kozirevek «Errusiak negoziazioaz gain bere interesak defenditzeko beste bide batzuk badituela» gaineratu aurretik.

Ekuatore Ginean herenegun eginiko hauteskunde eguna «lasaia» izan zen

MALABO

Ekuatore Ginean herenegun Legebiltzarrerako egin ziren hauteskundeetan partaidetzari buruzko datu zehatzik oraindik ez badago ere, hiritar gutxi hartu zuten parte Javier Solana Espainiako Atzerri ministroaren iritziz. Ekuatore Gineako Gobernuak zenbait kideren ustez, oster, jende askok hartu du parte eta «lasai-lasai, inolako arazorik gabe» igaro zen hauteskunde eguna. Hauteskunde horietako emaitza azaroaren 29an jakinaraziko dute eta hautatutako diputatuak abenduaren 2an izendatuko dituzte.

Javier Solana Espainiako Atzerri ministroaren esanetan, «garantia bako prozesurik onartzen ez dutela adierazteko asmoz» jende gutxi eman du botoa. «Partaidetza baxuarekin aniztasun garantiarik ez duten hauteskundeetan alde ez dutela egiterik nahi adierazi dute Ekuatore Gineako hiritarrek», gaineratu zuen Solanak atzo Luxenburg.

Miguel Oyono Ekuatore Gineako lehen ministroorde eta Abeltzaintza eta Arrantza ministroaren esanetan, oster, «botoa emateko eskubidea duten herritarren % 80k hartu dute parte igandeko hauteskundeetan, atzerriko iturriek esan dutena baino askoz gehiagok». Horri lotuta, eta Oyoren adierazpenekin jarraituz, Malabon eta Batan hautesle gutxi parte hartu izanaren irudipena aurreko hauteskundeetan baino 20 hautes-mahai gehiago jartzeak sortarazi du.

Partaidetzarekin jarraituz, eta Julio Ndong Ela Ekuatore Gineako Hauteskunde Batzorde Nazionalako lehendakari eta Lurralde Administrazioako ministroak atzo adierazi zuenez, Rebolan «ez da esan den beste jende abstenitu, izan ere, partaidetza zenbaterainokoa izan den jakiteko botoa emateko eskubidea dutenen kopurua hartu behar da kontuan eta ez herritarren kopurua. Rebolan 1.031 hautesle daude». Bioko probintziaren iparraldean, Baney barrutian, «bubi askok ez dutela botorik eman» aitortu bazuen ere Ndong Elak, «bubi herria abstenitu egin denik ezin da esan», gaineratu zuen ondoren.

Armenia baztertu eta Azerbaidjan babestu du Errusiak

MOSKU

Armenia eta Azerbaidjanen arteko gerrari dagokionez, Errusiak 180 graduko aldaketa eman zuen atzo. Armeniari eskaini ohi dion babesa ezbaian jarri du Kremlinek, eta haren aurka indarrezko neurriak agindu ditza-keela ohartarazi du gainera.

Errusiako agintarien jarrera aldaketa Geidar Aliev Azerbaidjaneko lehendakariak apurka landutakoa da. Abulfaz Eltxibei Turkiaren aldeko lehendakaria bota eta agintea eskuratu zuenetik, Alievrek ez du Errusiarekiko jarrera ezkutuan gorde. Moskura gerturatzeko saioan, Azerbaidjan

Estatu Independenteen Komunitatean (EIK) sartzea erabaki zuen lehen urrats gisa.

Orain artean Armenia Errusiaren aliatu leialenetakoa izan da. EIKn sartu zen Kremlinen nahiei jarraiki, eta bertatik proposatutako aliantza eta akordio guztiak sinatu izan ditu, Azerbaidjanek ez bezala.

Oraindik Armenia «estatu laguna» dela adierazi dute Moskutik, hala ere baztertu egin dute Azerbaidjanen mesedetan. Bi herrialdeen arteko mugan gertatuko enfrontamendua (alde bakoitzak gertakizun honi buruzko azterketa ezberdinak egin ditu) hartu du Errusiak jarrera al-

Igandeko udal hauteskundeek erabat aldatu dute Italiako mapa politikoa

Algerren 30 lagun hil dira igaro asteko borroken ondorioz

ALGER

Algerren 30 integrista hil ziren joan den astean hiriburuko zenbait auzotan talde armatuen artean izan ziren borroken ondorioz, 'El Uatan' egunkariak atzo kaleratu zuenez.

Borrokari gogorrenak igaro ostegun eta ostiralean izan ziren Cherarba auzoan, Algerko hiriburuaren hego-ekialdean. 'El Uatan' egunkariaren arabera, metraileta hotsak ere entzun ziren auzo horretan 27 integrista hil ziren. Horrez gainera, egun batzuk lehenago, beste hiru gorpu aurkitu zituzten Cherarba auzotik hurbil, aipatu egunkariak argitaratu duenez.

Bestalde, aurkakoak diren integristen eskupaper biren berri ere eman zuen 'El Uatan-ek'. Eskupapereen mamiari helduta, aipatu egunkariak argitaratu duenez, «anaia etsaiek» traidore eta manipulazailer izatea leporatu diote elkarri eta «hilko zaituztegu» mehatxua ere egin diote batak besteari.

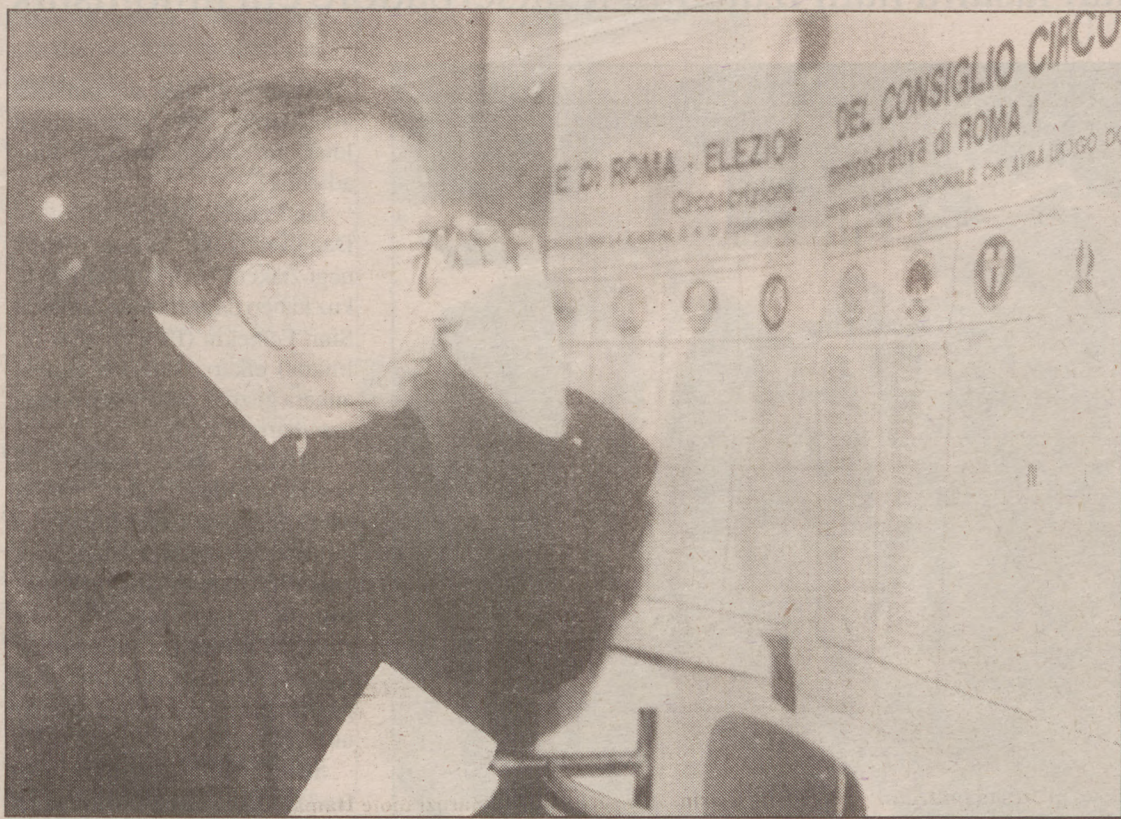
Ezohizko bilera hasi da Hego Afrikako Parlamentuan

CAPE TOWN

Hego Afrikako Parlamentuan ezohizko bilera hasi zen atzo, alderdi anitzen artean ia orain urte bi hasi eta igaro astean amaitu ziren negoziaketetan hartutako erabakiak onartzeko bilera, hain zuzen. Hiru bat astez, hau da, abenduaren 15a bitartean hainbat gai aztertuko ditu Parlamentuak. Besteak beste, behin-behineko Konstituzioa eta, sufragio unibertsala onartu eta hurrengo hauteskundeak apirilaren 27an egiteko epea finkatzen duen Hauteskunde Legea. Lege horren bidez, Hego Afrikako historian beltzek hauteskundeetan parte hartu ahal izango duten lehen aldia izango da.

Frederik de Klerk Hego Afrikako lehendakariak zabaldu zuen atzo Parlamentuko bilera, igaraldi prozesuari buruzko hiru eguneko eztabaida orokorra aurkeztuz.

Bien bitartean, ultraeskuindarrek zurien arteko hauteskundeak antolatze-ko eskatu zioten De Klerki.

«Esku garbiak» mafiaren aurkako operazioak jota utzi du Andreottiren alderdia.

REUTER

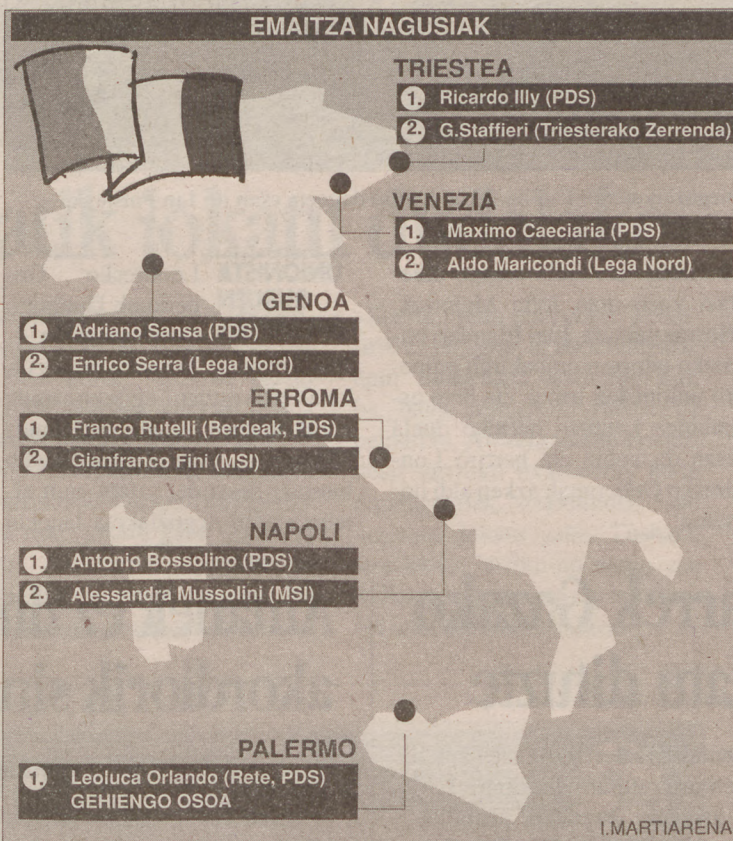
kestek iragarritakoa bezain zabal. Izan ere, Venezia eta Genova bigarren postuan konformatu behar izan baitu Umberto Bossiren alderdiak.

«FUTBOLA IKUSTERA NOA»

Iragarrita zegoen porrota berretsi ostean, Mino Martinazzoli DCko idazkari nagusia erabat kolokan dago. Ongitxo zekien hori buruzagiak berak, eta emaitzak komentatu baino nahiago zuela futbola ikusi aitortu zien kazetariei. «Bihar hitz egingo dugu. Orain futbola ikustera itzuliko naiz. Nik neure ohiturak ditut», adierazi zuen Martinazzolik igandean bertan.

Hala ere, DCko batzorde eragileak Martinazzolik alderdiko idazkaritzan jarraitu behar duela azpimarratu zuen hauteskunde egunean bertan, «emaitza gogor» hauen ostean karguari eustea inoiz baino beharrezkoago dela arrazoituta: «Emaitza hauek bultzatu egin behar dute abian dagoen berritze prozesua», zehaztu zuen DCk igandean kaleratutako komunikatuan.

Italiako Alderdi Sozialista (PSI) ere ez da zigorrik gabe geratuko. Hauteskunde hauetan krabelin gorriaren alderdiak itzalpean gorde nahi izan du. Ez da alderdi gisa aurkeztu, eta propaganda guztietan hautagiak baino ez dira atera, zein alderdik babesten zuen «ezkutuan» gordeta —Hauteskunde Legearen erreformaren ostean italiarrek hautagaien alde bozkatu dute, ez zerrenden alde—. Espero zuten erorketa arinagoa gerta zedin itxuratutako estrategiari eutsi nahi izan diote. Hala ere, porrot galanta.

I. MARTIARENA

Urteetan gobernukide izan diren demokristau eta sozialisten porrota baieztatuz zihoan moduan, larritasunak are gehiago estutu zituen Erromako agintari beterranoak. Batzuek amore ere eman zuten. «Hobe dugu guztia utzi eta joatea», adierazi zuen igande gauean Ottaviano del Turco sozialisten idazkari nagusiak.

BIGARREN ITZULIARI BEGIRA

Achille Occhetto PDSko burua ezin kabitu zegoen atzo. Hainbesteko garaipena ez zuela espero aitortu zuen kazetarien aurrean, balantzea ezin hobea zela adierazi ostean. Bigarren itzu-

lian garaipena lortzeko estrategia prestatua dutela ere jakinarazi zuten: nola hala neofaxistei bidea istea.

Lega Nordek iragarri bezainbesteko babesik ez du lortu, Bossi buruzagiaren arabera, «boto neofaxistaren igoerak guztia gehiago nahastu duelako». Hala ere, baikor agertu zen eta bigarren itzulian komunista ohiak garaitu egingo dituztela aitortu zuen. «Aukera berri bakarra Lega da. PDS sistema zahar eta ustelako alderdi guztiak batzen dituen lotura da. Borroka latza izango da, baina garaituko dugu sistema zaharra», adierazi zuen atzo Bossik.

Demokristauak eta sozialistek iragarritako porrota jaso dute. Eskuin muturrekoek eta komunista ohiak izugarri egin dute gora. Lega Nord-ek aurrera egin du baina ez uste bezain beste. Honela labur litezke igandean Italian egindako udal hauteskunde partzialak emaitzak.

JONE LARRANAGA / DONOSTIA

Herenegun Italiako 428 herri eta hirietan egindako hauteskundeek erabat aldatu dute Erromako Parlamentuak erakusten duen mapa politikoa. Italia polarizatu egin da. Demokristauak eta sozialistak hondoratu egin dira erabat, eta haien botoak erdibanatu egin dira eskuin eta ezkerrean.

Hegoaldean eta erdialdean Italiako Mugimendu Soziala neofaxista eta Ezkerreko Alderdi Demokratikoak (PDS, komunista ohiak) eta Lega Nord-ek iparraldean lortu dute betidanik Italiako agintean jaun eta jabe izan diren alderdiek galdutako boto andana.

Egoera oraindik ere dramatikoa da bihurtzen da alderdiontzat, demokristauak eta sozialistek azken hauteskundeetan botoen % 50 inguru lortu zituztela gogora ekarri zuten. 1992an egin ziren hauteskunde orokorretan, italiarrek emandako botoen % 43,3 eskuratu zituzten atzo gaitzailer gertatuko bi alderdi hauen artean.

1946 urtean Italiako I. Errepublikak jaio zenetik, Alderdi Demokristauak (DC) Italiako alderdi garrantzitsu guzti-guztien kontrola galdu du: Erroman PDSk babestutako Francesco Rutelli berdeak lortu du boto gehien. Baina gertuan du Gianfranco Fini Italiako Mugimendu Soziala hauteskunde neofaxista. 1990 urteko udal hauteskundeetan DCk botoen % 31,9 lortu zituen, oraingo honetan % 10 baino ez.

Orain arte demokristauen feudoa izan den Palermo DCren aurkako zigor botoak irabazi du. Izan ere, Leoluca Orlando mafiaren aurkako Rete alderdiko buruzagiak gehiengo osoa lortu du komunista ohiaren babesaz, eta ez du beraz bigarren itzulira joan beharko bertako alkatetza eskuratzeko.

Napolin ere Erroman gertatutakoaren antzekoa gertatu da. Antonio Bossolino komunista ohiak eta Alessandra Mussolini duce-aren biloba sailkatu dira bigarren itzulirako.

Iparraldean, Genova, Venezia eta Triesten Lega Nordek lortu du babesik handiena, ez ordea in-

IRako presoentzako amnistiarik ez dela izango iragarri du Majorrek

Negoziaketan atarian lasaitu nahi izan ditu kontserbadore eta unionistak

John Major lehen ministro britainiarrak Irlandar Armada Errepublikarreko (IRA) presoentzako ez dela amnistiarik izango iragarri du igaro asteburuan. Era horretan, unionistak (protestanteak) eta kontserbadoreak nolabait lasaitu nahi izan ditu, Ipar Irlandari buruz Londres eta Dublin egitekoak diren negoziaketan emaitza zein izango den argi ez dagoelako.

LONDRES

John Major lehen ministro britainiarrak egun esku artean duen gai nagusia Ipar Irladako etorkizun politikoa da. Hori dela eta, Londresen eta Dublinden artean egitekoak diren negoziaketan emaitza zein izango den oraingoz argi ez badago ere, Irlandar Armada Errepublikarreko (IRA) presoentzako amnistiarik ez dela izango jakinarazi du Majorrek, unionistak (protestanteak) eta kontserbadoreak lasaitu nahian. Izan ere, Behe Ganbarako bederatzi diputatu unionisten (protestante) babes garrantzitsua ez du galtzerik nahi Majorrek eta hori ez gertatzeko ahaleginean ari da.

Londres eta Dublingo Gobernuak Ipar Irlandaren etorkizunari buruzko negoziaketetan erabaki bat edo beste bat hartu, bide juridialak konponbidean jarri ez dituen IRAren hilketei buruzko

Negoziaketetan Dublin lekuz kanpo dagoela esan du Ian Paisleyk.

ikerketak ez direla etengo adierazi zuen atzo John Majorrek. Horrez gainera, Ipar Irlandari buruzko edozein erabakiren gaineko unionisten iritzia eta beto eskubidea kontuan hartuko duela esan du behin eta berriro Londresko Gobernuak azkenaldi honetan.

UNIONISTA BURUEN SALAKETAK Londresko Gobernuak Dublingo Gobernuarekin Ipar Irlandari buruzko negoziaketak era «estuan» egiteko asmoa zuela adierazi zuen eta James Molineaux Alderdi Unionistako buruak, bestalde, salatu egin zituen aipatu negoziaketa lanetan

ariko diren zenbait diplomatiko, «herritarren bake desioa modu lotsagarri batean apurtuko dute» adieraziz.

Ian Paisley Alderdi Unionista Demokratikoko kideak, oster, negoziaketa horietan Dublin lekuz kanpo dagoela esan ondoren, Sinn Feinekin (IRAren adar politikoa) elkarrizketa bat egiteko aukera guztiak baztertzen dituela azpimarratu zuen.

Bestalde, Sinn Feineko lehendakariordea den Martin McGuinness John Major lehen ministro britainiarra salatu zuen, «bakeari lepoa emateagatik», hau da, aipatu alderdiaren, sozialdemokraten eta John Hume Alderdi Laboristaren artean garatutako iniziatiba onartzeari uko egiteagatik.

Sozialdemokraten eta Ipar Irlandako laboristen buruzagitzaren arabera, komunitate katolikoak eta protestanteak badakite egungo egoerak bake biderako aukera zabal lezakeela. Ildo horri helduta, Seamus Mellon Ipar Irlandako laboristen 'bigarrenak' adierazi zuepe, bakea ahalbideratuko lukeen oinarri orekatu bat osatzeko Dublinek eta Londresek erabaki azkarra hartzeko garrantzia azpimarratu zuen.

John Major lehen ministro britainiarrak eta Albert Reynolds lehen ministro irlandarrak datoren abenduaren hasieran Dublinden egingo duten 'gailurrean', Ipar Irlandari buruz aurrera begira egitekoak diren negoziaketan printzipioak zehaztea dute helburu.

Amanek ez du alde bakarreko akordiorik sinatuko Israelekin

AMAN

Siriak eta Jordaniak Israelekin alde bakarreko akordiorik ez sinatzea erabaki dute, eta bakeak orokorra eta Nazio Batuen ebazpenetan oinarritutakoa izan behar duela berretsi dute. Hala ere, bi buruzagiak jakinarazi zuen herenegun gauean Abdul Salam Mayali Jordaniako lehen ministroak Hussein erregearen eta Siriako Hafez Assad lehendakariaren arteko bileraren berri ematean.

Hussein Jordaniako erregea Dennis Ross estatubatuarra Ekialde Erdira iritsi baino 24 ordu lehenago izan zen Sirian, ordezkaritza diplomatiko batek lagunduta. Hala ere, bi buruzagiak bakarka ere bildu ziren. «Biek auzi arabiarrez aritu ziren, Ekialde Erdiaz eta nazioartez, eta zehazki bake prozesuaz» adierazi zuen Mayalik.

«Bi herrialdeek bake prozesuari buruz jarrerak eta irizpideak bateratzeko beharra azpimarratu dute, eta herrialde arabiarrek NBERen ebazpenetan oinarritutako bake zuzen eta orokorra lortzeko modu bateratuan aritu behar dutela iritziz diote, haxe baita arabiarren eskubideak, baita palestinarren autodeterminazio eskubidea ere, lortzeko modu bakarra», gaineratu zuen Jordaniako lehen ministroak.

Amaneko iturri diplomatikoek zehaztu dutenez, ezin herrialde arabiarrek Tel Aviveko Gobernuarekin bake akordiorik ez duela sinatuko ziurtatu nahi dute Siriak eta Jordaniak. «Bidaia honen xedea bietariko batek akordioa sina dezakeela eta sortutako izuak baztertzea zen», zehaztu dute Jordaniako Gobernuaren gertuko politikariek.

Militar palestinarrek Gazako posizioak ikuskatu dituzte

JERUSALEM

Palestinaren Askapenerako Erakundeko (PAE) goi ofizialek eta militarrek Gazara egin zuten bisita atzo, etorkizuneko Polizia palestinarri buruzko xehetasunak zuzenean aztertzeko. Abdulla Fara eta Abdu Razeq Majaida jeneralak eta Ziad Arif koronela 1967ko Sei Eguneko Gerraren ostean lehen aldiz itzuli ziren atzo jaioterrira, Egiptoko erbestetik bueltan.

Israelgo Armada Gazako asentamendu gehienak biltzen dituen gunera erretiratzeko base eta instalakuntzak etorkizuneko Polizia palestinarri utziko dizkio, atzo 'Jediot Ajronot' egunkariak jakinarazi zuenez. Hain zuzen, «Polizia palestinarrek beteko dituen posizioak eta Israelgo Armadak izango di-

tuenak» aztertzea izan zuten helburu militar palestinarrek.

Israelgo Armadak abenduaren 13an hasi beharko luke Lurralde Okupatuetatik erretiratzeko, horixe baita autogobernu palestinarra abian jartzeko hitzartutako data. Hala ere, Gaza-Jeriko akordioa indarrean jartzeko epeak eztabaida gogorra sortu du azken aste hauetan Tel Aviveko Gobernuaren barnean: Simon Peres Atzerri ministroaren arabera, agindutakoa bete egin behar da, nola hala. Yitzhak Rabin lehen ministroaren arabera ordea, lehendabizi Lurralde Okupatueta Israeldarren segurtasuna ziurtatu behar da. «Hitzartutako epeak betearazteko ahalegin guztiak egingo ditugu, baina ez da ezer indarrean jarriko, harik eta segurtasun gaiei buruzko akordiorik lortzen ez den bitartean».

LABURREAN

JOHANNESBURGEN 27 lagun hil dira igaro asteburuan

Johannesburgeko ekialdean biolentzia giroa ez da eten. Joan den asteburuan hogeita zazpi lagun hil dira, bertako Poliziak jakinarazi duenez. Janine Smith Poliziako bozeramailearen esanetan, Katlehong eta Tokozaan hamabost gorpu aurkitu zituzten larunbatean eta beste hamabi igandean.

NIKARAGUAKO erreforma konstituzionalean aurrerapausoak

Nikaraguako Oposizioko Batasun Nazionalak eta Fronte Sandinistak Konstituzioaren erreforma orokorretan aurrerapausoak eman omen dituzte, baina oraingoz, ez azaroaren 30ean negoziazio hauek amaitzeko behar den adina. Negoziaketak egiteko jarritako epean oinarritzko erreformak egingo ez balira, oposizioko aliantza osatzen duten hamar alderdiek Batzar Konstituziogilea osatzea exigituko lukete.

ZEMIN eta Fidel Castro bildu ziren atzo

Jiang Zemin Txinako lehendakaria La Habanako aireportura ailegatu zen herenegun eta atzo Fidel Castro Kubako buruarekin bildu zen, herrialde bien arteko harremanei buruz hitz egiteko asmoz. Besteak beste, ekonomiaren gainean herrialde bakoitzak dituen esperientziak elkar trukatzeko nahi dituzte, La Habanako diplomatikoek adierazitakoaren arabera.

JORDANIA eta Errusia elkarlanean

Hussein II Jordaniako erregea Vladimir Txumeiko Errusiako lehen ministroarekin bildu zen igaro larunbatean Jordaniako hiriburuan, Amanen. Herrialde bien arteko harreman ekonomiko eta komertziala bultzatzeko asmoz antolatuta zuten jordaniarren eta errusiarren arteko konferentzia, eta ahelburu horrekin aritu ziren eztabaidan.

FUTBOLA

Alerta gorria Sadarreko harmailetan

Ezkurak eta Zabalzak lasaitasuna eskatu diete zaletu gorritxoei

Kaitz giroa nagusitu da Irunean Osasunak lacingen kontra hutsean berdindu eta gero. Porrotak alerta gorria piztu zuen harmailetan, eta zaletuek Zabalza eta Ezkuraren kontrako oihuak bota zituzten igandeko partiduen amaieran. Entrenatzaileak eta lehendakariak lasaitasuna eta konfiantza eskatu dute.

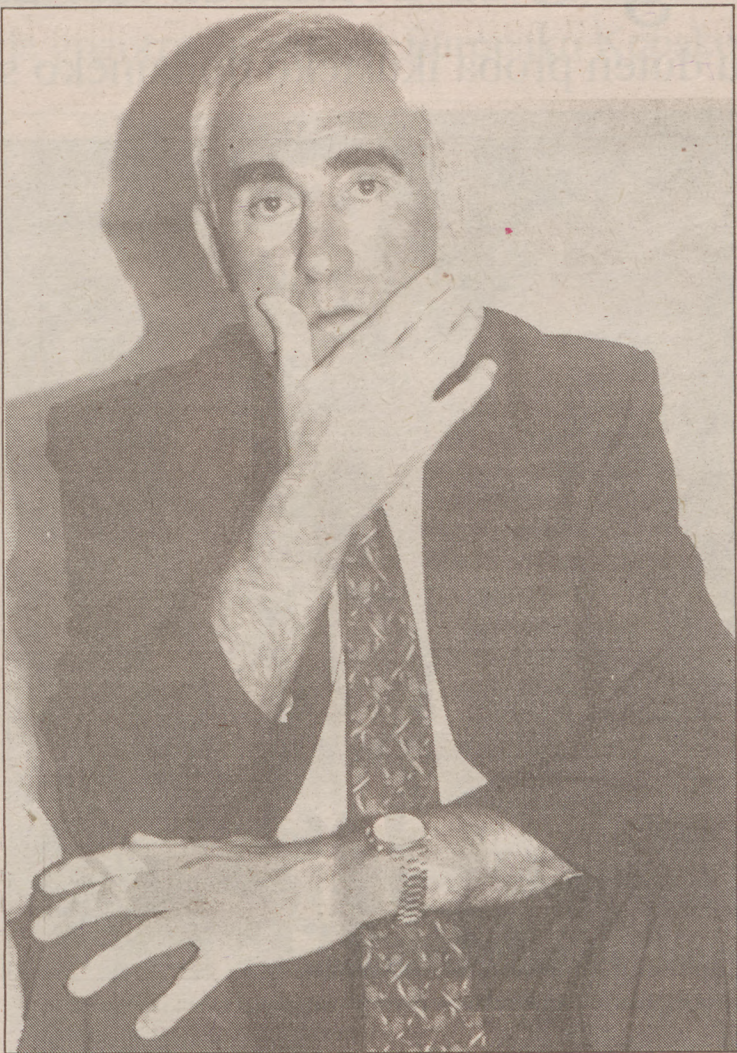
J. K. LAKASTA / IRUÑEA

Sadarren, 1986tik estreinako aldiz, entrenatzailearen eta lehendakariaren kontrako oihuak dituzten igandean. Hori dela eta, Zabalzak eta Ezkurak talde jokalariekiko konfiantza eskatu zuten atzo eta herenegun, isialdiren bat dagoenean egiten zuten dutenez. Haatik, zaletuen harreman areagotuz doa, taldearekiko konfiantza ahultzen den heinean. Igandeko partiduan Osasunak ez zuen Sadarreko azken partiduetan baino joko txarragoa egin. Baloia, ordea, ez zen sareetara joan, eta zaletuentzat hori desagaitza gertatu zen. Orain artean pazientzia izan

dute zaletuek, eta halaber, taldearekiko konfiantza. Pazientziak goia jo du, eta lehendakaria eta entrenatzaileari tokatzen zaie orain konponbide egokiak bilatzea. Aldaketa sakonegirik ezin da espero, bata zein besteak egin dituzten adierazpenen arabera.

Osasunako entrenatzaile denetik unerik latzenak bizitzen ari da Zabalza, estreinako haren kontrako oihuak aditu baitira Sadarreko harmailetan. Hala eta guztiz ere, herenegun haren kontrako oihukatu zuten zaletuen jarraitari begirune ziola adierazi zuen, eta ildo zuhur berari heldu zion atzo. «Taldea aurrera ateratzea jokalarien eta nire ardura da. Une latzak bizitzen ari gara, eta konfiantza behar dugu». Arrotxapeakoak gehiagorik ez zuen esan, gehiago hitz egin bazuen ere.

Zaletuek Zabalzaren geroa kolokan jarri bazuten ere, Ezkurak, ohi denez, Zabalzarekiko konfiantza berretsi zuen. «Zaletuen urduritasuna ulertzen dut. Baina lasaitasuna izan behar dugu. Ezin dugu ahaztu non eta nola gauden. Nire ustez, Osasunak ez du mailari eusteko inolako arazorik izanen. Liga luzea da, eta nahiko zaila. Entrenatzaileak ongi daki zer egiten duen».

Harmailetatik bere aurkako oihuak entzun ditu Zabalzak, estrainekez.

IRITZIA

INIGO MARKINEZ
Kazetaria

Europa da helburua

A ldez aurretik ezkilak jotzea ere ez da kontua, euforia ez baita inoiz kontseilari ona izan. Azken urteetan Athleticek benetan 'epelak' jaso izan ditu eta zaletuak atsekabetu ere egin dira. Hala eta guztiz ere, UEFA hitza —madarikatua Bilbon azken denboraldietan zehar— berriro entzuten hasia da zuri-gorrien inguruan. Zuhurrenak interesatuak beraiek dira, entrenatzailea, jokalaria, eta baita zuzendaritza ere. Alde batetik, Heynckesek bizkarra gorde nahi du, eta nahiago du gero lortu ezinako bihur daitekeen helbururik ez ezartzea. Baina jendaurrean onartu ez arren, ziurrenik ametsetan ozenki aterako zaio Europa hitza. Jokalaria dira, ez bairrik gabe, Kontinente Zaharrean pentsatzea gehien kostatzen zaienak. Beteranoek, aurreko urteetako porrotekin eskarmentu ederra hartuak, «partiduz partiduz» ez den beste ezer ez dute entzun nahi. Gazteagoek, aurrekoen irakaspenak ondo adituta, «asterik aste» leloaz baino ez dute hitz egin nahi.

Bere aldetik, Zuzendaritza da Europarako txartela lortzeko interes gehien duena. Jose Julian Lertxundi lehendakariak behin baino gehiagotan aipatu izan du, denboraldi honetako kirol proiektua positiboa izanez gero, berriro hautagai izateko aurkeztuko dela. Baina inor ez da ausartu, ez teknikoak, ez jokalaria, ez direktiboak, gai horren gainean zabal hitz egitera. Zaletuak dira, urte gehiegitan nahi baino gehiago sufritu eta gero, nazioarteko txapelketaren inguruko ilusioa berreskuratu dutenak.

Erronka zaila da, baina horregatik ez diogu helburu bat ezartzeari uko egingo. Edozein talde xumek hankaz gora bota ditzake Athleticek ilusio europarrak. Lleida cule-en zelaian Barcelonari irabazteko gauza den Liga zoro honetan, Zaragoza hilotzak Euroteniferi dozena erdikoa egiten dion txapelketan, denetarik gerta daiteke. Eta zergatik ez Athleticek Europarako txartela lortzea?

Duela hamar egun Deportivoen kontra, edo joan den asteburuan Sportingen aurka, helburu handiagoak lortzeko hautagai direla erakutsi dute Jupp Heynckesen mutilek. Eta 'inoren esparruan' noraezan ibiltzeko baino gaitasun handiagoa baduela agerian utzi du taldeak.

Iragan denboraldiko emaitza itxurosoak Europa izeneko etxearen oinarriak jarri zituen, eta Athleticek aurrean horixe alokatzeko aukera izan lezake. Helbide aldaketa ona litzateke.

Erredakzioan itzulia.

De Pedro: «Pozik, hasieratik jokatu dudalako»

P. Aiestaran / DONOSTIA

Realak berdinketa lortu zuen Logroñesen aurka, joko onik egin gabe. Toshackek aldaketa asko egin zituen hasierako hamaikakoan, baina emaitzak ez ziren espero bezain onak izan. 2-0 aurreratu ostean, Carlos Aizkorren mutilek ondo erreakzioak zuten, eta denboraldian es-

teinakoz, puntu bat eskuratu zuten etxetik kanpo. Toshack bezalaxe, jokalariek guztiak bat etorri ziren arbitroaren lana kritikatzean.

Javier de Pedro gazteak debuta egin zuen Realarekin titular modura. Pozik ageri zen entrenatzaileak emandako aukerarekin, baina ez emaitzarekin. «Noski, pozik nago hasieratik jokatu ahal

izan dudalako. Hala ere, berdindu egin dugu, eta horrekin ez nago hain pozik. Arbitroa gaizki egon da, txartela atera dit, baina ez zuen inolako arrazoirik».

Estefanok ere ezker lateralean jokatzeo aukera izan zuen, denbora asko jokatu gabe egon eta gero. Zoritxarrez, Logroñesen berdinketa ekarri zuen penaltia- ren jokaldian zerikusia izan zuen.

«Suerte txarra izan dugu. Penaltirik ez da egon, ez diot bultzarik egin. Beharbada ukitu egin dut, bai, baina besterik ez. Hori ez da penaltia». Aurrerantzean ere taldean sartzeko itxaropenik badu Aginagakoak. ««Denbora asko neraman jokatu gabe. Toshack konfiantza jarriko du nigan, eta ea hemendik aurrera ere konfiantza izaten jarraitzen duen».

I. MARTIARENA

Athleticekoak berriro ere nagusi dira

Athletic taldeko ordezkariak berriro ere nagusi dira aste honetako gure selekzioan. Bilbotarrek bi puntuak eskuratu zituzten hain oroitza penen onak dituen Molinonen, eta Ligako lidergoan daude beste bost talderekin berdinduta. Defentsan bikain aritu ziren zuri-gorriak, eta aurrean gauzak ondo egin zituzten. Beste jokalariek ere hamaikako honetan jokatzeo moduko lana egin zuten. Osasuna eta Realari dagokionez, ez zuten joko onik egin, baina aurrean aritzen direnak izan ziren bietan onenak. Heynckesek entrenatzaileen artean lehen tokian segitzen du.

ASTEKO SELEKZIOA

JARDUNALDIA 12

SAILKAPENA	JOKALARIAK
9	Alkiza
8	Garitano
7	Carlos Garcia Eskurza
6	Edu Larrainzar II
5	Unanua Spasic Ziober Ziganda Valencia
4	Andrinua Pikabea Larrazabal
3	Carlos Xavier Estibariz Alberto Luis Perez Lumbreras Bustingorri Fuentes Guerrero Urrutia Staniek Kodro Lakabeg
2	Jupp Heynckes John Toshack P. M. Zabalza

VALENCIA (5)

LAKABEG (3)

PEPIN (2)

LARRAINZAR II (6)

LARRAZABAL (4)

SANCHEZ JARA (2)

GARITANO (8)

ALKIZA (9)

KODRO (3)

ZIOBER (5)

ZIGANDA (5)

JUPP HEYNCKES (7)

Parentesi artean jokalariek bakoitzak izan dituen agerraldiak.

ZIKLO-KROSA

Munduko bederatzi lehenak Zarauzko Superprestigioan lehian izango dira

Azkarragoa bihurtu duten proba ikusteko dohaineko sarrera jarriko dute

Datorren igandean korrituko da Zarauzko Ziklo-kros Superprestigioa (ETB-1, 12.30), eta atzoko aurkezpenean UCiren sailkapeneko hamar lehenetatik bederatzi bertan izango direla jakinarazi zuten antolatzaileek. Pontonik iazko garaipena defendituko du, eta ibilbidea aldatuta azkarragoa bihurtu duten proba ikusteko sarrera dohainik izango da.

DONOSTIA

Daniele Pontoni italiarrak ez du erraza izango iaz Zarauzko Ziklo-kros Superprestigioan lortutako garaipena datorren igandean berdintzea, munduko hamar espezialista onenetarik bederatzi irteera lerroan izango baitira. 44 txirrindularik eman dute izena Karcher Sari Nagusirako, eta afizionatu mailako munduko txapeldunaren ondoan Radomir Simunek txekarra, Thomas Frischkenet suitzarra, Danny De

Henrik Djernis danimarkarra faborito nagusien artean izango da.

Bie, Paul De Brawer, Paul Heringers, Edward Kuiper (Duranan irabazi berria), Camrda, Van den Abeele eta oraingoz Superpresti-

gioko bi proba irabazi eta lider ageri den Mark Janssens izango dira garaipenerako faborito. Euskal ordezkarien artean Iñigo

Igartuak onenen pare ibiltzeko gauza dela erakutsi du European zehar, postu onak eginez, eta haren ondoan izango dira Mujika, Izagirre eta abarrak.

Zarauzko goiko kanpineko zirkuituak 2.400 metro izango ditu, eta ibilbidean aldaketa batzuk egin dituzte. Proba aurreko urteetan baino azkarragoa izango da, horren ondorioz, eta bederatzi milioi pezetako aurrekontua duen lasterketarako sarrera dohainik izango da, aurreneko aldiz. «Zirkuituan egindako aldaketak ez dira oso nabarmenak, baina proba azkarragoa bihurtuko da horrela, eta ikusgarriagoa».

Partehartzaileen artean Radomir Simunek bereziki aipatu beharra dago. Txekarra bi aldiz izan da munduko txapeldun afizionatuetan, eta behin profesionaletan. Iaz, Zarauzko Superprestigioan parte hartu eta etxera zihoala errepide istripua izan zuen. Denbora luzea behar izan zuen erabat osatzeko, eta aurreko lehiaketara itzuli da, hasi berria den ziklo-kros denboraldian. 42 urteak beteta, oraindik ere sasoiko gaizeak menderatzeko gauza dela erakusten saiatuko da Zarautzen Radomir Simunek.

RUGBYA

Baionak ezinbesteko garaipena lortu zuen

KOLDO ALDUNTZIN / DONOSTIA

Liga jardunaldi berria urratu zuten Iparaldeko zein Hegoaldekoek asteburu honetan. Frantziako ligan ezinbesteko garaipena eskuratu zuen Baionak lider postuan dagoen Bordeleko Beglesen aurka, neurraketa biribila eginez (13-9). Eguzkiak bete-be-tean jotzen zuen arren, hotzak ederkiz mugiarazi zituen jokalarriak Saint Leoen. Baionak nahitanezkoa zuen garaipena arrisku postuetatik aldentzeko, eta ez zuen lan makala egin lideraren aurka.

Bordelekoak hasi ziren erasoan eta 3. minutuan Etxeto joko zabaltzaile baionarrak hagean jo zuen lehen aukeran. Hortik aurrera, lapurtarrak nagusi izan ziren lehen zati osoan. *Touche*-tan Dongieuk izugarritzko lana egin zuen eta hori izan zen alde nagusia: 15 irabazi zituzten baionarrak eta 5 bakarrik Beglesek. Joko irekian ere, azkarragoak ziren lapurtarrak meke irekietara heltzen. Hala ere, ez zen 39. minutura arte iritsi lehen entseia eta ikusgarria gainera.

Touche berri bat irabazi ondoren, eskura zabaldu eta Lamaison atzelariaren sarrera aprobetxatuz, Berazak jaso eta honek abiadura handiz arerioak gaingituz entseiu bakarria egin zuen. Aldez aurretik Cazabanek 6 puntu lortuak zituen ostikoz. Atsedenera beraz, 13-6. Hiru laurdenetakoek ere beraien saioak egin zituzten.

2. zatian zertxobait berdindu zen jokoa, baina baionarren eskuetan denbora luzeagoz egon zen baloia: 13-9ra ere hurbildu ziren Beglesek. Etxetoren hankari esker. Baionar joko zabaltzaileak ahalegin handiak egin zituen atzealdetik jokatzen eta azken minutuan entseia ere egitekotan izan ziren. Hortaz, merezimendu osoz lortu zuen garaipena euskal taldeak. Orain, 6. postuan dugu.

MIARRITZE-K PARTIDU ESKASA

Miarritzeri dagokionez, partidua eskasa jokatu zuen Bourgoinen, 22-6 galdut. Merezimendu osoz irabazi zuten etxeok arlo guztietan nagusituz. Lehen zatirako 13-3 ziren aurretik. Cecillonak egin zuen

etxeokoen entseia eta Arrietak zuri-gorrien zigor kolpea. Aldaketa dexente hamabostekoan iragarri genuen bezala. Orain, lidergoa galdu ondoren 2. postuan aurkitzen da Miarritze, Agenekin berdinduta 16 punturekin.

B-1 multzoan Donibane-Loizunek 19-19 berdinketarekin itzuli zen Saint Gaudensetik. Etxeok baino azkarragoak izan ziren Donibaneok eta garaipena merezi izan zuten. Lehen zatian haizea etxeokoen alde eta 13-7 atsedenera. 2. zatian, 2 entseiu egin bazituzten ere, ezin garaipena lortu. B-2 multzoko 12. *poule*-an Garazik eta Pamiersek partidua ikusgarria egin ondoren, 17-17 berdindu zuten. Baigorri aldiz, 28-9 galdu zuen La Testen.

BERA BERA-K PORROT HANDIA

Anoetan talde batek bakarrik jokatu zuen Bera Bera eta El Salvadorren arteko neurketan, eta hori liderra izan zen (3-68). Valladolidekoak zeharo nagusitu ziren bai joko galdotan zein irekian. Donostiarrei defentsan aritzea egokitu zitzaizen ia neurketa osoan eta be-

raien alde *maule*-tan eginiko lana. Valladolidekoek oso talde orekatua erakutsi zuten eta gauzak aldatzen ez badira, Getxo eta Sevillako Monte Rugbyrekin batera txapeldungai argiak dira.

Igandean Candau anaiekin batera gainontzekoek maila ona erakutsi zuten. Horrela, atsedenera 3-39 aurreratu ondoren, 2. zatian zertxobait presioa jaitsi eta donostiarrak gora egitera animatu ziren. Hala ere, aldeia izugarritzkoak izan zen.

Getxo taldea aurrera doa bidea irekitzen tinko, eta 24-3 irabazi zion Tecnidex Valenciari Faduran. Ez zen ohizko Getxo indartsua agertu Faduran, baina ez zuen gehiegizko jokorik egin behar izan teknikoki ahulagoa zen taldearen aurka. Horrela, 2. postuan segitzen dute bizkaitarrek 12 punturekin, El Monte Rugbyrekin batera El Salvadorrengatik 2 puntura. Bera Berakoak 6. postuan daude, 7 punturekin.

Lehen mailan, Ordiziak Gaztediren aurkako euskal derbia 42-7 irabazi ondoren, Gernikak ezin izan zuen Montjuic gaingitu Urbietan (13-32).

TENISA

Stich eta Graf alemaniarrek maisu-maistra

DONOSTIA

Michael Stich eta Steffi Graf alemaniarrek izan dira Masterseko irabazle, Frankfurten eta New Yorken. Pete Sampras estatubatuarren aurka lortutako garaipenarekin, Festhallerle gainezka bete zuten ikusle alemaniarren zorarena eragiteaz gain, ATP sailkapenean bigarren posturaino igo da Stich, aurreneko aldiz. 1991n Wimbledon irabazi zuen alemaniarrek, «eta ordudunik lortu dudana garaipen garrantzitsua izan da Mastersa», adierazi zuen finalean 27. ace egin zituen tenislariak.

Etxean beste inon baino hobeto moldatzen da Stich, eta horren erakusgarri, aurreko Mastersa baino lehen Stuttgart eta Hamburgon txapeldun izateaz gain, Munich eta berriro Stuttgarten finala jokatu du.

ATP sailkapenean Pete Sampras lehen postuan jarraitzen du alde handiz (4.128 puntu) eta Michael Stich (3.445) bigarrena da. Frankfurten izugarritzko porrota jasan duen Jim Courier (3.390) aurreratu ondoren. Irabazien zerrendan ere Sampras (3.648.075 dolar) da lehena, eta Courier (3.584.321) eta Stich (2.936.521) dira hurrengo biak.

Emakumezkoetan, Steffi Grafek New Yorkeko finalean Arantxa Sanchez Vicario menderatu eta hirugarren Mastersa irabazteaz gain, irabazien errekorra hautsi du aurreko. 2.800.000 dolar irabazi dituen WTA sailkapeneko liderrak, Selesek iaz ezarritako marka (2.624.352 dolar) gaingituz. Azken bi urteetan etsarik gabe aurreratu zen serbiarra, baina Grafen zaletu batek labandaz zauritu eta tenisa zutera behartu zuenetik, alemaniarrek tinko hartu du Selesek utzitako lekukoa.

New Yorken finalerdietako gora-beherek eragin nabarmena izan zuten Graf eta Sanchez Vicarioen arteko finalean. Espainiarrak askozaz partidua gogorago jokatu behar izan zituen finalerako bidean, eta honen nekeak garaipena erraztu zion alemaniarri. Aurreko bi urteetan partidaritu zen Steffi Graf Mastersean, eta «New Yorken berriro irabaztea amaiera ezin hobea da urte biribila agurtzeko».

SASKIBALOIA

Chicagok burua
altxa ezinik
segitzen du

NEW YORK

Chicago Bulls taldeak burua altxa ezinik segitzen du denboraldi hasiera honetan. NBAko azken jardunaldian, egungo txapel-dunek 103-101 galdu zuten Sacramento Kings ahularren kontra, joko kaskarra eginez. Horrela, Sacramento Bulls aurkako bolada txararekin amaitu zuen, euren kontra jokatu-tako azken zazpi partiduetan porrot egin baitzuten Kaliforniakoek.

Chicagoko jokalariek ez ziren batere ondo aritu defentsan, eta erasoan momentu erabakiorrenetan saskiratuko duen gizonik ez duela argi erakutsi zuen. Iaz arte Michael Jordan zen erantzukizun hori hartzen zuen jokalaria, Scottie Pippenek lagunduta. Momentu honetan ordea, Jordan gabe eta Pippen lesio-natuta, Toni Kukoc izan da azken partiduetan erantzukizun hori hartu behar izan duena, gehienetan emaitza onik gabe. Mendebaldean zehar egiten ari den gira hasi zenetik, porrotak izan dira nagusi Phil Jacksonek zuzentzen duen taldearentzat.

Chicagorentzat gauzak gaizki badaude, ez doaz askoz hobeto Los Angeles Lakers taldearentzat. New Jerseyren aurkako partiduan 105-102 galdu zuten Randy Pfunden mutilek, eta beren marka 2 garaipen eta 8 porrotetan utzi zuten, benetan kaskarra. New Jersey hiru partidua galdu zituen jarraian, baina Lakersen aurka berriro ere bide onera itzuli ahal izan zuen.

Detroit Pistonek badi-rudi bidea aurkitu duela azken jardunaldietan, eta 103-89 irabazi zion Philadelphia 76'ers taldeari. Isaiah Thomas lesionatuta, Lindsay Hunter rookie-ak hartu du bere lekua, joko bikaina erakutsiz. Bill Laimbeer pibota ere sasoi izugarriaren dago, eta bera izan da azken partiduetako izarra Don Chaneyren taldean.

Jardunaldi honetako azken partiduan, Portlandek erraz gainditu zuen Dallas Mavericks ahula (103-90).

EMAITZAK

Nets	105	Lakers	102
Detroit	103	Sixers	89
Kings	103	Bulls	101
Portland	103	Dallas	90

«Erdipurdiko» Taugresek Europarako moldatu egin nahi du gaur Spliten

Jugoplastika ohia talde gogorra du aurkari Europako Kopako ligatxoaren hasieran

Manel Comas Mentrenatzailearen arabera, ACBn «erdipurdika» jokatzetik datorren Taugresek Europarako moldatu nahi du gaur Kroazian, Croatia Split —Jugoplastika ohia— talde gogorraren kontra. Europako Kopako ligatxoa hasteko jardunaldi zaila izango da.

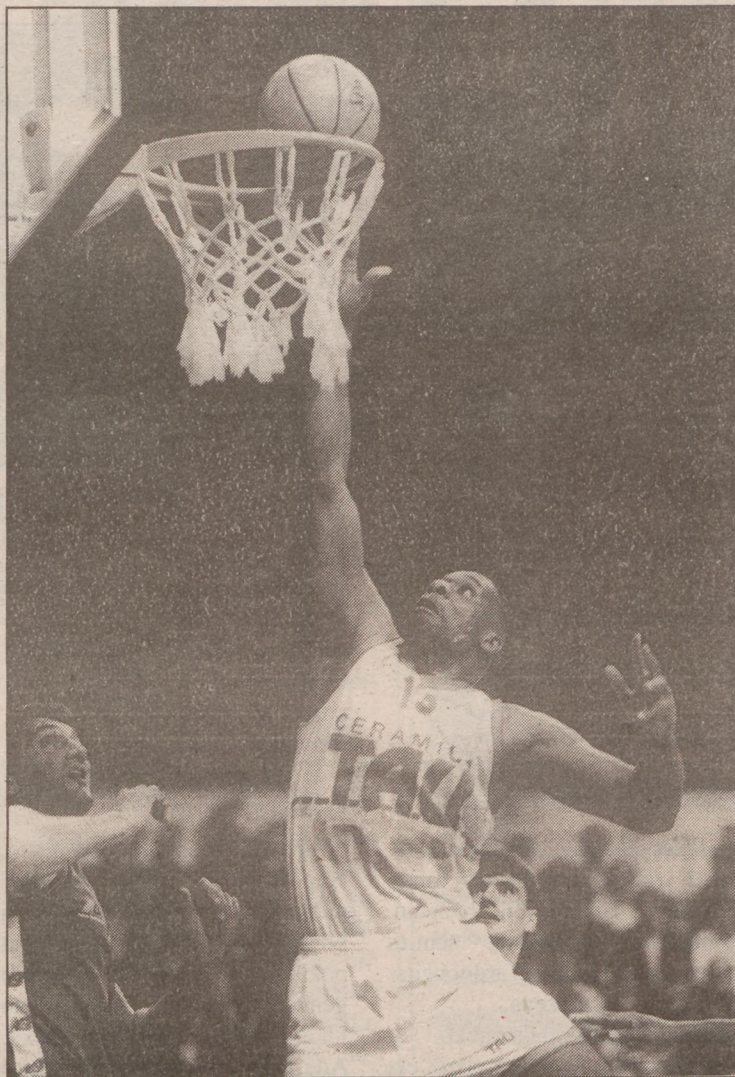
LUIS KARLOS GARCIA / GASTEIZ

1993-94eko Taugres-Baskoniak bikoiztasunean jardun behar duela dirudi eta herenegun Gironan «pattal» aritutakoan gaur Spliten Croatia Insurance taldearen kontra bete-betean jokatu nahi dute Gasteizko taldeko jokalariek. Duela aste batzuk Caceresen barregarri geratu ondoren Lituaniar partidurik serioena jokatu zuten, gaur berdin ibili eta Europan diharduen taldearen birmoldatzeari eusteko asmoa dute.

Croatia, ordea, ez da gainbeheran dagoen Zalgiris lituaniarra, izugarriko iragana baina egungo talde bikaina ere badi-tuen Jugoplastika ohia baizik: Jugoslaviako sei liga eta bost kopa, Europan hiru aldiz txapel-dun eta bi Korac Kopa. Baina tituluek badute orainarekin zerikusia. «Croatia talde serio eta arrisku-tsua da», betidanik Spliten jokatu zuen Velimir Perasovic Taugre-seko eskoltak esandakoaren arabera. Zozketaren aurretik are argiagoa azaldu zen: «Ez dut Croatia Split aurkari izan nahi». Comas entrenatzaileak, azkenik, bi hitzetan laburtu du: «Gure multzoko talderik gogorrrena da».

Kroaziarrek nahiko koktel erakargarria osatu eta honako hau da bosteko titularra: jokoa antolatzeke Damir Masic 22 urteko baseak zuzendu eta puntuak lortzen ere badaki; parean Steve Colter 31 urteko eskoltak, basean ere joko dezakeenak, Chicago, Sacramento, Portland eta Washington ezagutu ditu NBA izandako esperientzia; Zoran Cutura 2.02ko hegala Jugoplastikaren iraganeko sona guztia dakar gogora eta maila onari eutsi egiten dio; zona barruan, Romeo Cvejeticanin (2.10) hegal-pibot gaztearekin batera, Franjko Arapovic 2.15eko pibota, Zagrebetik fitxatzean ika-mika de-xente sortu zuen jokalaria.

PERASOVIC ETA RIVASEN AURKARIAK Postu bakoitze-ko borroka ikus-garria izango den arren, pare bat nabarmendu-

Perasovicekin, Taugresen atzerritar bikotea osatuko du Bannisterrek.

Europarako prest

L.K.G. / GASTEIZ

■ Croatia Insurance Split taldeak ez du apenas ezer galdu aurtengo denboraldian. Alde batetik, Kroaziako txapelketan buru da Slavko Trininic entrena-tzaileak zuzentzen duen taldea, Croatia Linerekin batera porrotik ezagutzeke hegoaldeko multzoan. Bestalde, Europan kale egin zuten Europako Txapelketa jokatu ahal izateko ez zutelako sailkapena lortu, baina Malinas talde belgikarrak Jugoplastika ohiaren bidea itxi zuen. Partidu erabakiorrean epaileek behar bezala jokatu ez zutela argudiatu zuten orduan Croatiako askok, baina azkenean Europako Liga-tik Europako Kopara pasa behar

ko dira, Ramon Rivasen eta Arapovicen arteko pisu astunetako dema batetik eta Perasovicek bere betiko etxean kanpotik ekarri-tako Colter estatubatuarren kontra izango duen norgehiagoka aurkariaren saskia zulatzen.

Izan ere, Jugoplastikatik alde

izan zuten kroaziarrek.

Datu guztiek adierazten dute taldea Taugresek batera hurrengo fasera iristeko faborito dela. Baina argi dago ere Croatia Osiguranje —jatorrizko izena— Europan aritzeko bereziki prestatu dela aurretik: atzerritarren lekuri betetzen ez zuen Franjko Arapovic Zagrebetik ekarri zuten buruhauste eta tramite ugari eskatu zuen fitxaketa batean, eta bestetik, Anthony Reed eta Steve Colter kontratatu zituzten Europan beste taldeek bi estatubatuar erabiltzen dituztela ikusirik baldintza berdintsuetan jarduteko. Orain bakarria dute, baina edonola Europan aukerari eutsi nahi dio aurretik berriro Jugoplastika ohiak, Taugresek bezala.

egin zuten jokalaria andanaren faltari aurre egiteko kroaziarrek estatubatuarrek fitxatzea onartu zuten. Anthony Reed Europako Txapelketarako ekarri zuten, baina taldeak ez zuen sailkatzea lortu eta jokalaria kaleratu egin zuten. Colter, aldiz, pattal hasi

PUNTUZ PUNTU

‘Gripe pabilioian’

● **KIROLDEGI** handian ariko dira Taugres eta Croatia Split. Velika Dvorana pabilioiak 8.000 ikuslerentzako tokia dauka, eta taldeak daukan historiagatik, saskibaloian adituak dira zaletuak. Baina bitxikeria da pabilioiak ‘Gripe kiroldegia’ ezizena daukala, futbol txapelketan Valladolidekin gertatzen den bezala. Egia esan Araba pabilioian egiten duen hotzagatik kezu azaldu da behin baino gehiagotan Manel Comas, baina Baskoniako entrena-tzaileak ez du nonbait oraindik gogorrera pairatu eta gaur ‘gripearen arriskuan’ jokatu beharko du bere taldeak.

● **IZEN-ABIZEN** sonatuak ditu Croatia Spliten jokalariek zerrendan. Adibidez, Cutura eta Arapovic ezagunez gainera, Josip Vrankovic eskoltak oso famatua da saskibaloian, baina hala ere, ez da gaur egun Grezian jokatzeko duen pibot gogorra bezain ona. Berdin Romeo Cvejeticanin jokalaria dagokionez. Estudiantesekoaren senidea da, baina oraindik gaztea da eta ez du Dankoren maila lortu.

● **CROATIA AIRLINES** da taldearen babesletako bat, Croatia Insurance enpresaz aparte. Kroaziarrek bat egiten dute horretan Zalgiriseko lituaniarrekin, hauek ere aire garraioen publicitate zaramatelako. Hala eta guztiz ere, Spliten aireportuak lan askorik ez duela ematen dirudi, ailegatzean Gironatik zetorren espedizioak ez zuelako apenas mugimendurik ikusi aireportu kroaziarrean. Ger-rak eragindako egoera ez da ez onena eta Nazio Batuen konboiengatik ez balitz ez litzateke trafikorik egongo Spliten aireportuan. Gaur partiduan zona barruan ez da berdin gertatuko.

baina ederki dabil azkenaldion.

Bestalde, Comasek orain arte ikusi gabeko luxuzko bostekoa kantxaratuko du: Laso, Perasovic, Abad, Bannister eta Rivas. Hortaz, bigarren atzerritarrekin jokatu ahal izango du gaur gaueko 8.15etatik aurrera.

PILOTA

Lejardi: «Txapelketan biok ari garela ere kontuan izan behar zuen Zezeagak»

Berrizko aurrelariak «Adarragan erabateko ezintasuna» sentitu zuela dio

Joxemari Zezeagak Logroñon egindako itsuskeria izan da pilotazale guztien solasa asteburu honetan. Uberako atzelariak, enpresariekin kontratuaren gaineko konponezina duela eta, gogorik gabe jokatu zuen Titin eta Arretxeren aurka. Kaltea, batez ere, Adarragako ikusleentzat eta Manu Lejardi bikotearentzat izan zen.

XABIN MAKAZAGA / DONOSTIA

Titin eta Arretxeren aurkako partidua amaitu bezain pronto, «Zezeagak gogorik gabe jokatu du», esan zuen Manu Lejardik Adarragako aldageletan. Atzo, Eskuz Binakako Txapelketako azken partiduan «erabateko inpotentzia» sentitu zuela onartu zuen aurrelari berriztarak. «Partidua hasi orduko ikusi nuen zer eginik ez genuela. Joxemari Zezeagak bere arrazoiak izango zituen egin zuena egiteko, baina kontuan hartu behar zuen txapelketan biok ari garela. Ez nago berarekin minduta, ezta haserre ere, baina Adarragan une txarrak igaro nituen. Eta ezin ezer egin, gainera, partidua Zezeagak galdu baitzuen».

Partiduaren aurretik Zezeagak hiru astetan ez zuela entrenatu bazekien Lejardik, «baina bere neurriko pilotari batek, horren-

Zezeagak Logroñon erakutsitako ganora ezak ez dio grazia handirik egin Lejardi.

EDURNE KOCH

besteko klasea duen atzelariak, nahi izanez gero bazuen ondo jokatzeko aukera. Nik, benetan, erabateko ezintasuna sentitu nuen, baina banekien ardura guztia Zezeagarena zena.

Txapelketan dagoeneko zer egin handirik ez dute Lejardi eta Zezeagak, jokaturako hiru partidua galduta agur esan baitiote finalerdiei, kasik. Orain arte egindako lanarekin, ordea, nahiko gustura ageri da berriztarra. «Zarautzen, txapelketako estreinuan, Unanuek izugarri jokatu zuen eta nik ez nuen gauza han-

dirik egin. Urduri ere banengoen, txapelketako lehen partidua nuelako. Gero, ordea, Retegiren kontra egindako partiduekin pozik geratu nintzen. Galdu egin genuen Bergaran, baina ondo jokatu genuela uste dut, biok». Adarragako, aldiz, ahazteko modukoa izan zen. Lejardik ñabardura bat egin nahi izan du, hala ere: «Gure sei tantoetatik bost nik lortu nituen, eta Titinek, Arretxerekin partidua irabazi arren, hiruzpalau baino ez zituen egin».

Aurrera begira, orain arteko

itxura hobetzea da Lejardiren erronka txapelketan. «Egia esan, ez dakit Zezeagak jarraituko ote duen. Baina finalerdietarako bidea oso zaila dugu, eta bigarren itzulian geure partidua egitera irtengo gara. Dagoeneko ez daukagu urduri jartzeko arrazoirik, ez baitugu ezer galtzekorik. Eta Retegi-Beloki, Unanue-Errasti eta Titin-Arretxe bikote handiak diren arren, geure kontra partidua zailak izango dituztela uste dut. Gure asmoa, ahalik eta ondoen jokatzeko izango da. Eta orain arte baino hobeto ibil gaitezke».

JAIALDIAK

Gaurko partidua

GALARRETA. 16.00. Egialde-Amondarain / Zubeldia II - Adin. Matxin - Iriarte II / Arregi - Zubeldia. Aseginolaza II - Etxabe / Kalonje - Auzmendi. Iñigo - Zestau II / Odriozola - Urretabizkaia II.

DEPORTIVO. 16.30. Lekue - Garma II / Egibar - Valera. Txapelketa: Arribillaga - Nuñez / Gaztañaga - Agirre. Ziskar II - Arzelus / Urkia - Goitia. Landea - Astola / Garma I - Peluaga.

Osteguneko partidua

GALARRETA. 16.00. Urrutia II - Soto / J. Lekunberri - Adin. Txapelketa: Elizalde II - Etxeberria / Ezkurra - A. Lekunberri. Lezea - Txikuri / Noain - Saldias. Salaberria - Imaz / Kalonje - Aranburu.

EUSKAL. 16.00. Egialde - Mendizabal / Zubeldia II - Amondarain. Txapelketa: M. Lekunberri - Agerre / Altuna - Eizagirre. Aseginolaza II - P. Lekunberri / Urretabizkaia I - Etxabe.

JUAN KARLOS INTXAUSPE Pilotari ohia

IRITZIA

Artistak sortzeko erreminta txarrak

Pilotá edo erremonteari buruz zerbait idazteko es- katu didate, eta nondik hasi ere ez dakit, ez bainaz idazlea. Erreflexio txiki bat egingo dut, ordea.

Beti ari gara esaten lehengo pilotariak oraingoak baino hobeak zirela, edo alderantziz, oraingoak direla hobeak. Eztabaidak baina, nere ustez, pilota edo materialari buruz izan beharko luke.

Batetik, erremonteko saskiak luzeagoak dira orain. Zergatik? Ba, oraingo pilota errendituko baldin bada, horrelakoak behar dutelako izan; lehengo saskiekin alde egingo bailuke pilotak. Pilotak biziagoak direnez, eta gauza arraro gehiago egiten dutenez, pilotariak lurrera bota behar izaten du bere burua, pilota harapatzearen. Lehengoek, berriz, inoiz ez —edo oso gutxitan— botatzen zuten lurrera beren burua.

Bestetik, nabarmendu beharra dago, antzina pilotariak 50 urterekin ere erremontean jokatzen jarraitzen zutela; orain, berriz, jende askok utzi egin behar izaten du 35 urte bete baino lehen.

Garbi asko da lurra pertsona baino gogorragoa dela. Eta nere esku balez, denentzat pilota aproposa bilatzen saiatuko nintzateke, tenisean eta beste kirol askotan egiten den bezala. Orduan ikusiko genuke egiazko pilota, eta bide batez, pilotari handiagoak. Orduan partidua ez lirateke sakez joango, eta asperren beldur handirik ere ez litzateke izango, tantoa egiteko dituen ahailekin guztiak azaldu beharko litzateke. Oraingo erremonte jokalariei imajinazioa falta zaio. Pilota zenbat eta azkarrago ibili, orduan eta hobeto. Baina ez dira bi horretara botatzen saiatzen, ezta

hanketara ere; bote azkarrean ez dira inoiz sartzen, eta horretan, eragin handia pilotak dauka, lehengo pilotek horrelako jokaldiak egiteko aukera handiagoa ematen baitzuten.

Aurreko asteburuan esku husakako bi partidua ikusi nituen, bata profesionalena eta bestea afizionatuena. Eta frontoira sarri joan ohi dena bat etorriko da nirekin, afizionatuena askoz politagoa izan zela esaten badut. Eta dirua, apustua, ez da aitzakia, ez. Guztia pilotak ekartzen dituen gora-beherak dira.

Pilota egokiarekin gauza politak ikusteko aukera gehiago daukagu, aurreko jokoa ederragoa baita, atzera eta atzera jotzen ikustea baino. Oraingo pilotariari atzera jotzen erakusten zaio eskolan, eta pilotan erakutsi behar zaio. Jendea zer gus-tatzen zaion, hura eman behar zaio, pilotak bizi nahi badu.

Nere esku balez, denentzat pilota aproposa bilatzen saiatuko nintzateke, tenisean eta beste kirolekin egiten den bezala.

KANKKUNEN lider Ingaterako RAC rallyan

Juha Kankkunen gidari finlandiarra Ingaterako RAC rallyko lidergoan agertzen da, bigarren etapako lehen hiru zati bereziak jokatu ostean. Toyota etxeko liderrak Mundiala jadanik eskuratu du, baina bere karrerako 20. proba irabazteko helburu, orain arte inork lortu ez duena. Colin McRae da bigarrena 47 segundura, eta Didier Auriol hirugarrena, 1.10era.

CRUIFFek isuna jarri die jokalariei guztiei

Johan Cruyff, Barcelona futbol taldeko entrenatzaileak, isuna ezarri die plantilako jokalariei guztiei «errendimendu baxuagatik». Holandarraren hitzetan, erabakia «ez dut Lleidaren aurkako partidua egiteko bakarrik hartu, beste gauza gehiago ere tartean daude». Bihar Galatasaray talde turkiarraren aurka jokatu duen partiduari begira, «cassettea» aldatzeko eskatu die jokalariei, «larunbatean zeramaten ez baizitzaidan batere gustatu».

PAR KOREA eta Txina saskibaloia Mundialerako sailkatu dira

Txina eta Ipar Korea lortu dituzte 1994ean Toronton (Kanada) jokatu den Munduko Saskibaloia Txapelketarako azken bi txartelak, Asiako txapelketan Txinak irabazi zuen torneoaren finalean Ipar Korea 93-72 gaitzitu eta gero. Txinatarrek A multzoan jokatu dute Espainia, Estatu Batuak eta Brasilekin batera. Ipar Korea berriz, B multzoan ariko da Kroazia, Australia eta Kubarekin batera.

GOLFA: Faldo lider eta Olazabal 14. PGA zerrendan

Nick Faldo ingelesak munduko golf jokalarien zerrendako lidergoan segitzen du, sendo, 21.00 punturekin. Greg Norman da bigarrena 19.44rekin eta Bernhard Langer alemaniarra hirugarrena, 17.12rekin. Txema Olazabal hondarribiarra sailkapeneko 14. tokian dago, 9.04 punturekin.

Txotxongiloen unibertso magikoa

Datorren ostiralean hasiko da Tolosako Nazioarteko Jaialdia

Tolosako Nazioarteko Txotxongilo Jaialdiak hamaikagarren urtea beteko du aurten. Azaroaren 26an hasi eta abenduaren 4a bitartean herri ezberdinetako 22 txotxongilo taldek partehartuko dute Jaialdian eta 85 antzezlan eskainiko dituzte bai Tolosan baita Gipuzkoako beste herrietan ere.

A. ORMAETXEA / DONOSTIA

Tolosako XI. Nazioarteko Txotxongilo Jaialdiak hiru sail ezberdin izango ditu aurten: bata haurrei zuzendua egongo da, helduentzako bestea, eta talde profesional gazteei egokitua hirugarrena.

Nazioarteko Jaialdiaren antolatzaileek atzo Donostian eskainitako prentsurrekoan adierazi zuten, aurten 6 herri ezberdinetako 22 talde hurreratuko dira Tolosara, hala nola, Moldaviakoak, Kanadakoak, Errumaniakoak, Poloniakoak, Esloveniakoak eta Suediakoak. Eta Estatu espainiarretik ere etorriko dira txotxongilo taldeak, Galizia-koak, Kataluniakoak, Valentziakoak, Andaluziakoak, Baleariarretakoak, Kanarietakoak eta Aragoiakoak alegia.

Talde guzti hauek eskainiko dituzten 85 antzezlanak batez beste 21.150 lagunek ikusiko dituztela zehaztu zuten antolatzaileek, eta Tolosaz gain Gipuzkoako zenbait herrietara ere zabalduko da ikuskizuna: Lasartera, Iruñera, Eibarrera, Ordiziara, Zumarragara, Beasainera, Andoaia, Ibarra, Ikaztegieta eta Donostia. Antolatzaileek Jaialdiaren «izakera gipuzkoarra» nabarmendu nahi izan dute emanaldiak beste herrietara hedatuz.

Aurtengo jaialdian ez da berrikuntzarik egin Miguel Arretxe Jaialdiko zuzendariaren esanetan. Iaz Japoniako teknika zaha-

Atzo aurkeztu zuten Tolosako jaialdia antolatzaileek. ANDER GILLENEA

rrarekin egindako txotxongiloen antzezlanak goraipatu zen beste guztien gainetik baina aurten honelakorik ez dagoela azpimarratu zuen berak. «Kontutan izan behar da urtero zerbait azpimarragarria ekartzea ez dela komenigarria, eta gainera, aurrekontuak ez zizun gehiagorako ematen», argudiatu zuen. Hala ere, partehartuko duten talde guztiak «lehen mailakoak» direla gogora ekarri zuen Maria Jesus Aranburu Gipuzkoako Kultura diputatuak.

Ikuskizun bat besteen gainetik nabarmenduko ez den arren, Errumaniako txotxongiloen antzerkiari arreta berezia ezarriko zaiola argi utzi zuen Tolosako Txotxongiloen Jaialdiko zuzendariak. Herri honetako hiru txotxongilo talde aukeratu dira aurten, «bai estilo bai teknika ezberdinetakoak hirurak». Honela, Arlechino taldeak barila batekin mugitzen diren txotxongiloak eta aktoreak tartekatzen ditu antzezlanean. Vasilachek, bestalde, hari tradizionala erabiltzen du txotxongiloak mugitzeko eta Moldovanek berriz, hariaren

teknika aintzakotzat hartuta itzalak ere tartekatzen ditu.

EUSKARAZ HIRU EMANALDI

Azpimarratzekoa da gainera, euskarazko bi txotxongilo antzezlanen emanaldia egingo dela estreinekoz. Gorka eta Kukubiltxo talde bizkaitarrek ekologiaren gaia ardatz gisa hartuta, 'Nahikoa' eta 'Salba dezagun mundua' lanak antzeztuko baitituzte. Baina Euskal Herriko talde hauetaz aparte ere izango da euskarazko emanaldirik, Poloniako Poznan herriko Txotxongiloen Antzerkia taldeak 'Timothy eta txakurtxo' antzezlanak euskara hutsean egingo baitu.

Nazioarteko Txotxongilo Jaialdiaren aurrekontua hamahiru milioi pezeta pasatxokoa (565.000 libera) da eta horietatik sei milioi Gipuzkoako Diputazioak eman ditu. Tolosan egingo diren emanaldiak Iparragirre antzokian, Fronton Kafetegian, Inmaculada ikastetxean, Leidor zineman eta lehen Igarondo zinema zenakoan izango dira.

Txotxongiloekin ikusi eta ikasi

A. O. / DONOSTIA

Jaialdiak iraungo duen bederatzi egunetan zehar txotxongiloen ilusioaz eta fantasiaz igurtzita ageriko dira Tolosako kaleak. Giroan panpin berezi hauen magia arnastuko da eta herriko horma eta zokoetan kartoiarekin edo paperarekin egindako txotxongiloak eskegita egongo dira. Jaialdiaren historia apur bat egin, azken hamar urteotako edizioetan 30 herritako 165 txotxongilo taldek esku hartu dutela azpimarratu zuten antolatzaileek.

«Urte hauetan 105.000 lagunek gozatu dute eskainitako ikuskizunekin, eta horietako gehienak haurrak izan dira» zehaztu zuten. Txotxongiloen emanaldi gehienak haurrei zuzendua dauden arren, badira lau espreski helduentzat direnak. Kopuruz gutxi dira baina antolatzaileen aburuan nahikoa, «txotxongiloen ikuskizuna batipat haurrentzat izan ohi delako».

Berauen iritziz, «txotxongiloek esker une entrenigarri bat igarotzeko aukera eskaintzen zaie haurrei, baina ikasi ere egi-

ten dute eta bide batez, lagun berriak eta herri berriak ezagutzeko aukera izango dute».

Txotxongiloen Jaialdiaren barne Agata Freyer Esloveniako eszenografoak egindako txotxongiloek osatutako erakusketa zabalik izango da Tolosako Kultur Etxean. 1969az geroztik Bosnia-Herzegovina, Kroazia eta Esloveniako 30 talde profesionalentzako ehundaka txotxongilo egin ditu. Ikusgai diren txotxongiloak sinpleak baina kolore bizikoak eta material arraz ezberdinez egindakoak dira.

Egunkaria
REN

2

bertso kiniela

FINAL AURREKOAK

1

2

3

4

5

6

7

8

Izena

Helbidea

Herria

Tel.:

NORA BIDALI: BERTSO KINIELA 1901 Posta Kutxatila 20080 DONOSTIA

2. KINIELAREN OINARRIAK

- Final aurrekoak Eibarren (abenduak 5) eta Bilbon (abenduak 8) jokatu dira.
- 16 bertsolarik hartuko dute parte final aurrekoetan eta 8 sailkatuko dira finalerako.
- Finalera pasatuko diren 8 bertsolariak asmatu behar dira, sailkatuko diren ordenan.
- Ez badu inork asmatzen, gehien hurreratzen denak irabaziko du saria. Batek baino gehiagok asmatuz gero, zozketa egingo dugu asmatzaileen artean.
- Azaroaren 17tik abenduaren 3ra bitartean argitaratuko ditugu bigarren kinielaren boletak.
- Abenduaren 7an bukatuko da bigarren kinielaren boletak jasotzeko epea.
- Abenduaren 16an argitaratuko dugu bigarren kinielaren irabazlearen izena.

BI PERTSONARENTZAKO
ASTEBURUA LONDRESen

Joan-etorriko hegaldia Bilbotik, aireportua-hotela-aireportua bidaiak eta lojamendua eta gosaria turistentzako goi mailako hotelean. Bidaia behe-sasoian egingo da eta Viajes Ecuador-ekin zehaztu beharreko datetan.

BABESLEA

VIAJES
ECUADOR

NAZIOARTEKO BIDAI AGENTZIA
105 BULEGO ZURE ZERBITZURAKO

Bertsolari

Txapelketa Nagusia 93

Bertsozaleak bero, bertsolariak epel

Xabier Euzkitze eta Aritz Lopategi sailkatu ziren final-aurrekoetara Zumarragako saioan

Xabier Perez 'Euzkitze' eta Aritz Lopategi sailkatu ziren final-aurrekoetarako Zumarragan igande arratsaldean egin zen azken kanporaketan, 732,5 eta 681 punturekin, hurrenez hurren. Puntuazioz ez zen taldeko beste inor sailkatu hurrengo fasean kantatzeko. Honek igandeko saioaren maila ez zela puntakoa izan adierazten du.

I. ELAKURIAGA / ZUMARRAGA

Zumarragan bukatu zen Euskal Herriko Bertsolari Txapelketa Nagusiko lehen fasea. Urriaren 31n Leitzan txapelketan parte hartu duten 40 bertsolarietan lehen zortziek kantatu zuten. Igande arratsaldean, Zumarragako Beloki pilotalekuan azken zortzi bertsolariei egokitu zitzaizen final-aurreko txartela lortu nahian lehiatzea: Euzkitze, Loidisaletxe II, Jose Antonio Sasiain, Olaso, Aritz Lopategi, Telleria, Kepa Intxausti eta Estitxu Arozenari. Gai-jartzaile lanak Laxaro Azkunek bete zituen.

Beloki pilotalekua bertso egarri zegoen jendez gainezka izan zen. Pilotaleku barruan 1.700 bertsozale batu baginen ere, bostehun bat lagun sartu ezinik geratu ziren. Hala ere, saio ona entzuteko itxaropenaz joan ziren hainbat bertsozalek final-aurreko saioan zain geratu beharko dute, igandekoa ez baitzen saio ona izan.

Igandera arteko saio gehienetan gertatu bezala, hasiera eta amaierako agurrak txalotu zituen gehien entzuleak. Bertsolariek beren irudimena martxan jarri eta metafora eta doinu bereziak erabiltzen dituzte entzulea agurtu eta motoreak berotzeko. Igandean Estitxu Arozenak 'Txantxibiri-txantxibiri' doinuaz baliaturik kantatutako agurra izan zen txalotuena.

Estitxu Arozena:

*Txantxibiri txantxibiri gabiltzan
txapelketaren atean
idea haxe bururatu zait
bertso saioa hastean:
ni sentitzen naiz txiki-txikia
jendetza berriz kristona,
nola demontre konponduko naiz
zapzi astoren artean?*

Igandeko saioan Xabier Euzkitze eta Aritz Lopategi lortu zuten zuzenean final-aurreko txartela, lehen bi postuetan geratu baitziren. Gainontzeko sei bertsolarietatik, aldiz, puntua-

zioz ez zen inor ere pasatu. Lehen biek txukun eta ondo jardun bazuten ere, beste seiak ez zuten pilotalekuan pilatutako jendeak aurrez uste zuen bezain saio ona egin.

Olaso, Loidisaletxe eta Telleriak ez zuten saioan zehar bide zuzenik aurkitu. Sorpresa nagusia, beharbada, Telleriak lortutako puntuazio apala izan zen, baina albizardarrak ez zuen saio ona egin. Taldeko bi gazteenak, Estitxu Arozena eta Kepa Intxausti, urduri samar azaldu ziren uneoro eta horrek zenbait hutsegite ekarri zizkien. Jose Antonio Sasiain, zortziko txikian puntuazio handiena lortu bazuen ere, orokorrean motel ibili zen eta zortzigarren geratu.

Saioa orokorrean motela izan zen. Bertsolariek ez zuten motoreak berotzen jakin. Hala ere, kartzelako lanean Euzkitze eta Aritzek ondo jardun zuten, bakoitzak aukeran zeuden bi gaietatik bana aukeratuz. Lehen gaiaren arabera, amodiozko gutunak urri diren garaietan, asko idatzitako pertsona izanik oroitzapenak kantatu behar izan zuten bertsolariek. Bigarren gaietan, 20 lagunen lana egingo zuen makina baten bila zihoan langilea bihurtu ziren. Euzkitzek, lehen gaiari helduta, Joseba Tapia trikitilariak egindako doinu berriarekin honako bertso hauek kantatu zituen.

Xabier Euzkitze:

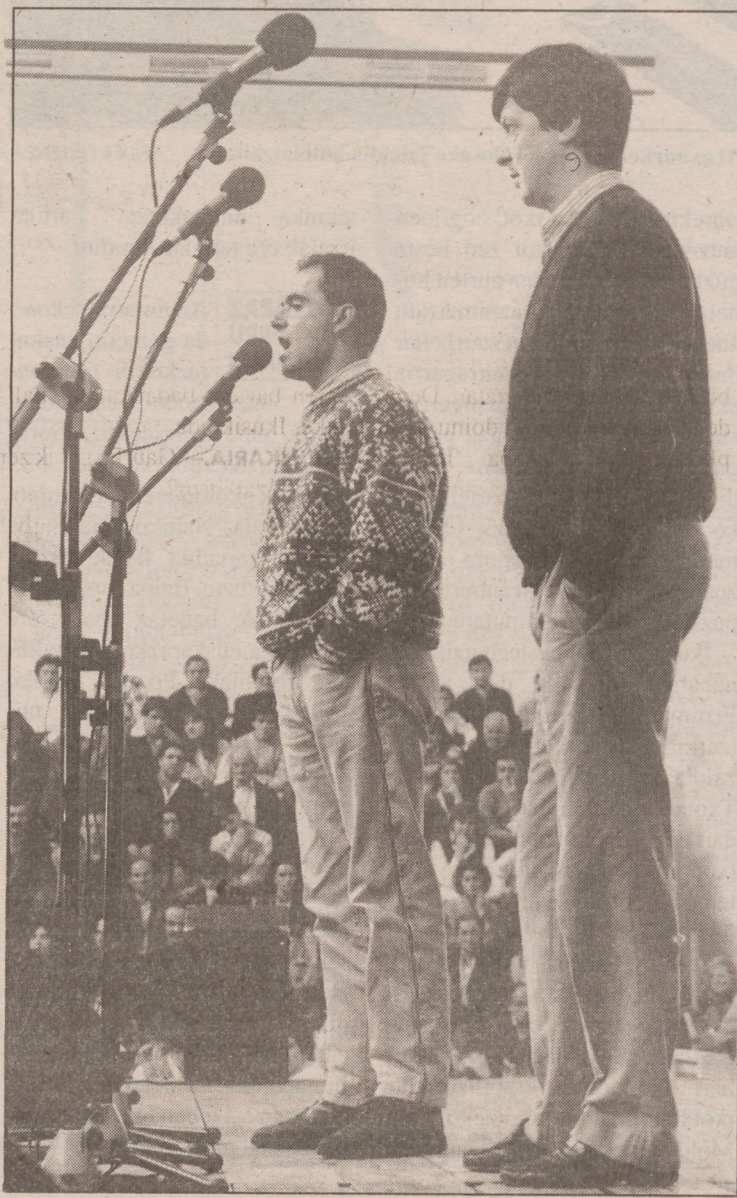
*Ligoi bizitza ez da izaten
beti bizitza txukuna.
Iruditzen zait ez dela oso
ona nere etorkizuna.
Orain bi urte banuen norbait
nik bihotzez maite nuna,
beti ezezko erantzuna, (bis)
beti ihesi, beti kanpoan,
gogoan nuen kutuna
bi bertsoetan laburtuko dut
nere azkeneko gutuna. (bis)*

*Adizu neska garai batean
nengoen itxaropenez,
azken boladan lur jota nago
bai aurpegiz bai barrenez,
beti baieztatu bat entzun nahirik
zure erantzuna beti ez.
Hargatik, nago negarrez. (bis)
Itxoiteak merezi duen
esan zaidazu mesedez,
bizi osoa ezin dut pasa
zure baietzaren fedez. (bis)*

*Baietz entzun nahi, ezetz entzuten
egoera aldrebesa
Nahiago nuke sentimentu hau
zeuk sentitu bazeneza.
Bere horretan utzi nahi zaitut
ez da batere erreza.
Ondo nagonik ez pentsa. (bis)
Gaur egunean zu zara nere
ametsetako printzesa,
agian, noizbait, ni izango naiz
printzesa zure ametsa. (bis)*

AZKEN KANPORAKETA

Bertsolaria	8ko nagusia	8ko txikia	Errima	Puntua	10eko txikia	Kartzela	Guztira
Euzkitze	140,5	139	49,5	97	151,5	155	732,5
Lopategi	132,5	134	43	89	140	142,5	681
Loidisaletxe	125	135	43	85	127,5	133,5	649
Telleria	126,5	116	49	91	131,5	124,5	638,5
Olaso	122,5	128	37,5	86,5	124,5	126,5	625,5
Arozena	119,5	126,5	47	74,5	128	124,5	620
Intxausti	123,5	116,5	44	81	125	123	613
Sasiain	102	139,5	42,5	83	113	122,5	602,5

Xabier Euzkitze eta Loidisaletxe azken kanporaketan. EDURNE KOCH

SAILKAPENA

Final-aurrekoetara

1. Murua 760
2. Lizaso 744,5
3. Egaña 743,5
4. Euzkitze 732,5
5. Peñagarikano ... 718
6. Sorozabal 715,5
7. Iturriaga 712,5
8. Enbeita 695
9. Sarasua 694,5
10. Arzallus 691
11. Elortza 689,5
12. Mendizabal 685,5
13. Lopategi 681
14. Zeberio 660,5
15. M. Arozena 656
16. Lopez 650

Kanpoan

17. Respaldiza 649,5
18. Loidisaletxe 649
19. Telletxea 646
20. Munduate 643,5
21. Elortza 642
22. Olalde 641
23. Mendiburu 638,5
24. Telleria 638
25. Lertxundi 636
- Urdangarin 636
27. Ajuria 632
- Elizagoien 632
- Gojenola 632
30. Areitio 631,5
31. Maia 630,5
32. Olaso 625,5
33. Estitxu Arozena. 620
34. Lizarreta 615
35. Intxausti 613
36. Omagojeaskoa . 612
37. Agirre 610,5
38. Mañukorta 605,5
39. Sasiain 602,5
40. Xalbador 578

Bertsolari hauetatik, 16 lehenak sailkatu dira final-aurrekoetarako. Arzallusen partehartzea ordea zalantzan dago oraindik. Berak parte hartzerik izango ez balu, Respaldiza izango zen final-aurrekoetan.

Hamaseiko tren

I. E / ZUMARRAGA

Hamasei lagunek osatuko dute Eibar eta Bilbon barrena ibiliko den tren. Urduri joango dira bi bagoiz osatutako trenetan, Belodromoan bukatzen den trenbidetik kanpo ez geratzeko lehiatzen diren bitartean. Hamar gipuzkoar, lau bizkaitar, nafar bat eta Iparraldeko ordezkari bat dira trenetan aurrera egin dutenak, batzuk zuzen-zuzenean eta beste batzuk puntuazioz. Baina guztiak merezimendu osoz. Murua, Li-

zaso, Egaña, Euzkitze, Peñagarikano, Sorozabal, Iturriaga, Enbeita, Sarasua, Arzallus, Elortza, Mendizabal, Lopategi, Zeberio, Arozena eta Lopezek egin dute aurrera. Orain arteko bidea gogorra izan da, baina datorrena ere ez da samurra izango, Belodromoko geltokian zortzik bakarrik baitute tokia. Jesus Arzallusen bidea oraindik ez da bukatu. Goiazko bertsolariak txapelketan aurrera egiteko borondatea azaldu badu ere, errefuxiatu izanik bizi duen egoerak sor diezazkiokeen oztopoak gainditu beharko ditu.

Bertsolari

Txapelketa Nagusia 93

«Berehala ohartu naiz egun samurra nuela»

Euzkitze erraz nagusitu zen Zumarragan

Lan bikaina egin gabe, azkar antzeman zion Xabier Euzkitzek final-aurrekoetarako txartela erraz lor zezakeela. Olaso, Telleria, Loidisaletxe hirukoteak bere maila eman ez zuelako neurri handi batean. Berak espero ez bazuen ere, final-aurrekoetarako txartel zuzena lortu zuen Aritz Lopategik, saio txukuna egin ondoren.

I. ELLAKURIAGA / ZUMARRAGA

Zailtasun handirik gabe nagusitu zen Euzkitze igandean Zumarragan egin zen saioan. Sailkapena poltsikoan seguru ikusten bazuen ere, doinu berri bat atera nahi izan zuen kartzelako gaian. Joseba Tapiak egindako doinu polita kaleratu zuen eta berarekin arratsaldeko bertso onenak bota ere bai. Oraindik beste bat atera dezakeela ere iragarri zigon.

EGUNKARIA.— Zer iritzi duzu orokorrean Zumarragako saioaz?

XABIER EUZKITZE.— Ez dut uste oso maila onekoa ere izan denik, batipat berez puntan ibili beharko luketen batzuk ez direlako ibili. Olasok ez du bererik eman, Telleriak ere ez, ezta Loidisaletxe ere.

EGUNKARIA.— Nola ikusi duzu zeure burua saioan zehar?

EUZKITZE.— Hasieran batere kontzentrazioa gabe hasi naiz lanean, lehenbizi zortziko handian jarri digun gaia ere ez dut behar bezala entzun, baina berehala konturatu naiz egun samur samarra nuela eta ez nuela arazo handirik izango. Neure burua nahiko sueto ikusi dut.

EGUNKARIA.— Kartzelako gaian zerbait arriskatu duzu?

EUZKITZE.— Ez, zenbaitek pentsatuko du behar handiegirik gabe hasi naizela florituran. Dena den, banuen gogo doinu hau plazaratzeko, Joseba Tapiak egindako doinua da eta neure burua sueto eta konfiantzaz ikusi dudanez, pentsatu dut 'ba, beharrik ez daukat baina, ba, aurrera'.

EGUNKARIA.— Gaur doinu berri bat erabili duzu. Beste doinu be-

Erraztasun handiz nagusitu zen Euzkitze Zumarragako saioan. E.KOCH

rririk plazaratzeko asmorik badaukazu?

EUZKITZE.— Bai, baliteke. Besteren bat ere badaukat eta baliteke. Ikusiko da.

EGUNKARIA.— Gaurko gaiak zer iruditu zaizkizu?

EUZKITZE.— Oso onak. Oro har oso onak iruditu zaizkit eta gai jartzen aritu den taldeari zorionak eman nahi nizkioke.

EGUNKARIA.— Aurrera begira

zer asmo izango duzu?

EUZKITZE.— Pausoz pauso joan beharra dago. Lehen esan dut irudimenez Urolako tren zahar hartan sartu nahi nukeela eta Eibartik zehar, Bilbotik barna, Belodromora deskarritatu gabe iritsi. Lehen helburua behintzat hori litzateke, finalera iristea gehiegi sufritu gabe eta behin hara iritsiko banintz, ba beno, arriskatzeko prest egongo nintzateke.

BERTSOZALEAREN TXOKOA

ANDONI AIZPURUA

ETBko kazetaria

EDURNE KOCH

AITOR UGALDE / ZUMARRAGA

■ Zein da Zumarragako saio honi buruz duzun iritzia?

■ Nire ustez nahiko saio kaskarra izan da, bertso onak izan dira baino orokorrean nahiko kaskarra. Beharbada gazte dexente zegoelako eta gazteek, nerbioak jota edo, ez dutelako maila eman.

■ Epaimahaiak hartutako erabakiarekin konforme geratu al zara?

■ Euzkitzerena nahiko garbi zegoela uste dut eta gero bigarrenetik laugarrenera ez nuen garbi ikusten zein izango ziren. Beno, Telleria espero bezala ez dela aritu bai, ni ere konturatu naiz potoren bat egin duela eta ez dela batere zentratuta ibili. Baina egia esan Sasiain zortzigarren izatea, niri behintzat, ez zait batere ondo iruditu.

■ Txapelketa jarraitzen ari zara?

■ Bai, jarraitu bai. Gaurkoa izan da ikusi dudana lehen zuzeneko saioa, baina bai, jarraitu dut. Gainera, Murua lehengusu txikia dut eta Gernikan saio on hura egin zuenetik gehixeago oraindik. Finalera ere joango naiz.

■ Noiztik zara zu bertsozale?

■ Gure aitonen aldetik beti entzun izan ditugu bertsoak etxean, eta baita abestu ere. Gero Gabirian bertan, nik uste dut bertso ohitura handia dagoela, urtero festak bertso saio batekin hasten ditugu, gainera bertsolari gazteen txapelketa ere egiten da.

■ Eta bertsoak botatzen al dituzu?

■ Bai, dexentetan, gehienbat afari on baten ondoren, sagardotegietako giro horretan eta koadrilako festa giro horretan aritzen naiz bertsoan. Askotan kotxean bakarka noala ere jartzen naiz horretara.

■ Faboritorik ba al daukazu aurtengo Txapelketa irabazteko?

■ Murua oso ondo dabil aurrean eta faboritoen artean bera jarriko nuke nik, bihotzez behintzat. Txapelketatik kanpo, beharbada, Peñagarikanoren freskotatua asko eskertzen dut. Faborito bat jartzen ez naiz ausartzen, hor badaude bost edo sei oso batera eta edozeinek irabaz dezake.

Lopategik ez zuen espero bigarren izatea

A. U. / ZUMARRAGA

Igandean Zumarragan egindako saioa ez zen maila onekoa izan. Horren adierazle da, bi lehenak alde batera utzita, ez zela bertatik atera final-aurrekoetan egongo den inor. Eta printzipioz bazeuden horretarako hautagaiak, Olaso, Telleria eta Loidisaletxe esate baterako. Baina Aritz Lopategi sailkatu zen guztien aurretik, eta Euzkitzeren atzetik. Gernikarrak saio orekatua egin zuen orokorrean, akats nabarmenik gabe.

Bera gustora zegoen saioaren amaieran, «nahiko trankil ibili naiz eta nahiko konforme geratu naiz neure saioaz. Ez nuen pentsatzen bigarren izango nintzenik, baina horrela ipini naute eta pozik nago orain», adierazi zion EGUNKARIAri saioaren amaieran.

Oraín Eibar eta Bilboko final-aurrekoetan jarri beharko dituzte ahalegin guztiak: «Oraín nire asmoa erridikulorik ez egitea da, zeren saio gogorak dira eta nahiko estu ibiliko naiz».

Final-aurrekoetan puntu bakar batez ez da egongo Loidisaletxe.

Puntu arabera azkena sailkatu den Juan Mari Lopezengandik puntu bakar batera geratu da. «Azkenean horixe da pena, puntu bakar batengatik final-aurrekoetatik kanpo geratzea; baina gaur ez naiz gustora aritu, nerbioa eta nahiko lotuta», adierazi zion errejidarrak.

Berak baino puntu gutxiago lortu zituzten Telleria eta Olasok. Telleriak azken agurrean berak egindako saioaren laburpenean bota zuen bezala, argi zegoen gruarik ez zuela beharko puntuak eramateko. Olaso aiarrak, berriz,

hasieran antzeman zuen igandea ez zela bere eguna, «gaizki hasi naiz, zortziko nagusian hankaluz bat egin dut, gaia ere ez zen nire gustokoa. Lan polita egitea zen gaurko nire asmoa, baina hasiera horrek asko markatu dit hortik aurrera egin dudana».

Estitxu Arozenak igandean argitaratutako elkarrizketan adierazten ziguna, txapelketak ez duela mugatzen bertsolari baten maila, bete egin zen bere kasuan. «Hemendik aurrera aita animatuko dut, eta pozik gainera», adierazi zuen saioaren amaieran.

ari naizela

JOXERRA GARZIA

BERTSOZALE: tasuna ala keria?

Zumarragako saioan gertatua ikusirik, gaitz egiten zait bertsoaioari berari buruz idaztea. Saio kaxkarra izan baitzen, batetik, aspergarria oso. Euzkitzek nekerik batere gabe atera zuen lehen postua, berak dakien bezala esaldiak josiz, harrigarriro, baina arriskatu gabe. Gero ere izango da horretarako aukera...eta beharra. Aritzek saio erregularra egin zuen, eta horixe aski izan zitzaion sailkapena segurtatzeko. Azken batean, talderik kaxkarrena gertatu zen Zumarragako, orokorrean, bi bertsolari bakarrik sailkatu baitziren.

Zergatik, orduan, halako jendetza Beloki pilotaleku apainean? Joxe Mari Gabiria lagun eta lankide ohiak albotik egin zidan komentarioa: «Hemen bazegok bertso saio batean sekula santan ikusterik usteko ez nuen herriko jendea». Bertatik ezezik, kanpotik ere jende mordo gerturatu zen Zumarragara. Mila eta bostehun lagunentzat zegoen pilotalekua egokitua. Mila eta zazpirehun sartu omen zen. Beste ehunen bat, sartu ezinik etxera itzuli omen zen. Frontoiaren teilatu hegaletako leihoetatik, berriz, gazte mordo bat egon zen

saio osoan, ez dakit oso ondo begira ala entzuten.

Pozgarri izan liteke guzti hori zenbaitentzat. Bertsozaletasuna goraka doan seinale garbia. Ez dut nik ezetzik esango. Baina ohizko bertsozale benetakoez gainerako jendea zer dela eta joan ote zen herenegun Zumarragara? Bertso giroan gozatu bat hartu asmotan, ala laurdenetako azken saioaren morboaren usainean?

Izan ere, bertsolaritzaren loraldi harrigarri honetan ere oro ez baita urre.

Juan Bautista de Gamiz Bertso-Paper Lehiaketa abian da

GASTEIZ

Juan Bautista de Gamiz Bertso-Paper Lehiaketaren hirugarren edizioa abian jarri da eta lanak jasotzeko epea datorren abenduaren 10ean amaituko da. Gaztetxoei zuzendutako lehiaketa honen sari banaketa abenduaren 18an izango da Sabandoko (Araba) udaletxean eta bertso saio batekin batera. Arabako Bertsolari Eskolak antolatzen du, Arabako Foru Aldundiak babesten du eta Sabandoko Udala laguntzailea da.

Lehiaketa hiru ataletan banatuta dago, umeena, gaztetxoen eta gazteena, hain zuzen. Umeena eta gaztetxoen (14 urtera arte) Araba mugatuko da eta gazteena (15etik 18ra) Araba eta Bizkaia mailakoa izango da. Umeek bi koplak, gaztetxoek bi bertso eta gazteek 6-8 bertso egin beharko dituzte.

Lanak Gasteizko Bertso Eskolara bidali behar dira, Mateo Moraza kalea, 19 helbidera, hain zuzen.

'Plazara Dantzara' dantzaldia egingo dute Eibarren

EIBAR

Datorren larunbatean 'Plazara Dantzara' izeneko dantzaldia eskainiko dute Eibarko Untzaga plazan, aurtengo San Andres Jaien egitarauaren barnean. Ikuskari honek Deba Beheko hiru dantza talde elkartuko ditu bere barnean eta 250 dantzari inguruk hartuko dute parte dantzaldi horretan.

Elgoibarko Haritz, Debako Gure-Kai eta Eibarko Kezka dantzari taldeek osatzen dute 'Plazara Dantzara' eta hirurak talde bakarra balira bezala hartuko dute parte saioan. Dantzaldia, gainera, trikitilariak eta txistulariak jarriko duten musika eta giro lasai eta herrikoian egingo da. Saioa hil honen 27an izango da.

Bach Jaialdiaren XIV. edizioa gaur hasiko da Donostian eta Ordizian

Fabio Biondi biolin jolearen emanaldiak zabalduko du ekitaldia

Bach Jaialdiaren XIV. edizioa hasiko da gaur, Donostian eta Ordizian, Fabio Biondi biolin jolea eta Europa Galante taldeko zuzendariaren emanaldiarekin. Biondik Johan Sebastian Bach konpositorearen 'Sonata 2.a La minorrean' eta 'Partita 2 eta 3 Mi maiorrean eta Re minorrean' eskainiko ditu.

DONOSTIA

Johan Sebastian Bach konpositorearen eta bere garaikideen musika da Bach Jaialdiaren ardatza, eta Anner Bylisma biolontxelo jole holandarrak Bachen 'Biolontxelorako Suiteak' bai atzo bai gaur eskaintzea aurrikusita bazegoen ere emanaldia bertan behera geratu da Bylisma gaixotu egin delako.

Bach Jaialdiaren egitaraua aintzat hartuz gero, Ricercart Consort Belgikako taldeak 'Musika instrumentalaren kantatak XVII. mendean' emanaldia eskainiko du gaur. Ricercart Consort taldekideak dira: Philippe Pierlot, Piet Stryckers, Kaori Uemura eta Sophie Watillon biolin joleak; Siebe Henstra klabin jolea eta Greta de Reyghere sopranoa. Merula, Marazoli, Legrenzi, Shütz, Buxtehude, Scheidt eta Tunderren obrak joko dituzte hauek.

Europa Galante taldeak kontzertu bat eskainiko du Bach Jaialdian, eta bertan interpretatuko dituzten lanak Vivaldi, Sammartini eta Galuppi konpositore italiarrenak izango dira.

Bilbotar batek jaso du Akwarela Sari Nazionala

BILBO

Euskal akuarelistek jaso dituzte Madrilan egin den Akwarela Sari Nazionalen banatu diren hiru sariak. Juan Manuel Lumbreras Cañada artista bilbotarra rentzat izan da lehiaketa honetako sari nagusia. 'Mahai zuria' izeneko obra izan da aurtengo 17. aldiz egin den lehiaketa hau irabazi duen koadroaren izenburua. Lumbrerasen obra lengoia modernista batean egin dago, sobrietate handikoak eta eleganteak diren koloreekin. Frutero

Iazko ekitaldiko kontzertuek jende ugari bildu zuten.

Europa Galante taldea joan zen udan izan genuen gure artean. Orduan Musika Hamabostaldian parte hartu zuen eta baita izugarritzko arrakasta lortu ere.

Gipuzkoako Diputazioa klabezin baten jabe egin zen joan zen udan eta berau erabiliko da bai Europa Galantek egingo duen emanaldian bai Ricercart Consortenean. Pianoaren tankera duen instrumentu hau Pariseko Atelier Von Nagelek egin zuen.

NEW
COLLEGE
OXFORD

Bestalde, New College Oxford abesbatzaren kantu saioarekin emango zaio amaiera Bach Jaialdiari. Edward Higginbottomek zuzenduko du kontzertua eta Händel, Green, Boyce nahiz Purcellen obrak entzungo dira.

Gaur eta bihar egingo diren kontzertuak Donostiako udal txeko bilkura aretoan izango dira. Etzi, berriz, San Bizente elizan egingo da eta etzidamukoa, Santa

Maria Basilikan. Emanaldi guztiak iluntzeko zortzietan hasiko dira.

Ordizian, bestalde, ostegunean egingo da lehen kontzertua eta berau entzun nahi duenak Barrera Jauregira jo beharko du. Ostiraleko eta larunbateko kontzertuak aldiz Santa Maria parrokian izango dira iluntzeko zazpi terdietatik aurrera. Batetik Ricercart Consort eta Greta de Reyghere sopranoak, eta Europa Galante nahiz New College Oxford abesbatzak bestetik, eskainiko dituzte Ordiziako kontzertuak.

Diputazioko iturriek jakitera eman dutenez, aurtengo hamabi milioi pezeta (521.000 libera) bideratu dira Jaialdiko kontzertuak egiteko. Dirutza horretatik ia hamaika milioi pezeta Diputazioak berak eman ditu, eta gainontzekoa Ordiziako Udalak, Iberia-Aviaco enpresak eta British Council-ek. Aipatzekoa da, Bach Jaialdia enpresa pribatuak laguntzen duten lehen aldiz dela.

batzuekin eta beste zenbait gauzeekin apaindutako mahai bat azaltzen da koadro honetan.

Bigarren urtez jarraian euskal artistek jaso dituzte lehiaketa honetan banatzen diren sari guztiak. Bigarren saria Ricardo Perez Francok jaso du teknika ezearen bidez egindako akuarela batekin. Aipamen berezia berriz, Evencio Cortina pintorearentzat izan da. Cortinak Bilboko Ibaia azaltzen duen lan handiko akuarela bat aurkeztu zuen lehiaketara.

Espainian egiten den akuarelisten lehiaketa bakarra da Lum-

breras bilbotarrak irabazi duena. Izen handiko lehiaketa da eta horrela erakusten du aurtengo bertara aurkeztu diren 200 obrak. Aurkeztutako obra horietatik 22 izan dira azkeneko aukeratu direnak. Arte kritikoak, artista eta irakasleak izan dira lehiaketa honetako epaimahia osatu dutenak.

Saria jaso duten hiru artistak, Euskal Akuarelisten Elkarteak parteideak dira. Elkarte hau akuarelaren teknika berritzearen eta era guztietako estilo eta lengoietara irekitzearen aldeko mugimendu bat egiten ari da.

LABURREAN

ALFRED NOBELEN bizitza aurki pantaila handian

Vilgot Sjöman zuzendariak Alfred Nobelen bizitzari buruzko pelikula filmatuko du laister. Sandrews enpresak ekoiztuko du proiektua eta aurrekontua oso handia izango da Ipar Europako gainerako produkzio lanekin alderatuz gero: 800 milioi pezeta-34 milioi libera. Sjöman oso ezaguna egin zen orain dela bi urte eskas, 'Nyfiken Bla' (Hori bitxia) izenburuko filmeari esker.

VON TROTTAK lan berri bat egingo du Berlingo Harresiari buruz

Milaka berlingarrek hiriko harresiaren erorketa ikusi dute berriz ere Berlingo gune historikoan, Margarethe von Trotta zinemagilea filmatzen ari den pelikularen errodatze lanak direla eta. Von Trotta bikote baten bizimodua jasoko du bere proiektuan. Bi lagunek bananduta eman dituzte azken 30 urte hauek eta Harresiak zutik iraun zuen azken egunean elkarrekin topo egingo dute berriro.

CHRISTOPHER Frank idazle eta zinemagilea hil da

Christopher Frank idazle, errealizadore eta gidolari frantziarra ustekabeaz hil zen joan den larunbatean. Frank 51 urte zeuzkan. 'Mortelle' bere lehen eleberriarekin egin zen ezagun, eleberririk honek Hermes saria jaso baitzuen. 1972. urtean Renaudot saria jaso zuen, gero Truffautek filme bihurtu zuen 'La nuit américaine' lanarekin. n'oublier jamais'.

BAJO ULLOAREN azken filmak bi sari jaso ditu Stockholmen

'La madre muerta' Juanma Bajo Ulloa zuzendari gasteiztarren azken filmak bi sari jaso ditu Stockholmgo Nazioarteko Zinema Jaialdian. Kritikak filme onenari eman dion saria izan da lehena. Bigarrena, aktore onenarentzako saria izan da eta Ana Alvarezek jaso du aipatu filmean egin duen lanagatik.

IRAGARKI MERKEAK (943) 46 90 22

31 x 15 mm

EGUN BAT 1.040 pta/42 l.
ASTEBETE 5.100 pta/208 l.
BI ASTE 9.000 pta/360 l.

31 x 33 mm

31x33
MODULO

EGUN BAT 2.100 pta/84 l.
ASTEBETE 10.200 pta/416 l.
BI ASTE 18.000 pta/720 l.
HILABETE 25.000 pta/1.010 l.

31 x 33ko
BI MODULO

EGUN BAT 4.200 pta/168 l.
ASTEBETE 20.400 pta/832 l.
BI ASTE 36.000 pta/1.440 l.
HILABETE 50.000 pta/2.200 l.

31 x 33ko
LAU MODULO

EGUN BAT 8.400 pta/336 l.
ASTEBETE 40.800 pta/1.664 l.
BI ASTE 72.000 pta/2.880 l.
HILABETE 100.000 pta/4.040 l.

ERAKUSKETAK

ERRETERIA

Berto Paper
Lehiaketa

LEHIAKETAK

ARETXABALETA

VII. Argazki Lehiaketa. Bi ataletan parte har daiteke: batean gaia libre da eta bestean gaia mendia da. Txuri beltzezkoak nahiz kolorezko argazkiak onartuko dira. Informazio gehiago 79 01 05 — 79 93 74 telefonoetara deituz. Lanak emateko azken eguna abenduaren 14a da.

ARRIGORRIAGA

VI. Argazki Lehiaketa. Gaia libre izango. Lanak Kultur Etxean aurkeztu behar dira eta epea azaroaren 30ean itxiko da. Informazio gehiago 671 23 61 telefonon (kultur etxea).

BAIONA

I. Maite Barnetche Erreportai Saria antolatuta du Euskal Tebistak. Euskal Herrian helbidea duten pertsona fisiko nahiz juridikoek parte har dezakete. Erreportaien edukia harremana izan behar dute Iparraldeko gaiekin. Informazio gehiago Euskal Tebistak Avenue Allées Marines hiribidean eta Paul Bert Plazan dituen egoitzetan, Lanak emateko epea 1994ko urtarrilaren 31n amaituko da.

BASAURI

Emakumeek Idatziriko Kontakizun Laburren II. Lehiaketa. Hego Uribe eskualdean bizi diren emakumeek parte har dezakete. Euskaraz nahiz gaztelèraz. Gutxienez 3 folio, gehienez 10. Informazio gehiago 449 46 49 telefonora deituz. Lanak emateko azken eguna abenduaren 15a da.

BILBO

Euskaltzaindiak aurtengo Literatura Sarien deialdia zabaldu du. Idazle gazteen alorrean lanak aurkezteko epea abenduaren 15ean amaituko da. Lanak BBKren Kultura Departamendura bidali behar dira (238 apartatua, Bilbo). Informazio gehiago BBKren bulegoetan.

Kabi Goitia Berto Paper Lehiaketa antolatuta du Maxintxu Euskaltegiak. Bi sailetan banatuko da: helbidea eta gazteena. Lanak emateko epea azaroaren 30ean amaituko da. Informazio gehiago 475 22 33 telefonora deituz.

EIBAR

IX. Euskarazko nahiz Gaztelazko ipuin lehiaketa. 14 eta 25 urte bitarteko edozeinek parte har dezake. Gaia libre izango da eta 7 orrialde izan beharko du gutxiarik eta gehienez 10. Bi maila izango dira: 14tik 17ra bitartekoa eta 18tik 25era bitartekoa. Lanak aurkezteko azken eguna azaroaren 26a da.

ERRETERIA

Zapirain Anaiak V. Berto Paper Lehiaketa. Edonork parte har dezake, zaletu nahiz profesionalek, herritarrek nahiz herriz kanpokoek. Bi maila: 18 urte artekoentzat eta 18 urte gorakoentzat. Gai libre. Informazio gehiago lortzeko nahiz lanak emateko Udala Euskara Zerbitzura jo (Kapitain Etxea). Lanak emateko azken eguna abenduaren 10a da.

MENDI IRTEERAK

ALTSASU

Mandoegira irteera antolatuta du Atakondoako Mendizaleak elkarteak azaroaren 28rako. Informazio gehiago 50 02 01 — 50 07 26 telefonoetara deituz.

ANDOAIN

Iratiko basora irteera antolatuta du Otiara Kultur Elkartek azaroaren 28rako. Izena emateko epea bezperan amaituko da eta 59 24 59 telefonora deituz egin behar da.

ARRIGORRIAGA

Las Nieves-era irteera antolatuta du Club Alpino Padura elkarteak azaroaren 28rako. Informazio gehiago 671 03 45 telefonora deituz.

DONOSTIA

Aitzkorri irteera antolatuta du Mendi Zaleak Mendi Elkartek azaroaren 28rako. Bertan Juan Txasko Rubiori omenaldia egingo zaio. Informazio gehiago elkartearen egoitzan (Jose Elozei 128, 4.).

Mendaurre irteera antolatuta du Xabier eta Aitzarte mendi elkarteek azaroaren 28rako. Informazio gehiago 29 22 73 — 21 32 92 telefonoetara deituz.

GERNIKA

Belatxikietara irteera antolatuta du Goi-Zale Mendi Taldeak azaroaren 28rako.

MUSIKA

DONOSTIA

'Kontrabaxua jazzean'

MUSIKA

ASTRABUDUA

Miren Barrutia eta Gayane Charluyan-ek flauta eta pianoaz kontzertua eskainiko dute Kontserbatorioan 20.00etan.

BEASAIN

Musikabi San Ignacio Ganbara Orkestrak kontzertua eskainiko du Andra Mari Zeruratuaren Parrokian 20.30etan.

BILBO

'El barbero de Sevilla' Rossiniren opera antzeztuko dute Arriaga Antzokian 20.00etan.

Euskadiko Orkestra Sinfonikoak kontzertua eskaini-

OSKAR MARTINEZ DE GEREÑU

KRITIKA

ERREZITALDI LIRIKOA

Fitxa

Interpreteak: Pilar Torreblanca (sopranoa), Miguel Angel Tapia (pianoa). **Egitaraua:** Vivaldi, Haendel, Mozart, Rossini, Giordano, Verdi, Ginastera, Guastavino, Villa-Lobos eta Fallaren obrak. **Tokia:** Gasteizko Principal Antzokia. **Eguna:** Azaroaren 19a.

Saio dotorea

Dozena bat lagun baino ez geunden aurreko ostiralean Principal Antzokiko butaka patioan Pilar Torreblanca, Miguel Angel Tapiak lagunduta, taula gainera atera zenean. Aretoak sekula baino irudi pobregoa azaltzen zuen bere iluntasun ikaragarri hartan; hutsik zegoen alde guztietatik, hotz, morturik. Imajinatzen dut zein gogorra izan behar duen aipatu egoeran kantatzera irteteak edozein artistarentzat: interpreteak zurra-tuenak ere krak egin behar du ezinbestez horrelako panorama beltz baten aurrean, bere artean eta une batez sikiera. Hala ere Pilar Torreblanca ez zen amildu jendearen begietara instant bakar batean ere ez, emanaldiaren hasieratik beretik ahalik eta gehien emanez hara bildutako entzule gutxi.

Bi zati ezberdin izan zituen saioak, honelako errezitaldi lirikoetan dagoeneko ohizkoa bihurtu den legez, aurrenekoa opera errepertorio klasikoko piezez osatua —kontzertuaren zati obligatutzat joenezakeena, nolabait—, eta bigarrena, berriz, konpositore espainiar eta hegoamerikarren abestiei eskainia bere osotasunean. Sopranoak argi erakutsi zuen une orotan bai temperamentuz bai abesteko azaldu zuen eraz, lehenengo ataleko obrak gustokoago zituela bigarrenekoak baino, horren argi erakutsi ere ezen Ginastera, Guastavino eta Villa-Lobosen abestiak (saioaren bigarren partean hirurak), esaterako, gehiegizko zurruntasunez izan ziren interpretatuak. Torre-

Gioacchino Rossini.

blanca antzerki lirikoaren munduan trebatutako kantaria zela esatera etorri zen gutxi gora-behera, eta alde horretatik ez dirudi inori dudarik ere geldituko zitzaionik. Dena den, koloraturazko soprano baten errezitaldia izateko, zerbait gehixeago espero zitekeen agian emanaldi honetatik, behinik behin kantuari dramatizazioari dagokionez. Kantariak, adibidez, ez zuen apenas bibratorik egin goiko erregistroan inoiz, bereziki VOCE DI TESTA azaldu behar izan zuen aldietan, eta horren ondorioz lehen-dabiziko bi ariak, Vivaldiren 'Sposas son disprezzata' eta Haendelen 'Piangerò la sorte mia', hain zuzen, nahiko lauak eta kontrasterik ga-beak ateratzeko ziren. Indarrez ere ez zen ibili soberan hasiera horretan sopranoa, bolümena maiz behar bai-

no gehiago neurtuz, eta zentzu horretan esan liteke bertsio beteagoak aditu ez izanaren penaz gelditu girela gutariko batzuk. Saioak aurre-egin ahala, ordea, bere puntua hartu zion apurka-apurka Pilar Torreblancak ahotsari, Mozart eta Rossiniren doinuak tarteko, Giordanoaren 'Io son l'umile angela' zoragarria iritsi arte.

Lehenengo zatiaeren punturik gorena, hala ere, azken momenturako zegoen gordeta, Verdiren 'Pace pace mio dio-rako', alegia, non abeslariak ilea askatu eta egitarauaren ordura arteko interpretazio-rik kementsuena lortu baitzuen, luzaroan gogoratuko dugun bukaera asaldatu hura tartean, sopranoak «MALEDIZIONE, MALEDIZIONE!» oihukatzen zueneko. Errezitaldiaren bigarren zatia-ri ekiteko orduan, ordea, ez zuen guztiz asmatu Torreblancak doinuak eskatzen zuten estiloarekin, gorago esan dudana bezala, eta pixka bat forzatuak eta desbideratuak izan ziren bere bertsioak hor, Fallaren abesti espainiarrenak barne. Guztia-ekin ere saioa ez zen batere txarra izan, egia esan behar badugu, eta aipamen berezi bat mereziko luke hemen Miguel Angel Tapia piano jolearen lan diskretu eta onak, gainetik bada ere. Ez gene-kiena, ordea, zera zen, Tapia —eskuprogramaren arabera— Principi Antzokiaren kontzertuen programazioko burua zela, aholkulari tekniko gisa. Zer irudituko ote zitzaion bere aurrean horren jende gutxi ikustea?

ko du Ayala Antzokian 19.45etan.

Salvador Puig, Jesus Villa Rojo eta Eugenio Tobalinak kontzertua eskainiko dute biolin, klarinete eta kitarrak Arte Ederretako Museon 19.30etan.

Bilboko Ganbara Orkestra Gazteak eta Abesbatzak San Anton Abasbatzarekin batera kontzertua eskainiko dute Eskolapioen Ikastetxean 20.00etan.

DONOSTIA

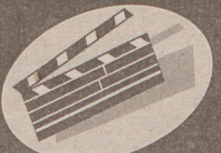
'Kontrabaxua jazzean' Gonzalo Tejadaren eskutik. Victoria Eugenia Antzokiko entzun-gelan 19.30etan.

ANTZERKIA

DONOSTIA

'La cacatúa verde' Arthur Schnitzler-ek idatzitako antzez-lana taularatuko du Arteszena taldeak Mario Gasen zuzendaritzapean Victoria Eugenia Antzokian 12.30etan. (Bereziki ikasleentzat).

ZINE KLUBAK

DONOSTIA

'Sol y bruma: Mali'

ZINEMA-BIDEOA

ARETXABALETA

'Patagonier izotzetan' Jose Karlos Tamaoren ikusentzutezkoa eskainiko dute Zaria Zinema 19.00etan.

ARRIGORRIAGA

'Larra-Belagoa' bideoa eskainiko dute Kultur Etxean 19.30etan.

BILBO

'Der Verschwenner.' Zuz: Kurt Meiselchbeck. Arte Ederretako Museon 17.00etan.

DONOSTIA

'Sol y bruma: Mali' Luis I. Gonzalez ikusentzutezkoa eskainiko dute Okendo Kultur Etxean 19.30etan.

HERNANI

'Cerro Torre eta Fitz Roy' ikusentzutezkoa eskainiko dute Biterin 19.30etan.

URIBARRI GAUBEA

'Shirley Valentine' eskainiko dute Liburutegian 17.00etan.

Kultur Etxea. Fermin Etxeberriaren argazki erakusketak. Azaroaren 28a arte.

BILBO

Arte Ederretako Museoa. Guinovart-en 'Homenaje a Miró' erakusketa. Azaroa osoa.

Arte Ederretako Museoa. 'La venida del Espíritu Santo' Antolinez-en kuadro errestitatu berria ikusgai dago azaro osoan zehar.

Arte Ederretako Museoa. Pablo Palazuelok paperean eginiko obren erakusketa. Azaroa osoa.

BBKren Elkano kaleko Aretoa. 'Euskalduna munduko tontorrik garaienatan' erakusketa. Azaroaren 30a arte.

Boulevard Kafetegia. Nori Ushijima-ren pintura erakusketa. Abenduaren 4a arte.

Berta de Laza Galeria. Pello Alberdiren pinturak. Azaroaren 30era arte.

BURLATA

Kultur Aretoa. 'Hilarion Es-lava eta Burlata' erakusketa. Azaroaren 26a arte.

ERAKUSKETAK

ARRASATE

Harresi Aretoa. Euskal Herriko soinu tresnen erakusketa. Abenduaren 5a arte.

AZPEITIA

Antxieta Kultur Etxea. Javier Iraetaren eskulturak eta Pilar Larrañagaren pinturak. Azaroaren 27a arte.

Loiola 91. 'Zaharkinak' erakusketa etnografikoa. Abenduaren 12a arte.

BEASAIN

ARABA

■ GASTEIZ

AZUL 1. 'Como agua para chocolate'. Zuz: Alfonso Arau / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

AZUL 2. 'Los visitantes'. Zuz: Jean Marie Poirer / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

GURIDI. 'Aladdin'. Walt Disney / 17.30 - 20.00 - 22.30.

GURIDI. 'Kika'. Zuz: Pedro Almodovar. Akt: Veronica Forque, Victoria Abril, Peter Coyote / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

GURIDI. 'Daens'. Zuz: Stijn Coninx. Akt: Jan Decleir, Gerard Desarthe / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

GURIDI. 'Algo para recordar'. Akt: Tom Hanks, Meg Ryan / 17.30 - 20.00 - 22.30.

GURIDI. 'En la línea del fuego'. Akt: Clint Eastwood / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

GURIDI. 'Amor a quemarropa'. Akt: Christian Slater, Patricia Arquette / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

MIKELDI. 'Sol naciente'. Zuz: Philip Kaufman. Akt: Sean Connery / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

MIKELDI. 'Aladdin'. Walt Disney / 17.30 - 20.00 - 22.30.

MIKELDI. 'La madre muerta'. Zuz: Juanma Bajo Ulloa / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

MIKELDI. 'Blanco humano'. Zuz: John Woo. Akt: Jean Claude Van Damme / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

MIKELDI. 'Parque jurásico'. Zuz: Steven Spielberg. Akt: Laura Dern, Jeff Goldblum / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

SAMANIEGO. 'El fugitivo'. Akt: Harrison Ford / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

SAMANIEGO. 'Máximo riesgo'. Akt: Sylvester Stallone / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

SAMANIEGO. 'Dave, presidente por un día'. Akt: Kevin Kline, Sigourney Weaver / 17.30 - 20.00 - 22.30.

SAMANIEGO. 'El retorno de las brujas'. Akt: Bette Midler, Sarah Jessica Parker / 17.30 - 20.00 - 22.30.

SAMANIEGO. 'La maté porque era mia (Tango)'. Akt: Philippe Noiret, Richard Bohringer / 20.00 - 22.30. 18 gorak.

BIZKAIA

■ BILBO

ABRA. 'Zegen'. Zuz: Shohei Imamura / 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.30. (Jatorrizko bertsoan). 18 gorak.

ABRA. 'Trust'. Zuz: Hal Hartley / 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.30. (Jatorrizko bertsoan). 18 gorak.

ASTORIA. 'Parque jurásico'. Zuz: Steven Spielberg. Akt: Laura Dern, Jeff Goldblum / 16.45 - 19.30. 13 gorak. 'La cosecha'. Zuz: David Marconi / 2.00. 18 gorak.

AVENIDA. 'En la línea de fuego'. Akt: Clint Eastwood / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 18 gorak.

AVENIDA. 'Aladdin'. Walt Disney / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.

AVENIDA. 'Algo para recordar'. Akt: Tom Hanks, Meg Ryan / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.

AVENIDA. 'Blanco humano'. Akt: Jean Claude Van Damme / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 18 gorak.

AVENIDA. 'Parque jurásico'. Zuz: Steven Spielberg / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 13 gorak.

AVENIDA. 'Sol naciente'. Akt: Sean Connery / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 18 gorak.

AYALA. Ikus Musika.

CAPITOL. 'Algo para recordar'. Akt: Tom Hanks, Meg Ryan / 17.30 - 20.00 - 22.30.

CAPITOL. 'Kika'. Zuz: Pedro Almodovar. Akt: Veronica Forque, Victoria Abril / 17.15 - 20.00 - 22.30.

CAPITOL. 'Parque jurásico'. Zuz: Steven Spielberg / 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

CAPITOL. 'Amor a quemarropa'. Akt: Christian Slater / 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

COLISEO ALBIA. 'Amor a quemarropa' / 17.15 - 19.45 - 22.00.

CONSULADO. 'Aladdin'. Walt Disney / 17.30 - 20.00 - 22.15.

GRAN VIA. 'Madregilda' / 17.30 - 19.45 - 22.00. 13 gorak.

IDEALES 1. 'Algo para recordar'. Akt: Tom Hanks, Meg Ryan / 17.30 - 20.00 - 22.30.

IDEALES 2. 'Aladdin'. Walt Disney / 17.30 - 20.00 - 22.30.

IDEALES 3. 'El retorno de las brujas'. Akt: Bette Midler / 17.30 - 20.00. 'Simplemente Geraldine'. Akt: Julie Walters / 22.30. 13 gorak.

IDEALES 4. 'Kika'. Zuz: Pedro Almodovar / 17.15 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

IDEALES 5. 'En la línea de fuego'. Akt: Clint Eastwood / 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

IDEALES 6. 'El fugitivo'. Akt: Harrison Ford / 17.00 - 19.45 - 22.30.

IDEALES 7. 'Parque jurásico'. Zuz: Steven Spielberg / 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

IDEALES 8. 'Dave, presidente por un día'. Akt: Kevin Kline, Sigourney Weaver / 17.30 - 22.30. 'Simplemente Geraldine'. Akt: Julie Walters / 20.00. 13 gorak.

‘La cosecha-ren’ aurre-estreinaldia

Giza organoen trafikoari buruzko filmea da 'La cosecha'. David Marconik idatzi eta zuzendu du Bilbon ikus daitekeen istorio hau. Mexikon izan zen denboraldi batean, giza organoen trafikoa ikertzen aritu zen eta orduko gertaeretan oinarriturik sortu du 'La cosecha' filmea. Charlie Pope Hollywood deko gidolaria (Miguel Ferrer aktorea) Mexikora bidaliko dute. Emakume eder bati jarraitzen ari zaionean (Leilani Sarelle, Sharon Stoneren maitalea 'Basic Instint' filmean), bahitu eta giltzurritu bat kenduko diote. Thriller exotiko hau aurtengo Donostiako Zinemaldian aurkeztu zen.

GIPUZKOA

■ DONOSTIA

MIKELDI. 'Blanco humano'. Akt: Jean Claude Van Damme / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

MIKELDI. 'La madre muerta'. Zuz: Juanma Bajo Ulloa / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

MIKELDI. 'Sol naciente'. Akt: Sean Connery / 17.00 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

MULTI 1. 'El mariachi' / 17.15 - 20.00.

MULTI 2. 'Madregilda' / 17.15 - 20.00.

MULTI 3. 'La mitad oscura'. Zuz: George A. Romero / 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

MULTI 4. 'Cuando el amor se acaba' / 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

MULTI 5. 'Dave, presidente por un día'. Akt: Kevin Kline, Sigourney Weaver / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.

MULTI 6. 'Máximo riesgo' / 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.

MULTI 7. 'Yo me bajo en la próxima' / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.

MULTI 8. 'Los visitantes' / 11.00 - 17.00 - 19.45 - 22.15. 18 gorak.

VISTARAMA. 'El último gran héroe'. Akt: Arnold Schwarzenegger / 18.00 - 20.00 - 22.15. 18 gorak.

■ ALGORTA

GUREA. 'Los visitantes' / 17.30 - 19.30. 13 gorak.

■ AREETA

GRAN CINEMA. 'Máximo riesgo' / 17.30 - 22.00. (Etenik gabeko emankizuna).

■ BARAKALDO

DUPLEX A. 'Dave, presidente por un día'. Akt: Kevin Kline, Sigourney Weaver / 17.30 - 19.45 - 22.30.

DUPLEX B. 'Blanco humano'. Akt: Jean Claude Van Damme / 17.30 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

■ BASAURI

SOCIAL ANTZOKIA. 'Los visitantes' / 17.30 - 20.00.

■ DURANGO

ZUGAZA. 'Máximo riesgo' / 19.00.

■ ELORRIO

ARRIOLA. Ez dago emankizunik.

■ GERNIKA

GERNIKA. Ez dago emankizunik.

■ LEKEITIO

ANTZOKI. Ez dago emankizunik.

■ ONDARROA

BIDE ONERA. 'La maté porque era mia' / 18.30 - 22.15.

■ SESTAO

AMEZAGA. Ez dago emankizunik.

■ BERGARA

NOVEDADES. 'Jurassic Park' / 19.30.

■ DEBA

ZUBELTZU. Ez dago emankizunik.

■ EIBAR

UNZAGA. 'Huevos de oro' / 19.30 - 22.15.

RIALTO. 'Tina' / 19.30 - 22.15.

■ ELGOIBAR

HERRIKO ANTZOKIA. Ez dago emankizunik.

■ ERRETERIA

ON BIDE. 'Parque jurásico' / 19.30 - 22.30.

■ IRUN

AVENIDA. 'En la línea de fuego' / 17.00 - 19.30 - 22.15.

BIDASOA. Ez dago emankizunik.

■ LEGAZPI

LATXARTEGI. Ez dago emankizunik.

■ MUTRIKU

EDERRENA. Ez dago emankizunik.

■ OÑATI

SANTA ANA. Ez dago emankizunik.

■ ORDIZIA

HERRI ANTZOKIA. Ez dago emankizunik.

■ TOLOSA

IPARRAGIRRE. Ez dago emankizunik.

LEIDOR. Ez dago emankizunik.

■ ZARAUTZ

MODELO. 'Parque jurásico' / 19.30 - 22.15.

LAPURDI

■ BAIONA

ATALANTE. 'Raining stones' / 22.30.

ATALANTE. 'Bleu' / 20.30.

ATALANTE. 'L'enfant lion' / 18.30.

VAUBAN. 'Jurassic park'. Zuz: Steven Spielberg. Akt: Sam Neil, Laura Dern, Jeff Gold / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Les marmottes'. Zuz: Elie Chouraqui. Akt: Jean Hughes Anglade, Jacqueline Bisset, Christine Boisson / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'La difference'. Zuz: Robert Mandel. Akt: Brenda Fraser, Chris O'Donnell / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Nuit Blanches a Seattle'. Zuz: Nora Ephron. Akt: Tom Hanks, Meg Ryan / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Adieu ma concubine'. Zuz: Chen Kaige / 14.00 - 17.00 - 20.30.

VAUBAN. 'Germinal'. Zuz: Claude Berri. Akt: Renaud, Miou Miou, Gerard Depardieu, Jean Carmet / 14.00 - 17.00 - 20.30.

MARINE. 'Chasse a l'homme'. Zuz: John Woo. Akt: Jean Claude Van Damme / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Cliffhanger traque au sommet'. Zuz: Renny Harlin. Akt: Sylvester Stallone / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Soleil levant'. Zuz: Philip Kauffman. Akt: Sean Connery, Wesley Snipes / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'President d'un jour'. Zuz: Ivan Reitman. Akt: Sigourney Weaver, Kevin Kline / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Les visiteurs'. Zuz: Jean Marie Poirer. Akt: Christian Clavier, Jean Reno / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le fugitif'. Zuz: Andrew Davis. Akt: Harrison Ford / 14.00 - 17.30 - 19.45 - 22.15.

■ DONIBANE LO-HIZUNE

PERGOLA 1. Ez dago emankizunik.

PERGOLA 2. Ez dago emankizunik.

■ HENDAIA

VARIETES. Ez dago emankizunik.

■ KANBO

AIGLON. 'Germinal' / 21.00.

■ MIARRITZE

COLISÉE. Ez dago emankizunik.

ROYAL. 'Les visiteurs'. Zuz: Jean Marie Poirer / 14.00 - 22.15.

ROYAL. 'Jurassic park'. Zuz: Steven Spielberg. Akt: Sam Neil, Laura Dern, Jeff Goldblum / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Meurtre mysterieux a Manhattan'. Zuz: Woody Allen. Akt: Woody Allen, Alan Alda / 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Trois couleurs: bleu'. Zuz: K. Kieslowski / 16.30 - 19.45.

NAFARROA

■ IRUÑEA

GOLEM. 'Kika'. Zuz: Pedro Almodovar. Akt: Veronica Forque, Victoria Abril / 17.30 - 20.00 - 22.45. 18 gorak.

GOLEM. 'En la línea de fuego'. Zuz: Wolfgang Petersen. Akt: Clint Eastwood, John Malcovich / 17.15 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

GOLEM. 'Parque jurásico'. Zuz: Steven Spielberg. Akt: Sam Neil, Laura Dern, Jeff Goldblum / 17.15 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

GOLEM. 'Sol naciente'. Zuz: Philip Kaufman. Akt: Sean Connery, Wesley Snipes / 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

GOLEM. 'Algo para recordar'. Zuz: Nora Ephron. Akt: Tom Hanks, Meg Ryan / 17.30 - 20.00 - 22.45.

GOLEM. 'Aladdin'. Walt Disney / 17.30 - 20.00 - 22.45.

ITURRAMA. 'Los visitantes'. Zuz: Jean Marie Poirer. Akt: Christian Clavier, Jean Reno / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

ITURRAMA. 'Intruso'. Zuz: Vicente Aranda / 17.30 - 20.00. 'Madregilda'. Akt: Juan Echanove / 22.30.

ITURRAMA. 'El abogado del diablo'. Zuz: Sidney Lumet. Akt: Don Johnson, Rebecca de Mornay / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

ITURRAMA. 'Máximo riesgo'. Zuz: Sylvester Stallone / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

CARLOS III. 'Aladdin'. Walt Disney / 17.30 - 20.00 - 22.30.

PRINCIPE DE VIANA 1. 'Amor a quemarropa'. Zuz: Tony Scott. Akt: Christian Slater, Patricia Arquette / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

PRINCIPE DE VIANA 2. 'Blanco humano'. Zuz: John Woo. Akt: Jean Claude Van Damme / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

PRINCIPE DE VIANA 3. 'Parque jurásico'. Zuz: Steven Spielberg. Akt: Sam Neil, Laura Dern, Jeff Goldblum / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

OLITE. 'Tango feroz'. Zuz: Marcelo Piñeyro / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

OLITE. 'Dave, presidente por un día'. Zuz: Ivan Reitman. Akt: Kevin Kline, Sigourney Weaver / 17.30 - 20.00 - 22.30.

OLITE. 'Playboys'. Zuz: Gillies MacKinnon / 17.30. 'La estación'. Zuz: Sergio Rubini / 22.30. Zinema Europarraren Astea (Jatorrizko bertsoan). 'La Tierra'. Zuz: A. Dovjenko / 20.00. (Zinema Sobietarraren Antologia).

OLITE. 'Como agua para chocolate'. Zuz: Alfonso Arau / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

NAFARROA BEHEREA

■ DONAPALEU

ARGITZE. 'Jurassic Park' / 21.00.

■ DONIBANE GARAZI

VAUBAN. Ez dago emankizunik.

■ ARROSA

BILTOKI. Ez dago emankizunik.

■ BAIGORRI

HELETA. Ez dago emankizunik.

ZUBEROA

■ MAULE

MAULE BAITHA. 'Germinal' / 20.15.

Portu

08.10

Gorde

17.52

AZAROA

23

ASTEARTEA

Azaroaren 29an ilbete

HOROSKOPOA Uxue Agirre

ARIES

martxoak 21 — apirilak 20

Endo hasi dugu astea? Asteak hasten ar-
ta zara: zurea bai dela aste-arte.

TAURUS

apirilak 21 — maiatzak 20

Plastikozko lorea oparitu dizu? Zimeldu-
ko ez den maitasunaren seinalea, agian...

GEMINI

maiatzak 21 — ekainak 20

Sudurra ez zaizu luzatzen? Orain biribila
duzu? Halamoduzko gezurak esanez...

CANCER

ekainak 21 — uztailak 21

Asteburua mendian eman duzu? Nekatu-
ri? Noski: urteen pisua gehi motxilarena.

LEO

uztailak 21 — abuztuak 23

O! Amodioa... Hodeietan bere aurpegia
kusten duzu... Kontuz! Ekaitza dakarte!

VIRGO

abuztuak 24 — irailak 23

Eguberrietan ere ekologista zara? Bolak,
zarra, argiak. Benetako pinua dirudizu.

LIBRA

irailak 24 — urriak 23

Esnagailuak kale egin? Arratsaldeko seie-
tan ohartu zinen gaizki jarri zenuela?

SCORPIUS

urriak 24 — azaroak 23

Oliba hezurak lurrera botatzea arrisku-
tsua da. Eta antxoa botatzea? Zikinkeria.

SAGITARIUS

azaroak 23 — abenduak 23

Bai. Ez. Bai. Ez. Beti berdin? Kendu er-
diko puntua eta baietz dio. Ala ezbaian...

CAPRICORNIUS

abenduak 24 — urtarrilak 20

Etxean sartzean fitxatu beharra? Enpresa
etxea baino garrantzitsuagoa zelakoan?

AQUARIUS

urtarrilak 21 — otsailak 18

Marrakzi bizidunak gustoko dituzu? Per-
sonaia bitxienekin identifikatzen zara...

PISCIS

otsailak 19 — martxoak 20

Azenarioak janez beltzaran jarriko zarela?
Oraingoz butano bonbona ematen duzu.

E F E M E R I D E A K

Gerra Ifni lurraldean

1957. an talde armatu ezezagunek Ifni lurraldean espainolek zi-
uzten posizioei eraso egin zieten Marokkotik. Erasotzaileek hartu zuten Ti-
luin, eta Sidi Ifni lurraldeko hiri nagusira zuzenean zihozazenean espainolek
frantziako hegazkinen laguntzaz kontraerasoari ekin zioten. Marokkoko Go-
bernua erasoarekin zerikusirik ez zuela azaldu bazuen ere, Espainiako Itsas
Armada Agadir-era abiatu zen Rabat ohartarazteko.

1965. Arteondo harrijasotzailea

hil zen.

1973. Joxe Alberto Agirre musika-
ria hil zen.

SANTUAK. Josu, Felizitas, Lu-
krezia, Klemente.

T E L E F O N O A K

Hegoaldetik Iparraldera
hots egiteko: 07-33-
aurrezenbakia.

Iparraldetik Hegoaldera:
19-34. (eta 45, 4, 43 edota 48,
Araba, Bizkaia, Gipuzkoa edo
Nafarroara deituz gero).

Hegoaldeko herrialdeen
artean:
Araba: 945-
Bizkaia: 94-
Gipuzkoa: 943-
Nafarroa: 948-

IPARRALDEA
Gasteizko ospitalea 59 44 35 35
AMU 15 / 59 63 33 33
Luzonatzeko kasuetan 56 96 40 80
Suhiltzaileak 18
Suhiltzaileak BAMen 59 63 55 55
Pozia 17
Nafarroako Suprefetura 59 59 09 19
Gasteizko gas arazoak 14 / 59 52 10 18
Errepideetako berri 56 96 33 33
Kontseilu Orokorra 59 25 78 40
Murrizteko aireportua 59 23 90 66
NCFeko trenbideak 59 55 50 50
Laborantza Ganbara 59 29 50 43
Gasteizko telefonoz 36 99
Gasteizko agiri (grabatua) 59 22 03 30
Meso zerbitzuak 59 23 84 15

HEGOALDEA
SOS Deiak 088
Gasteizko 092
Pozia Nazionala 091
Gasteizko telefonoz 093
Telefono argibideak 003

ARABA
Suhiltzaileak 28 25 25
Gurutze Gorria 13 47 47
DYA 28 10 20
Errepideetako informazioa 25 42 00
Erizaintza-Arkaute 28 20 00
Miñoiak 13 55 00
Goardia Zibila 25 61 00
Txagorritxuko Ospitalea 24 26 00
Santagoko O. Orokorra 25 36 00
Ospitale Militarra 13 65 77
Poliklinika 22 33 00
Arana Eritetxea 28 28 00
'N' S' Esperanza' klinika 25 25 00
Asepeyo klinika 27 46 55
Araba klinika 14 21 00
Forondako Aireportua 27 33 00
Gasteizko RENEE geltokia 23 20 30
Autobus geltokia 25 84 00
'Radio Taxi' 27 35 00
Elbarrituentzako taxiak 908870144
908870244

BIZKAIA
Diputazioako suhiltzaileak 492 28 00
Bilboko suhiltzaileak 423 30 00
Gurutze Gorria 422 22 22
DYA 431 92 00
Erizaintza 444 14 44
Larrialdiak (Osakidetza) 475 75 00
Basurtoko ospitalea 441 88 00
Galdakaoko eritexea 456 88 16
Santa Marina 446 20 66
Gurutzetako ospitalea 490 31 00
Sondikako aireportua 453 13 50
RENEE 423 86 33
ET/FV Atxuri 433 95 00
ET/FV San Nikolas 416 13 12
ET/FV Unamuno plaza 415 50 26
Bizkaia Irrati Taxiak 416 22 22
'Radio Taxi' 444 88 88
'Tele Taxi' 444 23 33

GIPUZKOA
Donostiako suhiltzaileak 080
DYA 46 46 22
Gurutze Gorria 22 22 22
Itsasoko Gurutze Gorria 27 22 22
Ospitale Probintziala 45 40 00
Erresidentzia 45 38 00
Gurutze Gorria (Donostia) 21 46 00
Gurutze Gorria (Irun) 61 12 03
Poliklinika 46 22 00
Deba Garaiko eritexea 79 53 00
Zumarragako ospitalea 72 39 01
Erizaintza 28 88 88
Goardia Zibila 21 11 00
Hondarribiko aireportua 64 22 40
RENEEko geltokia 28 35 99
ET/FVko geltokia 45 01 31
Easo Taxiak 46 76 66
Santa Clara Taxiak 46 64 55
Radio Telefonoa 42 66 42
Suita Taxiak 39 80 18
Donosti Gas 45 02 00
Tolosagasa 65 07 82
Gas Hernani 33 09 28

NAFARROA
SOS Deiak/Foruzaingoa 088
Iruñeko suhiltzaileak 22 22 22
DYA 17 17 17
Gurutze Gorria 088
Errepideetako informazioa 22 91 17
Goardia Zibila 22 11 00
Eguneko Psikiatri O. 27 38 12 / 61
Nafarroako Ospitalea 10 21 00
Bideko Ama Birjina O. 10 94 00
Noingo aireportua 31 75 12 / 51
Iruñeko Autobus geltokia 22 38 54
RENEEko geltokia 12 69 81
Radio Taxi 21 00 00
Teletaxi 23 23 00
Goardiako Farmaziak 22 21 11

EGURALDIA

ITSASALDIAK (Portugaleten)

Itsasgora

11.28-24.15

Itsasbehera

04.57-17.51

Eguzkia

Lainotua

Estalia

Euri zaparrada

Euria

Ekaitza

Kazkabarra

Elurra

Itsas barea

Itsaskirria

Itsaskia

Itsas handia

Denboralea

Haize leuna

Haize gogorra

Ekaitz haizea

Hodeiak euririk gabe

Gaur zerua estalita azalduko da Euskal Herria osoan; hala ere hegoaldeko eskualdeetan, batez ere Erriberan, eguzkia eta hodeiak tartekatuko dira. Goiz partean laino ugari izango da bailaretan. Ez du euririk egingo. Pirinioetan elurra egin dezake mila metrotik gora. Tenperaturei dagokionez ez da inolako aldaketarik espero. Haizeak iparretik edo iparrekialdetik joko

Itsasoa

Haizeak hegoaldeko joko du 2-3ko indarrarekin, eguerdi aldera ekialdetik 3-4ko indarrarekin. Bisibilitatea: Erdipurdikoa. Itsas hondoa: Iparmendebaldekoa 1-2 metroko olatuekin. Itsasoaren egoera: Itsaskirria itsaskira.

Atzoko minimoak aireportuetan

Miarritze	3
Iruñea	-1
Donostia	3
Gasteiz	-2
Bilbo	2

D E N B O R A P A S A E N B I D O

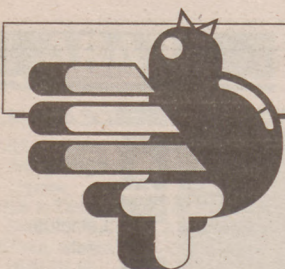
HITZ GEZIDUNAK

Txango	Eraikitze- lur-sail Ezari ..., arian	Intsektu mota	Lapurdiko herria Ugaztun erdi itsua
Diruduna		Hitzaurre	
Beldurtiak			
Emea gu- rasoekiko			Infusio mota Bat
Etsaia			
Izen arabiarra			
		Iodoa	Röntgen
		Bokala	49
Edari tropikala Ohorezko hitzemate			Iparretarrak
		Burdinolak	

AURREKOAREN SOLUZIOAK

SU TA GAR

E-916

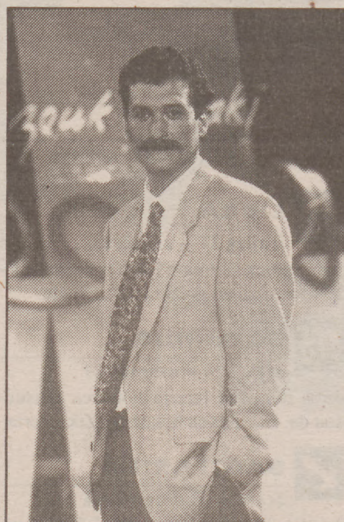

ETB 1

TXORITXOARI MOKOKA

INES INTXAUSTI

Hartu dirua eta ihes egin

Jorge Gimenez.

Paco Lobaton aurkezleak hainbat minuta, ordainketa eta soldataren artean zenbat diru irabazten duen jakin nahian dabil-kigu aspaldian Gobernu espainiarreko Ministro Kontseilua. Espainiako kate publikoak krisialdi larrian murgilduta dabilta; izan ere, Telenorteren antzeko zentroak itxi nahi omen dituzte. Beste neurri batzuen artean, gainera, bigarren katea alokatu nahi diete kate autonomikorik ez duten erakundeei, hartara dirua aurrez dezaten. Agian, oraindik ez da berandu eta gure telebistan ere horrelako jarrerak lehenbailehen imitatzen hasi beharko genuke, Lobatonen moduko kasu eta aferrak saihestu ahal izateko. Audientziaren zenbaki mugikorrek orekatzeko orduan beren burua beharrezkotzat jotzen dutenak ere hasi baitira, dagoeneko, ETB enpresa ring telebisiboaren sokatik zintzilik uzten.

Gure euskal background kulturean, bada errespetuz, tradizioz eta etikaz ukiezinak gertatzen diren hainbat gauza, gure izate haragizkoaren gainetik daudenak. Horien aurka egindako zerbait sakrilegio bihurtuko da bat-batean. Zertaz ari natzaizuen? Bada, bertsolaritaz. Gaur egun dugun txapelketa Euskal Bertsolaritzaren Munduko Txapelketa dela esan dezakegu, zalantza izpirik gabe, noski. Mundu

osora jotzen duten lehiaketa guztiek jarraipen zehatza behar dute, biztanleok haiek ondo neur ditza-gun, eta, nahiz egun bertsolaritzaren protagonismoa omnipresentea den, ados nago ematen zaion eta merezia duen tratamenduarekin.

Baina ea bertsoek duten lore miresgarrien lurrin hipnotikoak ez dizkigun benetako basoetako arantzak ikusten uzten. Eta hori esanda bukatu nahi nuke gaia, hain ur mugitu eta uherretan igeri egiteko leku lehorrean utzi behar baita arropa, eta ni, une honetan, biluzik nago. Hurrengoan, ikerketa lanean hasiko naiz, wolframiozko bainujantziak etorri eta

gaiari seriooki eutsi ahal izateko. Utz ditzagun, bada, urak arrastora sartzen. Gaur astelehena da, gainera, eta, beraz, nire telebista egunik gogokoena.

Asteburu honetan, dena den, joandako astean grabatutako programak ikusten eman dut denbora, eta oraindik ere ez zait berandu iruditzen, iragan eta etorkizuneko ikuspuntu sinkronikoak gordetzen dituen hainbat kontu agertzeko. 'Zeuk erabaki' saioan, kasu, bikoiten arteko leialtasuna aztertzen saiatu ziren sexologo, ikertzaile pribatu eta bidente edo azti baten artean. Atzo ere, Mercedes Milak espainiarren ohitura sexualei buruz hitz egin zuen eta Joseba Agirretxeak emakumezkoen eta gizonezkoen arteko harreman arazoak azaldu zituen. Nik, egia esan, ez dakit zer arraiorengatik sartuko ote diren gure sasikomunikatzaileak, freskotasan horrekin, hain gai freudarreki ekinaz, telebistaren gizartearen edo irudimen soziologikoaren azken krisialdi existentziala azaltzeko ez bada. Oso interesgarriak izan behar dute, nahitanez, azken mende honen dekadentziaren suaren aurrean Neronena egiteko. Ni behintzat adi-adi egon nintzen eta, lehergoan Jorge Gimenezi gaia oso apasionantea zela aitortzen entzunioenez, atzo ere ez nituen Mila eta Agirretxearen saioak galdu, eta portzieto.

11.20: **AURKEZPENA.**11.25: **TXURI BELTZ.**

(Errepikapena).

12.35: **BEGOÑAREN ETXEAN.**12.40: **IPARRALDEAREN ORENA.** Albisteak.12.45: **GAUR EGUN-EUSKAL HERRIA.** Albisteak.13.00: **GAUR EGUN.**13.30: **CASPER ETA BERE LAGUNAK.**

'Jostailu bila'.

13.55: **SEABERT.**

'Yetiren bila'.

14.10: **SNORKAK.**

'Snork sauriokumea'.

14.35: **POLE POSITION TALLEA.** Marrazki bizidunak.

'Amuarrairenen itzala'.

15.00: **TY ETA UAREN BIDAIA FANTASTIKOA.**

'Zubi altxagarria'.

15.15: **EGUNBETE.**

(Errepikapena).

15.45: **TENISA.** Masters Txapelketa.

Finala. (Errepikapena).

17.05: **TXOKO-LATEX.**

(Errepikapena).

17.25: **DEIAK.** Erreportaiak.18.15: **GAUR EGUN: ORAIN HURRENGO.** Albisteak.18.20: **IPARRALDEAREN ORENA.** Albisteak.18.30: **SUPERBAT.**
—JAMES BOND* GAZTEA: Marrazki bizidunak. 'Extralurtar xelebreak'.

—ISIDORO: Marrazki bizidunak. 'Polizi ajentea'.

—KAPITAIN PLANET ETA PLANETARIAK. Marrazki bizidunak.

—DINOSAUROAK: Marrazki bizidunak. 'Narraztieneko gau haiek'.

—LEHENENGO MUSUAK: Telesaila: 'Shanpuzalea'.

—DRAGOI BOLA Z: 'Lagun kuttun bat galdu'.

21.10: **QUEEN: GURE BIZITZETAKO EGUNAK.**

Queen taldearen abesti arrakastatsuenen bilduma.

22.00: **GAUR EGUN.**22.35: **FUTBOLA.** ETB Txapelketa.

Eibar-2.B mailako konbinatua.

00.20: **AZKEN ALBISTEAK.**00.25: **EGI BIDEAN.**00.40: **AMAIERA.**

ETB 2

tve1

2 tve

TF1

2 France

France 3

11.32: Aurkezpena.
11.35: Curso de ingles 'Victor'. Ingeleseko saioa.
11.50: Empresa vasca.
12.20: Pelillos a la mar.
13.20: Mira quien habla.
13.50: En casa de Begoña. Etxerako aholkuak.
13.55: Cocina para todos. Sukaldaritza saioa.
14.15: Teleberri-Euskal Herriak. Albisteak.
14.30: Teleberri. Albistegia.
15.35: Cine 2: 'Adios amigo'. Filmea.
17.30: En casa de Begoña. Etxerako aholkuak.
17.45: Dokumentala.
17.55: Los casos del padre Dowling. Telesaila.
18.45: Mira quien habla. Telesaila.
19.05: Cine 2: 'La sombra de un titán'. Filmea.
20.35: Cocina para todos. Sukaldaritza saioa.
20.58: Teleberri. Albistegia.
21.35: Dos y uno. Umorezko telesaila.
22.05: Cine 2: 'Superpolicia en apuros'. Filmea.
23.55: Teleberri. Albistegia.
00.05: Calor de hogar. Telesaila.
00.30: Amaiera.

07.30: Pinnic. Haurrentzako saioa.
09.15: La primera respuesta.
10.05: Albisteak.
10.10: Pobre diablo. Telesaila.
11.00: Pasa la vida.
13.30: El menú de Karlos Argiñano. Sukaldaritza saioa.
13.55: Albisteak.
14.00: Informativo territorial.
14.30: No te rías que es peor.
15.00: Telediario 1. Albistegia.
15.30: Kassandra. Telenobela.
16.25: Sesión de tarde: 'La casa soñada'. Filmea.
18.05: Albisteak.
18.10: Regreso a casa. Telesaila.
19.00: ¿Quién es el jefe?. Umorezko telesaila.
19.25: Colorin colorado.
20.00: A las ocho con Raffaella. Magazina.
21.00: Telediario 2. Albistegia.
21.30: ¿Quién sabe donde? 'Una familia de locos'.
23.30: Gente de primera.
00.45: Telediario 3.
01.15: Llamadas a medianoche. Telesaila.
02.00: Testimonio.
02.05: Diga 33.
02.55: Amaiera.

07.00: 24 horas.
09.30: La aventura del saber.
11.00: La película de la mañana: 'La noche tiene ojos'. Filmea.
12.20: 24 horas.
13.30: Ultraman. Telesaila.
14.00: Los piratas de las aguas tenebrosas. Marrazki bizidunak.
14.55: Los fruittis. Marrazki bizidunak.
15.00: Cifras y letras.
15.30: La tierra del aguila. Dokumentala.
16.30: Pobladores del planeta. Dokumentala.
17.00: Astrid Lindgren para los niños. Telesaila.
17.30: Delfy y sus amigos.
18.00: Patoaventuras.
18.30: La familia Hogan.
19.00: Compañeros de clase.
19.30: Los problemas crecen.
20.00: El informe del día.
20.30: El superagente 86.
21.00: Lingo. Lehiaketa.
21.30: Así es Hollywood.
22.00: ¡Jo, que noche! 'Una familia de locos'.
23.40: El orgullo del Tercer Mundo.
00.10: Rumores.
00.40: Eurnews.
01.15: Cine club: 'La princesa de la luna'.
03.15: Amaiera.

06.00: Intrigues.
06.25: Météo.
06.30: Club mini zig-zag.
07.00: TF1 matin.
07.25: Club Dorothee avant l'école.
08.30: Télé shopping.
09.00: Hopital central.
09.45: Haine et Passions.
10.25: Intrigues.
10.55: Tribunal.
11.25: Santa Barbara.
11.50: La roue de la fortune. Lehiaketa.
12.20: Le juste prix.
12.50: A vrai dire.
13.00: Le journal de la une.
13.35: Les feux de l'amour.
14.30: Cannon. Telesaila.
15.30: La clinique de la forêt noire. Telesaila.
16.15: Une famille en or.
16.40: Club Dorothee.
17.50: Premiers beisers.
18.20: Hélène et les garçons.
18.50: Coucou, c'est nous!
19.50: Le Bébête show.
20.00: Le journal de la une.
20.50: 'Une époque formidable'. Filmea.
22.30: 30 ans après: le destin tragique des Kennedy.
00.10: Le club de l'enjeu.
00.45: Le bébé show.
00.50: TF1 nuit. Albisteak.
00.55: Reportages.
01.30: Côté coeur.
02.00: Histoires naturelles.

05.55: Monsieur Belvédère.
06.20: Dessin animé.
06.30: Télématin.
08.30: Amoureuement votre.
08.55: Amour, gloire et beauté.
09.20: Matin bonheur.
11.15: Flash info.
11.20: Motus.
11.50: Pyramide.
12.25: Ces années-la.
13.00: Journal.
13.40: Météo.
13.45: INC.
13.50: Le renard. Telesaila.
14.50: Tiercé.
15.05: Les deux font la paire.
15.55: La chance aux chansons.
16.45: Des chiffres et des lettres. Lehiaketa.
17.05: Giga.
17.10: L'annexe. Telesaila.
17.40: Sauvés par le gong.
18.10: Sois prof et tais-toi.
18.40: Un pour tous.
19.20: Que le meilleur gagne.
20.00: Journal. Albistegia.
20.35: Journal des courses.
20.50: 'Le dernier métro'.
23.00: Bas les masques.
00.15: Journal.
00.35: Journal des courses.
00.40: Le cercle de minuit.
01.50: Jamais sans mon livre.

07.15: Bonjour les petits loups. Haurrentzako saioa.
07.45: Coup de bleu dans les étoiles.
08.00: Continentales.
08.20: Ausland journal.
08.40: Oggetuige.
09.10: Ordinary people.
09.20: Orthographe.
09.25: Générations 3.
09.55: La terre dans l'univers.
10.55: L'homme du jour.
11.00: Français si vous parliez.
12.00: Le 12-13 de l'information.
13.00: Votre cas nous intéresse.
13.30: Les mystères de l'ouest. Telesaila.
14.20: La croisière s'amuse.
15.15: Capitaine Furillo. Telesaila.
16.10: La fièvre de l'après-midi.
17.45: Une pêche d'enfer.
18.25: Questions pour un champion. Lehiaketa.
18.50: Une livre, un jour.
19.00: Le 19-20 de l'information.
20.05: La grande classe.
20.30: Le journal des sports.
20.50: 8 gala de la presse.
22.10: Le soir 3. Albistegia.
22.40: Les brûlures de l'histoire.
23.35: A la une sur la trois.

GAURKO FILMEAK

Azken metroan gertatutakoaren lekuko dira gauaren begiak

ANE MUNOZ

Ez dugu, egia esan, filme onak ikusteko aukera gehiegirik gaurko programazioan, eta onik bada ere, ordu arraroetan emitituko denik ez egin dudarik.

LA NOCHE TIENE OJOS

(The night has eyes)

Zuzendaria: Leslie

Arliss. Aktoreak: James Mason, Wilfred Lawson, Mary Clare, Yoce Howard.

James Mason gaztea aurkezten digun suspentsezko filme britainiar labur samar honetan aktore honen presentzia bera da nire ustez behintzat nabarmengarriena; dena den, James Mason jaun dotorearen lanaz gain ere filmea bera interesgarria dela esan beharra dago.

Gaur egun baztertu samarra daukagun Leslie Arliss errealizataileak bere bigarren filme honetan hasieratik amaierara intrigazko giroari ongi eusten jakin du, une batzuetan beldurgarri ere bilakatzen den istorioak ikuslea telebistaren aurrean erabat kontzentratuta geratzea erraz lortuko duelarik. Filmean, desagertu den irakasle gaztearen bila doaz bere lagunak; bila eta bila dabilzala, Espainiako Gerra Zibilean borrokatu zuen gizon traumatizatu

11.00	TVE2	○○○	LA NOCHE TIENE OJOS	1942	Leslie Arliss	75 m.
15.30	T5	○○	ATADO A LA VIDA	1992	Bobby Roth	91 m.
15.30	A3	○	LOS HIJOS DE LA DROGA	1986	Stan Lathan	90 m.
15.35	ETB2	○○○	ADIOS, AMIGO	1968	Jean German	110 m.
16.25	TVE1	○	LA CASA SOÑADA	1981	Joseph Hardy	92 m.
19.10	ETB2	○○	LA SOMBRA DE UN TITAN	1959	Thomas Carr	82 m.
20.50	TF1	○○○	UNE EPOQUE FORMIDABLE	1991	Gerard Jugnot	95 m.
20.50	F2	○○○○	LE DERNIER METRO	1980	François Truffaut	-
21.30	A3	○○	EL ULTIMO ENEMIGO	1989	Martin Wragge	91 m.
22.00	C+(e)	○○	AGENTE DOBLE	1991	Roger Young	105 m.
22.00	TVE2	○○	UNA FAMILIA DE LOCOS	1979	Brian de Palma	84 m.
22.00	ETB2	○	SUPERPOLICIA EN APUROS	1985	Jackie Chang	89 m.
01.15	TVE2	○○○	LA PRINCESA DE LA LUNA	1989	Kon Ichikawua	114 m.
01.30	T5	○○	SED DE VENGANZA	1985	-	138 m.
02.00	A3	○	SOLTERO Y PADRE EN LA VIDA	1974	Javier Agirre	83 m.
04.00	A3	○○	PANICO EN EL TREN DE LAS 5.22	1974	Harvey Hart	71 m.
○ TXARRA			○○ ESKASA	○○○ BALEKOA	○○○○ ONA	○○○○○ BIKAINA

beldurgarri batekin egingo dute topo.

ADIOS AMIGO

(Adieu l'ami)

Zuzendaria: Jean

Herman. Aktoreak: Alain Delon, Charles Bronson, Brigitte Fosey, Olga Georges-Picot.

Gaurko komentarioan bi izan dira gehitu ditudan filme frantziarrak, izan ere, zerrenda kaskar honek eskaintzen dituen produktuen artean nolabait nabar-

mengarri iruditu baitzaizkit biak. Dena den, eta Jean Herman zuzendariaren zinta poliziako hau ez da nire ustez historiara pasatzen diren horietarikoa, besterik gabe une batez entretenituko gaituen akziozko filme atsegin bat baizik.

Jenero batean kokatzearen, zinema beltza frantziarrari dagokion zinta dela esan dezakegu, eta aldi berean esan bertan azaltzen diren aktoreen artean batez ere bi direla kontuan hartzea merezi

duenak: Alain Delon eta Charles Bronson protagonista ospetsuak, hain zuzen.

LE DERNIER METRO

(Le dernier metro)

Zuzendaria: François

Truffaut. Aktoreak: Catherine Deneuve, Gerard Depardieu, Jean Poiret.

Guztia da aipagarria François Truffaut maisu frantziarraren zinta eder honetan: batetik, aktore

talde interesgarri baten interpretazio lan bikaina, Truffauten beraren elkarriketa landuak, ongi zaindutako eszenaratzea eta Georges Deleluren musika ederra, bestek beste.

1980. urtean egin zuen Truffautek Pariseko Okupazio garaian kokatutako drama psikologiko hau, bai eta berori esker sari ugari jaso ere; hamar Cesar irabazi zituen hain zuzen, eguneroko bizitzarekin eta espektakulu mundu imaginarioarekin nahaske-

ta joko zoragarria erakusten duen zinta honekin Truffautek ('Los cuatrocientos golpes').

Hizkuntzarekin arazorik ez duenak behintzat bigarren kate frantziarrak gaur eskainiko duen filme hau ikusi behar lukeela esan nahi dut filmearen amaitu aurretik.

LA PRINCESA DE LA LUNA

(Kaguya)

Zuzendaria: Kon

Ichikawua. Aktoreak:

Toshiro Mifune, Ayako Wakao, Yasuko Sawaguchi, Koji Ishizaka.

Berriro ere Japoniako kondaira zahar batean oinarrituriko istorioa kontatuz datozkigu ekialdetik. Gaurko txanda, 'El arpa birmana' filme ezagunaren zuzendariarena da, hau da, Kon Ichikawuarena berarena.

Oraingoan elementu fantastikoak barra-barra erabiltzea gustuko izan duen Ichikawua errealizatailearen 1986. urteko lan hau interesgarria dela ez dago dudarik, bestalde, eta jenero honetan zaletuegiak ez direnek arrazoi eman go didatela jakinda, beharbada luzeegi eta une batzuetan aspergarri samarra ere badela esatera ausartuko naiz.

ETB1

PRESSING FUTBOL
Eintracht-Deportivo 20.00

M6

LES ENFANTS D'AUONLEA
Telesail berria 20.35

ETB1

QUEEN: GURE BIZITZETAKO EGUNAK 21.10

ETB2

CALOR DE HOGAR
Telesail berria 00.05

6

07.00: M6 express. 07.05: Contact 6 manager. 07.15: Les matins d'Olivia. 09.05: M6 boutique. 09.30: Boulevard des clips. 10.55: Jet set. 12.00: Papa Schultz. 12.35: La petite maison dans la prairie. 13.25: Roseanne. 14.00: La vie a pleins tubes. 17.00: Multitop. 17.30: L'étalon noir. 18.00: Code Quantum. 19.00: Deux flics a Miami. 19.54: 6 minutes. 20.00: Papa bricole!. 20.35: Le mardi, c'est permis. 20.40: Grandeur nature. 20.50: Les enfants d'avonlea. 22.50: Mission impossible. 23.45: L'exilé. 00.40: 6 minutes. 00.50: Flashback. 02.30: Les lumières dans la ville. 03.25: Made in France. 04.20: Les as de guerre (1). 04.45: Jazz 6. 05.15: Fax'o. 05.40: L'aviation du passé et du futur.

CANAL+

07.00: CBS evening news. 07.20: Le journal de l'emploi. 07.25: Canaille peluche. 07.50: Ça cartoon. 08.05: Télé dimanche. 08.55: Le journal du cinéma. 09.00: Le cœur qui tape. 10.35: Flash info. 10.40: 'Les 7 péchés capitaux'. Filmea. 12.30: La grande famille. 13.35: 'La petite amie d'Antonio'. Filmea. 15.15: 24 heures. 16.15: 'Les amies de ma femme'. Filmea. 17.40: Surprises. 18.45:

Nulle part ailleurs. 20.30: Futbola: Bordele-Karlsruhe. 22.10: Surprises. 23.05: 'Ruby'. Filmea. 00.50: 'Isabelle Eberhardt'. Filmea. 02.40: 1918: de la guerre en la mer.

5

06.35: Entre hoy y mañana. 07.00: Desayuna con alegría. 09.30: Antonella. 10.25: Micaela. 11.20: Las mañanas de Tele 5. 12.55: Albisteak. 13.00: La ruleta de la fortuna. 13.30: A mediodía alegría. 14.00: Vacaciones en el mar. 15.00: Los Roper. 15.30: 'Atado a la vida'. Filmea. 17.25: Albisteak. 17.30: La tele es tuya colega. 17.35: Hulgolandia. 18.05: Batman. 18.35: Apartamento para tres. 19.05: ¿Se puede?. 20.00: Pressing futbol: Frankfurteko Eintrach-Deportivo. 22.05: Sensación de vivir. 23.05: Melrose Place. 00.00: Este país necesita un reposo. 01.00: Entre hoy y mañana. 01.30: 'Sed de venganza'. Filmea. 04.00: Amaiera.

arte

06.45: Albisteak. 07.15: Tras 3 tris, buenos dias. 09.30: Pasionaria. 10.30: Santa Barbara. 11.15: Todo va bien. 13.00: El equipo A. 14.00: Cosas de casa. 14.30: El principe de Bel Air. 15.00: Albistegia. 15.30: 'Los hijos de la droga'. Filmea. 17.30: A otra cosa. 19.30: Cosas de casa. 20.00: Tropical Heat.

21.00: Albistegia. 21.30: 'El último enemigo'. Filmea. 23.30: Hermida y compañía. 01.00: Albistegia. 01.30: Inglaterra Rallyaren laburpena. 01.35: Futbol Europarreko Jardunaldiaren laburpena. 02.00: 'Soltero y padre en la vida'. Filmea. 03.30: TV shop. 04.00: 'Panico en el tren de las 5.22'. Filmea.

CANAL+

08.00: ABC world news. 08.30: Tic tac toons. 08.55: Videominute. 09.52: Albisteak. 10.00: 'Mi primo Vinny'. Filmea. 11.56: '¿Blanco y negro?'. Filmea. 13.35: Los 40 principales. 14.00: Albisteak. 14.05: Huckleberry Finn. 14.30: Alf. 15.00: Un pájaro de fábula. 15.25: 'Brazil'. Filmea. 17.41: 'El cadillac rosa'. Filmea. 19.35: Doug. 20.00: Albisteak. 20.05: Los 40 principales. 20.30: El trebol azul. 21.00: Padres forzosos. 21.30: Albistegia. 22.00: 'Agente doble'. Filmea. 23.47: 'Resplandor en la oscuridad'. Filmea. 01.54: Musica noche. 03.41: 'Eduardo II'. Filmea.

arte

19.00: Slattery et McShene (5). 19.30: Saipan. 20.30: 8 1/2 journal. 20.40: Transit. 21.40: Jeunes: les séductions fascistes. 21.45: Les mots de la violence. 22.15: Nationalismes: la dérive du rock. 23.25: Made in Britain.

IRRATIA

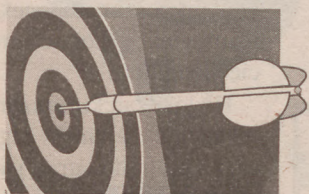
Arrate Irratia.	FM 87.7	Gure Irratia.	FM 106.6
Bizkaia Irratia.	FM 102.6	Irulegi Irratia.	FM 91.08
Egin Irratia.	FM 103.0 / 102.0	Segura Irratia.	FM 89.2
Euskadi Irratia.	OM 1.161	Xiberoko Botza.	FM 88.8
Euskalerrria Irratia.	FM 91.4	Xorroxin Irratia.	FM 107.5
Gipuzkoa Herri Irrat.	FM 99.8	Iruñeko Herri Irratia.	FM 87.6

Gasteiz Irratia. Goizeko hamarretan hasi eta goiz osoan zehar 'Alava, buenos dias' magazinaren konpainia izango duzue. Amaitu eta berehala, ordu batean eguneko albiste nagusien berri izango duzue albistegian. Bestalde, iluntzean, Croatia Insurance eta Taugres Baskonia saskibalo taldeen arteko Europako Kopako partidua eskainiko da zuzenean arratsaldeko zortzietatik aurrera.

Arrate Irratia. Goizeko zortzi t'erdietan 'Kalejira' irratsaioa iritsiko da. Musika alaia entzuteko aukera izateaz gain, entzuleek deiak egin ahal izango dituzue. 'Gora bihotzak' aiton-amona eta gaixoentzat bereziki egiten den saioa goizeko hamarretan izahgo da. Iluntzeko zortziak eta hogeietan 'Euskal Jaia' bertsolaritza saioa eskainiko da.

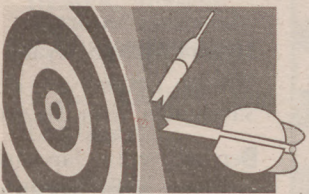
Euskadi Irratia. Goizetik jakin beharreko guztia berri emango dizue 'Goiz kronika' irratsaioak. Jarraian, 'Goizean behin-eko' koadrila iritsiko da. 'Antzoki ilunak' hamabi t'erdietan irikiko ditu ateak zuei 'Maite, maite, maitia' irratinobelaren beste kapitulu bat eskaintzeko. Egun osoan zehar Euskadi Irratian izan den gauzarik garrantzitsu eta aipagarriena Beatriz Zabale-taren ahotik iritsiko zaizue gaueko hamaika t'erdietan.

EGUNEKO DIANAK

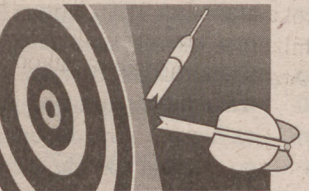
Xabier Euzkitze

Joan zen igandean Zumarragan jokatu zen azken kanporaketan Xabier Pérez 'Euzkitze' sailkatu zen final-aurrekoetara, 732,5 punturakin. / 24-25

Frantziako Gobernua

Aterberik gabe zeuden hiru lagun hil zituen hotzak joan zen asteburuan Frantzian. Emmaus lagundiak gogor salatu ditu Gobernuak aterberik gabekoei laguntzeko hartu dituen neurri ahulak. / 15

Ultraeskuindarrak

Herenegun ultraeskuineko skinhead edo kaskamotzen erasoa jasan zuen Jesus Sanchez Rodriguez 27 urteko gazte madrildarra atzo arratsaldean hil zen Madrilgo Ospitale Klinikoan. Burua ireki zioten kolpeka. / 15

Jon Garcia: «Eibarko gazteriak ezingo du damaskinatua ezagutu, hiltzorian baitago»

MARI JOSE TELLERIA / EIBAR

Lanik gabe geratu zenean eman zuen izena Jon Garciak zabaldu berria zen Damaskinatu Eskolan. «Aita eskopetagilea, izeko damaskinagilea, bizilaguna grabatzailea... Bizitzari aurre egiteko alternatiba bat zen, baina ez edozein modutako irtenbidea; Eibarko kulturak, idiosinkrasiak, ohiturak, tradizioak ere bultzatu gintuen honako ogibide hau aukeratzera», adierazi digu Jon Garciak, Angel Ledo lagunak albotik buruarekin baietz dioen bitartean.

Damaskinatuak pisu handia du Eibarren, baina jendeak ez dio merzei duen garrantzia ematen, ezta erakundeek ere. «Gure promozioa azkenetariko bat izan da; lanbide honek etorkizunik ez duela zioten eta eskola desagertarazi zuten. Eibarko gazteriak ezin izango du ezagutu damaskinatua, bere iragana; alde batetik, artisautza hiltzorian dagoelako eta, bestetik, museorik ere ez dagoelako», salatu dute damaskinatugileek.

Gaur egun zortzi lagunek dihardute antzinako teknika hau lantzen Eibarren, Jon, Angel eta sei emakumezko. «Margotzen jakitea eta trebea izatea besterik ez da behar honetan aritzeko. Gu eskolan hasi ginen, baina asko ikasi dugu eguneroko lanean; teknikak sakondu, forma berriak asmatu, materialak aztertu...». Hiru urte egin zituzten eskolan, egunero lau ordu ikasten. Jonek, honezaz gain, beste artisautza batzuk lantzen ditu: «Garai bateko damaskinatugileek ez zituzten oinarriak egiten, bazeuden horretaz arduratzen ziren lantegitxoak. Orain guk geuk egin behar izaten dugu hori

Eserita dago Jon. Atzekoa Angel Ledo da.

JULIO CALLEJA

SOSLAIA

Lan bakarrek

Jendeak ez du ulertzen nola dagoen egina, eta bezeroa hezi beharrean izaten dira, erakustaldietan lanean arituz. Dirutza handia kosta arren, merkea dela onartzen du publikoak, lan handia dela ikusita. Oinarria altzairuzkoa du eta bertan 24 kilateko urre haria sartuz lortzen dira irudiak. Baina diseinuak eta materialak baldintzatzen dute prozesua. Eskuz egiten da dena; horregatik, serie berberekoak izan arren, obra bi ezin dira berdinak izan. Hori da Toledoko damaskinatuarekin dituen aldeetarikoa bat.

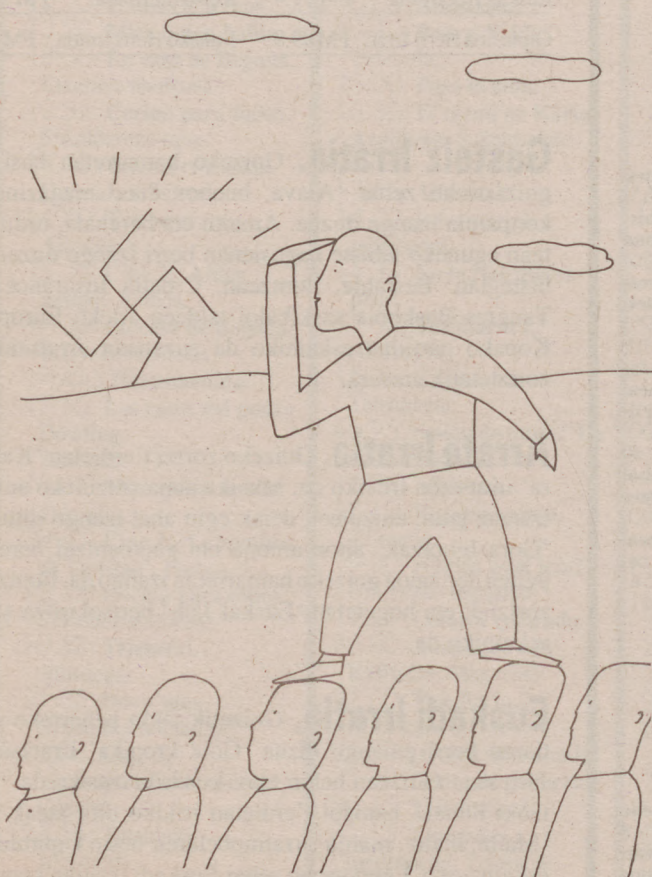
eta erremintak ere guk eginikoak dira», esan du Paulino Larrañaga irakasle izan zuenak.

Obra handiak egitea gustatzen zaio, baina 24 kilateko urrea oso garestia denez, zaila izaten da halako lanak saltzea. Horregatik, oparitarako bitxiak egin behar izaten ditu. «Bestelako lanak baino errazago egin eta saltzen dira. Gainera, forma klasikoekin apurtzeko aukera eskaintzen du. Irudimenak, fantasiak, saioak... badute lekua pultsera, belarritako, kutxa txiki eta halakoe-tan».

Gauza berriak asmatzea gustatzen zaio eta artisautza tradizionala garatzerik badagoela dio. «Diseinu aldetik eredu berriak proposatu ditugu, uste baitugu betiko formak eta irudiak ez datozela bat gaur egungo modarekin, eta jendeak pozik onartu ditu. Jaso ditugun kritikak behintzat oso onak izan dira eta, sasijakintun asko dagoela kontutan izanda, zeresan handia du horrek. Hemen inguruan, inoiz ez dugu erakusketarik egin, beti baitago sasimaisuren bat, eta ez zaigu gustatzen tontakeriak entzutea», adierazi du gogor, tradizioaren zaindaria den honek. Etxe askotan damaskinatuak hautsez beterik daudela eta jendeak ez dakielaz nolako balioa duten gehitu du.

Reus, Samur, Epelette, Bades, Camus, Ziburu eta hainbat lekutaraino joan dira euren lanak erakustera. «Jendea liluraturik geratzen da. Askok, pintaturik ez daudela ikusten dutenean, ezin izaten dute sinistu. Guk gainetik erakusten dizkiegu eta galdera asko egiten dute. Baina ez ditugu gure trukoak azaltzen, oso ondo gorderik baitauzkagu horiek. Ez dugu kopiatsuak izaterik nahi!».

irrimarra

© Jon Zabaleta

❑ **KALEKO HIRU HAUR HIL ZITUZTEN BURUAN** tiro eginda Brasilgo Fortaleza hirian, iragan igande goizean. Lekuko batek kontatu zuenez, bi polizia militarrek atxilotu eta galdekatu egin zituzten lurrean eserita zeuden umeak. Horiek joan eta bost minutura, bi gizonetako iritsi ziren motorrez eta tirokatu egin zituzten. Unicefek bezala, nazioarteko erakunde humanitarioek ere behin eta berriro salatu dute Brasilgo hiri handietan gertatzen dena: egunero lau ume hiltzen dituzte batez beste estermínio taldeetako kideek; merkatariek ordaindutako poliziak ei dira gehienak.

❑ **OSAKIDETZAKO TXARTELEKIN NEGOZIOA!** Bizkaiko Osakidetza Zuzendaritzako iturriek atzo salatu zuten, Bilboko zenbait etxebizitzatan dirua eskatzen ari dira Osakidetza txartela eskura eramatearen truke. Zentzu honetan, txartela «anbulatorio, osasun zentro edo kontsultorioetan «bakarrik» jasotzen dela ohartarazi zuten. Norbaitek hala eskatuz gero, etxera postaz bidaltzen dute, «baina horren truke dirua eskatu gabe».

❑ **BOST DINAR (6,8 PEZETA, 0,3 libera)** kosta zaie irakiarrei autoaren depositoa betetzea, gasolina litroak 0,07 dinar balio baitu. Gainontzeko gaiak oso garesti daude: ur litroak, zortzi dinar balio du. «Erregaia ezin edatea penagarria da!», damu dute herriarrek. Kuwaiten inbasioaz geroztik eta nazioarteak ezarritako zigorraren ondorioz, petrolioak esportatzerik ez du Irakek eta moneta baliogabetuz joan da.

❑ **HOTZAK LAU** lagun hil zituen Moskun atzo eta bederatzik izozketak izan zituzten. Urtaro honetan ezohizkoa bada ere, zero azpitik 20 gradura iritsi zen termometroa. Medikuen esanetan, hotz horrekin nahiko da ordu erdi kale gorrian geldirik izatea hotzak hiltzeko.

LERRO GUTXITAN

Partidu erabakiorra Bilboko Deportibon

Salaberria-Elkoro eta Balerdi-Galarza III bikoteak aurrez aurre izango dira datorren ostiralean Bilboko Deportivo pilotalekuan. Irabaziz gero, Eskuz Bina-kako Txapelketako finalerdietarako txartela ia ziurtatuta izango lukete Salaberria eta Elkoro. Balerdi eta Galarza nafarrei, berriz, ezinbestekoa zaie garaipena finalerdietara sailkatu ahal izateko.

ONCE

ASTELEHENA

63.624

ASTEARTEA

ASTEAZKENA

OSTEGUNA

OSTIRALA

KUPOITZARRA